

V kotli emocí

Proč jsou v afektu lidé
tak neskutečně snadno
ovladatelní?

A proč jsou schopni
a ochotni uvěřit čemukoli?
Třeba že je Země plochá?

- Co je psáno, to je dáno?
- Kde končí svět?
- Tajemství duše

- Ďábelský stroj pana Fausta
- Souboj propagand
- Uprostřed turbulence

ZAMYSLI SE ZNOVU

TVOŘIVÁ
SPOLEČNOST

creativesociety.com

Lepší zítřky?

Aby se někdo dostal do mého úvodníku dvakrát po sobě, to už musí být. Česká pošta to přesto dokázala. Bohužel si to nevysloužila svým nasazením, inovativním přístupem ani špičkovými výkony, ale výjimečnou neschopností, která nemá ani na poměry tohoto státu obdoby. Dřív koloval vtip o druhém významném státním podniku, Českých drahách: Když přijede vlak do tří dní, je to ještě zpoždění, od tří dnů už je to stávka železničářů. Dnes ale Dráhy působí při srovnání s poštou jako Toyota vedle Trabantu. To možná trochu přeháním, zas tak často vlakem nejždím.

Dlouho jsem se pošty zastával a doručovatelů i spousty lidí na přepážkách se zastávám i nadále, protože ti za to nemohou, ale vedení tohoto českého podniku v čele s jedním všehoschopným Rakušanem, který za ni z pozice ministra zodpovídá, si zaslouží věčné zatracení a nekonečná muka pekelná. V mém oblíbeném seriálu Lucifer je peklo znázorněno jako místo, kde se duši přehrává nekonečná smyčka s jejím největším selháním, respektive s tím, co člověk nezvládl vyřešit a zpracovat v pozemském životě a za co nese největší vinu. Přehrávání této smyčky tak pro ni znamená největší trest. Kdyby v tomhle pekle skončil Rakušan, přál bych mu následující smyčku: Má být pověřen vedením ministerstva vnitra, ale jmenovací dekret mu má doručit Česká pošta...

Ačkoli má pošta doručit tiskovou zásilku, kam spadá i Šifra, podle smlouvy do druhého pracovního dne (v režimu D + 1), v praxi to vypadalo jinak: Jeden den byl časopis vyexpedován na poštu. Druhý den měla Šifra všem čtenářům dorazit do schránky. Na pobočkách, které byly v kondici, se to skutečně dělo. Jinde to zvládli do druhého dne, což je taky v pohodě. Ovšem na spoustě poboček měli určený nějaký doručovací den, a když to nestihli, neudělali to hned druhý den, ale časopis vzali až v „jejich“ doručovací den příští týden. Tedy D+7. A byla i taková místa, kde to pravidelně chodilo D+14, smlouva nesmlouva. Musel jsem tedy psát mail o expedici každého čísla Šifry až 14 dní poté, co jej šťastnější čtenáři dostali do schránky. Když jsem to napsal hned, ti nešťastnější mi začali psát, že jim ještě nedošel, a vypukl zmatek. Psal jsem tedy až tehdy, kdy už jsem si myslel, že by ho měla většina mít doma, ideálně i přečtený. Teprve pak jsme společně s některými čtenáři zjišťovali, že již nejde o zpoždění, ale pošta jejich výtisk prostě ztratila. Aspoň že dělám měsíčník, a ne týdeník...

V čísle, které držíte v ruce, budu psát mimo jiné o tom, jak si tvoříme vlastní realitu. Usilovně jsem si představoval, že přijde den, kdy se k poště objeví nějaká alternativa pro doručování předplatitelům, která tu celou dobu chyběla. Prostě to jinak nešlo.

Teď jsem se, zdá se, dočkal. Toto lednové číslo, které mnohým opět dojde až někdy na začátku února (za což se omlouvám), by mělo být poslední, které půjde přes poštu. A to únorové by již mělo být doručeno do druhého dne všem, a ne jen někomu. A snad, to si nejsem jist a uvidíme až v praxi, by měla být sledovatelná i jeho trasa pro případ reklamace, což u pošty také nešlo.

Když to někde ztratili, musel jsem prostě – smlouva nesmlouva – na své náklady poslat nový výtisk. Někdy se stalo, že jsem někomu poslal po 14 dnech od vydání náhradní výtisk, a pošta ho pak doručila v jeden den i s tím původním. Kocourkov hadr...

Nejvíc ze všeho bych si proto v novém roce přál, aby od února chodila Šifra všem stejně, distribuční utrpení skončilo a nemuseli jsme půlku měsíce trnout (50:50), jestli dorazí, nebo se ztratí. Sbohem, Rakušane!

Provoz a činnost Šifry můžete podpořit libovolným příspěvkem na účet č. 123-3079870247/0100 (KB). Platbu prosím označte jako Dar. Jakékoli podpory si vážím a děkuji za ni.

Inspirativní čtení přeje

Milan Vidlák

6

Z jiného světa

Zprávy s nadhledem

8

Aktuálně

Svět v pohybu

12

Pod lupou

Ty máš pravdu, já mám klid

16

Fenomén

Co je psáno, to je dáno?

20

Historické okénko

Dábelský stroj pana Fausta

24

Příběh

Blázen, nebo génius?

28

Pravidla hry

Zevnitř ven

32

Cesta

Uprostřed turbulence

36

Téma

S Bohem? Nebo sbohem!

40

Dialog

Kdopak to mluví?

42

Zamyšlení

Nejlepší kamarád

44

Osud

Matla Páně?

46

Dualita

Dobro i zlo

48

Zoom

Souboj propagand

51

Klíč

Proč, proč, proč?

54

Perlička

Kde končí svět?

56

Finále

Nepřepadnout přes okraj

58

Radost až na kost

Tipy

ŠIFRAČasopis pro ty, kteří čtou i mezi řádky
redakce@casopis-sifra.cz**Autor**Milan Vidlák
milan.vidlak@casopis-sifra.cz**Grafická podoba**

Svatopluk Hejtmánek

Ilustrace

Ondřej David

VydavatelMilan Vidlák
Rybná 716/24
110 00 Praha
IČ: 03417557**Vychází**

30. 1. 2025

MK ČR E 21867

ISSN 2336-5579

ZVÝHODNĚNÉ PŘEDPLATNÉ TIŠTĚNÉHO ČASOPISU**Zaškrtněte:**

- Roční předplatné 588 Kč
- Půlroční předplatné 294 Kč
- Roční předplatné + elektronická verze časopisu 750 Kč

Jméno Příjmení Doručovací adresa **Zde odstříhnete a pošlete na adresu: Milan Vidlák, Rybná 716/24, 110 00 Praha****Předplatné můžete objednat také:****E-mailem: Na Internetu:**

redakce@casopis-sifra.cz eshop.casopis-sifra.cz

Telefonicky: 702 417 540**Písemně: Milan Vidlák, Rybná 716/24, 110 00 Praha**

Chce to **KLID**

Jelikož bude první letošní Šifra věnována emocím a tomu, jak přistupovat k informacím, dovolím si i já přispět svou troškou do mlýna. Lidé si často stěžují, že tím, jak je zaplaven veřejný prostor příliš mnoha informacemi, je těžké se v nich orientovat a vyznat. I proto je důležité pochopit, jak se k problematice postavit, abychom si to zbytečně nekomplikovali a neuváděli sebe i druhé ve zmatek či omyl.

Jako u všeho, i při orientaci v (dez)informačním světě, jenž netrpí nedostatkem informací, ale jejich přebytkem (zvláště těch zbytečných), záleží nejvíc na přístupu. O co mi ve skutečnosti jde? Chci se co nejvíc dozvědět a zjistit o tom, jak se věci mají? Chci se přiblížit poznání reality? Anebo mi jde o něco jiného? Třeba o mou „pravdu“? Nebo si chci potvrdit to, co si už myslím? Případně se dozvědět jen to, co vědět chci a co rezonuje s myšlenkovou bublinou, do níž jsem se dobrovolně uzavřel? Chci mít hlavu pro nové vjemy a informace otevřenou, nebo „filtrovanou“ a „zabezpečenou“, aby se do ní nedostalo nic, co by ohrozilo mé stávající přesvědčení?

Většina lidí přistupuje k informacím, jež k nim proudí nebo které si vyhledávají, automaticky. Na autopilota, jak já říkám. Prostě hodnotí každou informaci podle toho, jak jsou vnitřně nastaveni a o čem jsou již přesvědčeni. Mají tedy jasně stanovené limity. Dokud informace, jež dostávají či vyhledávají, tuto představu rozšiřují či doplňují, jsou ochotni je přijímat. Považují takový zdroj či zdroje za PRAVDU, protože potvrzují jejich „pravdu“. Jakmile ale narazí na svůj limit, jsou schopni zdroj, jenž jim poskytl „nevyžádanou“ či „nebezpečnou“ informaci, s níž nesouhlasí, okamžitě odvrhnout. A najdou si jiný, jenž z jejich bubliny nevybočuje.

Takový přístup je založený na emocích. Zdroj informace v člověku vyvolá buď nadšený souhlas, nebo nelibost, a podle toho je také hodnocen. Nikoli podle kvality a hloubky informací a souvislosti, jež přináší, ale podle „pozitivních“ či „negativních“ emocí, které v konzumentovi vyvolá. Ten totiž nehodnotí

samotné informace, ale jejich nositele podle toho, jaké rozpoložení si s ním v té chvíli spojují. Jako v písničce Jarka Nohavici, kde jedni křičí hanba, hanba a druzí zase sláva, sláva.

Tento přístup má své výhody i nevýhody. Výhody v tom, že i když bude jinak vše v háji, na internetu najdete vždy někoho, ke komu se budete moct přidat a kdo vám řekne to, co vás potěší. Ať už pozitivního (když zvolíte ve volbách toho a toho, určitě to bude lepší), nebo negativního (dokud budou lidi volit toho a toho, nic se nezmění), takže se budete moc podle potřeby zaradovat i naštvat či najít nějaký ten instantní recept na zaručeně šťastnou budoucnost. A ještě naděje na lepší zítřky vložit do rukou toho, kdo ví, jak to má být správně, nebo jiného, který ví, co vše je špatně. Nevýhoda pak spočívá v tom, že je v takovém nastavení obtížné vnímat a poznávat realitu a posouvat se dál.

Nevýhodou je i to, že je snadné naletět či lítat od stěny ke stěně jako nudle v bandasce. Včera jsem miloval tuhle stránku, ale zklamali mě, když napsali to a to. Teď věřím jen téhle stránce, protože souhlasím se vším, co říkají. To vše do doby, než napíší něco, čím se dotknou mého útlocitu a já budu muset jít o server dál. Však on se zas někdo objeví...

Existuje ale ještě jeden přístup, který je na rozdíl od toho afektivního efektivní a obohacující. Přístup NEUTRÁLNÍ. Spočívá v tom, že se nazaměřím na to, kdo něco říká, ale poslouchám, co říká. I kdyby byl na jiné straně světonázorové barikády, může přinést důležitější a hodnotnější informace než ten, kdo je ze stejné bubliny. Zmíní se třeba o důležitém faktu (jedno zda v negativním, či pozitivním smyslu), a když zasadím tento střípek do celkové mozaiky, může mi to pomoci.

Ale pomůže mi to i na druhé straně. S oblibou čtu třeba jeden server, kde je namícháno zhruba 70 % užitečných informací s něčím, co zavání manipulací. Nevím, zda schválně, či neúmyslně. A je mi to jedno. Tím, že zůstanu v klidu, mi ty dobré informace pomohou dohledat si, pochopit, roz-

vinout a ověřit další věci a souvislosti, a ta ideologická a emotivní omáčka okolo se mnou nic neudělá. Je třeba naučit se rozlišovat.

Ale abych jen neteoretizoval, uvedu jeden takový příklad z poslední doby. Myslel jsem si zprvu, že jde o omyl či neznalost. I lidé, kterým to jinak docela pálí, začali před Vánoci šířit zprávu, že za zdražení másla mohou supermarketky, když jim ho chudáci výrobci prodávají „pod cenou“. Zarazilo mě to, protože od té doby, co o tom psala Šifra v čísle 9/2022, vím, kde najít statistiky a zjistit, jak je to doopravdy. A tak vím, že jde o očeřňovací kampaň výrobců a Potravinářské komory.

Státní zemědělský intervenční fond, který spadá pod ministerstvo zemědělství, a jeho zprávy o trhu hovoří jinak. Konkrétně *Zpráva o trhu s mlékem a mlékárenskými výrobky z listopadu 2024*, jež uvádí průměrné ceny, za něž putovalo máslo od výrobců do obchodů, tvrdí toto: „Při srovnání s listopadem 2023 se cena zvýšila o 71,40 Kč/kg, tedy o 44,3 %. Cena másla v listopadu 2024 dosáhla zatím historicky nejvyšší hodnoty 232,61 Kč/kg a překonala doposud rekordní cenu z října 2024. Tehdy cena másla dosáhla hodnoty 216,50 Kč/kg. Je dobré pro zajímavost zmínit i starší rekordy z prosince 2022 (200,75 Kč/kg) či z října roku 2017 (173,64 Kč/kg).“ Co z toho plyne? Že z mlékárny putovala v listopadu jedna čtvrtkilová kostička másla do marketu za 58 Kč. Tedy za mnohem víc, než se dřív prodávala koncovým zákazníkům!

Porovnáme-li tuto cenu s údaji Českého statistického úřadu, jenž zveřejňuje ceny spotřebitelské, zjistíme, že si obchody přirazily k 58 korunám (při ceně 242,3 Kč/kg, kterou vydělíme čtyřmi) v průměru jen cca 2,60 Kč.

Z toho plyne, že marže řetězců se úměrně s tím, o kolik se zvýšily jejich nákupní ceny, na rozdíl od marží výrobců, brutálně snižují. Nemohou si přirazit víc, protože by jinak máslo už neprodaly. Kdo tu kecá, je jasně.

Mě na tom ale překvapila jiná věc. Když jsem nechal snadno dohledatelná a ověřitelná data preposlat jednomu pánovi, jenž šířil mailem zkazky o tom, jak německé „hytlermarkety“ odírají chudáky české zákazníky a české výrobce, už se neozval. A Šifru už taky nečte. Tak to dopadá, když jsou emoce silnější než realita... ●

Z jiného SVĚTA

Na vše je dobré dívat se s nadhledem aneb komentované události a zajímavosti, které by neměly uniknout vaší pozornosti. Připravil: Milan Vidlák

TATÍNEK A MAMINKA. Jihočeským Suchdolem nad Lužnicí otřásla těžko uvěřitelná kauza. U žáka třetí třídy v penále bylo objeveno pero, které někdy blikalo červeně a jindy zeleně a které umožňovalo skryté nahrávání. Že by nějaký malý technik, který propadl moderním technologiím a testoval je v praxi? Kdepak, to jeho otec, povoláním i povahou fízl, za asistence matky celnice, vybavil synka odposlechem a zaúkoval jej špehováním učitelky. Proč by někdo něco takového – kromě toho, že je to fízl – dělal? Inu, šlo o odplatu za to, že nová třídní učitelka zadávala žákům dobrovolné úkoly a „tatínkovi“ se to nelíbilo. Nerozuměl zřejmě tomu, co znamená slovo dobrovolné. Jako v tom vtípu, co znamenají policejní hodnosti. Jedna hvězdička – policista umí číst. Dvě hvězdičky – policista umí číst i psát. Tři hvězdičky – policista zná někoho, kdo umí telefonovat. Tenhle byl zřejmě čtyřhvězdičkový... Povedla se ale i „maminka“. Když učitelka a vedení školy špionážní zařízení u žáka našly a udeřily na rodiče, tato osoba podle ředitelky školy řekla, citujme, že „škola má být ráda, že pero nenatočilo nic závadného – protože pak by prý rodiče jednali tvrdě“. Z takové svinskosti až mrazí. Vedení školy se obrátilo na právníka, který doporučil řešit věc přes generální inspekci a státní zastupitelství. Vyšetřování pak došlo k závěru, že „nedošlo k ničemu horšímu než k porušení školního řádu, který zakazuje v budově nahrávání“. A fízl, který se ani neomluvil, nebyl vůbec nijak potrestán, ani kázeňsky. Taky dobré. Možná bude brzy pětihvězdičkový...

ČUČKAŘI V AKCI. Ono je to ale všude na světě podobné. V prosinci se vyznamenali i američtí a rumunští „čučkaři“. V kriminálním slangu se toto označení používá pro dozorce čili bachaře, bývalý prezident Miloš Zeman jej ale kdysi použil při hodnocení činnosti tajných agentů české BIS. Když vyhrál první kolo prezidentských voleb v Rumunsku neliberální kandidát Calin Georgescu, který vyhrát neměl, zavolał Washington do Bukurešti s tím, že takhle by to nešlo. V Rumunsku má Amerika významnou vojenskou základnu, namířenou proti Rusku, a prezident, který nepracuje pro Američany, ohrožuje americké zájmy. A tak udeřili Američani bububu a rumunský ústavní soud pod nátlakem celé volby zrušil. Na podobné výjevy už jsme v té naší majdanokracii zvyklí. Problém ale je, že když už se nějaký ten „převrátěk“ udělá, je třeba ho oficiálně zdůvodnit. A vysvětlit zrušení voleb tím, že vás se je jejich vítěz, dost dobře nejde. A tak se musí na dotyčného něco „vyrobít“. Noviny a servery tedy zaplavily dokumenty s detailními informacemi tajných služeb „ohledně kampaně vedené ve prospěch Georgescua na sociálních sítích, nepřímo spojené s Ruskem“. Jak jinak. Na „vlivové operaci“ se prý podílelo cca 25 000 tiktokových účtů! A k „operaci“ mělo být použito i 797 spících účtů, jež vznikly již v roce 2016, ale do loňského 11. listopadu byly prakticky neaktivní. Jenže jak to celé bylo narychlo, do podvrženého kompra, které kompletně přebrala pravdomluvná západní média, se rumunským agentům vloudila „chybička“. TikTok byl mimo Čínu spuštěn až v roce 2017, vy spící účty z roku 2016!

JAKO NA DRÁTKÁCH. Vědci pracují na vývoji speciálních, na dálku ovládaných brouků, kteří by v budoucnu mohli pomáhat po přírodních katastrofách. Informovala o tom americká televize CNN. Výzkumníci z univerzity v Queenslandu využívají šváby hrabavé, kteří žijí zejména v Austrálii, nebo potemníky, kteří přežívají v tropických i pouštních oblastech. Montují jim na záda destičky, jež pomocí elektrických impulsů na svých obvodech vysílají řídicím centřům brouků signály, co mají dělat. Výsledkem je hmyzí robocop, kyborg, který poslouchá „na slovo“. Respektive na elektronickou stimulaci. Vědci hájí etičnost svých výzkumů tím, že nechávají broukům pohyblivost i velkou část autonomie, a ovládají je jen v případě, že se „vydají špatným směrem“. To tak trochu připomíná celou naši „demokracii“. Když budete dělat to, co chceme my, můžete si dělat, co chcete vy. Cílem australských vědců prý je vytvořit armádu takto upravených brouků, kteří budou mapovat terén a pomáhat například při zemětřeseních, kam se obtížně dostávají lidé. Jejich nasazení je prý ale ještě daleko, protože se „ladí ovládání“. Děsivé? Rozhodně! Takový špehovací či očkoovací brouk by se podobným Viktorům Frankensteinům jistě hodil... Profesor Hirotaka Satu z univerzity v Singapuru již třeba umí „řídít“ i hmyz, který létá, a podle něj lze takto ovládat i savce. Ale na takové lidi nemusíte ani nic montovat, těm stačí pustit večer v televizi zprávy a ovladatelní jsou jedna báseň.

SODOMA GOMORA. Specialitou českých médií je nepochybně papouškování. Namísto přinášení vlastních témat, informací a agend obvykle jen sdělují něčí oficiální stanoviska. Případně přetiskují něco, co jim nadiktují tiskové agentury. A dokonce ani tehdy, když už není co říct, nevymyslí novináři nic svého vlastního, ale opisují od sebe navzájem. Ale co když to, co napsal ten první, je hloupost, lež nebo článek, jehož účelem je někoho zničit, poškodit či pomluvit? To nikdo neřeší, protože je to přece „seriózně ozdrojované“ a stejně beztak záleží jen na tom, kolik lidí na to klikne. Ale jelikož je český rybníček malý a weby je třeba plnit kvůli klikání na reklamy dvacet čtyři hodin denně, sedm dní v týdnu, sázkou na jistotu jsou i překlady ze zahraničních magazínů. Občas české weby uvedou své obligátní „podle toho a toho serveru“, někteří ale došli už tak daleko, že článek (s)prostě jen přeloží, nepřidají k němu nic svého a čtenáři se ani neobtěžují sdělit, odkud ho ukradli. Prozatímním „vrcholem“ v tomto ohledu se stal článek „vypůjčený“ zřejmě z NY Times, jenž se objevil na jednom předním českém serveru. Byl o tom, že američtí, australští či asijské turisté míří na evropské hrady a zámky nikoli proto, aby se poučili o historii, ale aby si tam... hromadně zasouložili. „Olivia a její manžel vyrazili na víkend do Benátek, ale na gondole se nesvezli. Nešli se ani podívat na památky. Místo toho si koupili vstupenky v přepočtu za asi 15 tisíc korun a v maskách vyrazili do paláce, kde se konal večírek klubu Killing Kittens,“ píše paní redaktorka,

aniž by se čtenářům obtěžovala sdělit, kde sebrala nějakou Olivii a jejího manžela. Mluvila s nimi? Nebo snad s nimi rovnou běhala nahatá v paláci a nechala si naplácat na holou? „Zatímco doma se kolem nich neustále motají děti a kupí se špinavé prádlo, v prvním patře paláce hrála klasická hudba a asi 150 hostů jedlo ústřice a popíjelo šampaňské. Dole mezitím probíhala instruktáž sado-maso,“ pokračuje nadšeně redaktorka. Výborná je i citace paní, jež jako jedna z mnoha tyto akce pořádá. „Sex v cizí destinaci ve vás vzbudí zvědavost. Můžete vyzkoušet věci, které byste normálně nezkusili,“ vysvětlila zakladatelka společnosti Passport 2 Pleasure Ally Isemanová, jejíž firma poskytuje i partnerské poradenství. „Aha, takže nejdřív madam pošle své klientky a klienty p*cat na zámek, a pak jim poradí, jak se cítit jako princové a princezny a jak vybudovat kvalitní partnerský vztah? Geniální! Něco jako „jsem těhotná, ale nevím s kým, protože jsem se nestihla otočit“. Pozoruhodná je i informace, že firmy prodají na tyto neřestné akce o stovky procent více vstupenek, než tomu bylo před covidem. Rýmičky se tihle lidé strašlivě báli, ale obcovat s cizími lidmi a jejich nemocemi jim přijde normální. Je fatálním omylem myslet si, že přenosu chorob (a teď nemyslím jen těch pohlavních) na energetické úrovni a poškození imunity dokáže zabránit nějaký kus gumy. Já nevím jak vy, ale když už bych měl možnost navštívit Benátky, přivezl bych si odtud raději turistickou magnetku na lednici...

LÉK PROTI HLOUPOSTI? Na nedávné pandemii se ukázala spousta pozoruhodných věcí. Například nečekaná a dechberoucí tupost značné části lékařského stavu. Kromě chytrých, ale poněkud vykutálených doktorů, kteří věděli, že jde o „fake news“, ale vydělali těžké peníze na očkování nebo falešných covidových diagnózách stanovených podle pofidérních PCR či antigenních testů, tu je totiž i velká část doktorů, kteří doteď vůbec nic nepochopili. A buď se nechali těmi mRNA sajrajty sami očkovat, nebo je tlačili svým pacientům, aniž by aspoň trochu tušili, která bije. Je děsivé, že takoví lidé mohou „léčit“ ostatní. O to víc si ale musíme považovat těch, kteří to nejenže pochopili, ale zároveň chránili své pacienty. A ještě u toho dokázali těžkou dobou politicky proplout a nechytit se do sítě covidistické inkvizice. Píchlí to prostě jenom těm, kteří o to moc mermo stáli a žadonili, ale ostatním to nedoporučili, a tak si zachovali čistý štít. A to je podstatné. Našli se ale dokonce i tací, kteří se s tím vůbec nemažou, jako například praktik, internista, imunolog a alergo-

log z pražských Stodůlek Jaroslav Henzl. Ten na stolek do čekárny své ordinace umístil následující vzkaz: „Velmi důrazně varuji před mRNA vakcínou proti covidu. A už vůbec zároveň s tou na chřipku. Hrozí velmi vážné a trvalé zdravotní obtíže; dokonce i úmrtí.“ S tím, že rozhodně nejde o nějaké informace z doslechu, ale o vlastní zkušenost. „V naší ordinaci evidujeme celou řadu poškození zdraví – zcela jednoznačně v souvislosti s vakcínou na covid,“ připomíná dále toto naléhavé a důležité upozornění. Netrvalo dlouho, a nějaký „opíchaný“ dobrák, místo aby někde v koutě zpytoval svědomí, poslal na lékaře udání a o to ho se začala zajímat nejen Česká lékařská komora, ale též média – tedy strany, jež mají tuny másla na hlavě, a ještě mají tu drzost šikanovat ostatní. Prověřovat případ začíná i ministerstvo zdravotnictví a Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL). Když se odvážného lékaře, který řekl jenom to, co stejně všichni normální lidé již vědí a vidí, jal pronásledovat Pražský deník, MUDr. Henzl se nenechal, vědom si skutečnosti, že pravda je

na jeho straně, vyvést z klidu. „Pokud se někdo ještě nyní nechá očkovat proti covidu, je to jeho volba – a proti hlouposti není léku; informací již je dost a dost,“ vypálil a jako příklad uvedl lékaře, senátora a předsedu senátního Výboru pro zdravotnictví Romana Krause (ODS), jenž zemřel v pouhých 69 letech na embolii pár dní poté, co si nechal „šlehnout“ další „posilující“ dávku. Na útok potrefených hus z ČLK a dalších oficiálních míst, která se proti jeho slovům „ohradila“, pak doktor Henzl reagoval tvrdým protiútokem. Uvedl, že s očkováním proti covidu lze spojit nežádoucí symptomy a přetrvávající zdravotní problémy jako nespavost, chronickou únavu, opakované infekce, bolesti kloubů, záněty v těle, poruchy srdečního rytmu, embolie, trombózy i další lahůdky, a dodal, že spolupracuje s velmi šikovnými právníky a „žaloby proti zodpovědným osobám, včetně lékařů, jsou doslova na spadnutí“. Ačkoli mocný medicínsko-farmaceutický komplex má páky a peníze na to, aby u soudu neprohrál, pravda nakonec stejně vychází najevo.

Svět V POHYBU

aneb Proč se všechno mění, jen (někteří) lidé zůstávají stejní.

V posledním vydání loňského roku jsme v Šifře opět „nakousli“ hned několik důležitých a pro naši budoucnost klíčových témat najednou. Jednak jsme pokračovali v přibližování toho, proč se odehrává tolik zásadních změn na

jednou; navíc v tak závratném tempu, že je člověk skoro ani nestačí sledovat. Od zániku starého a vzniku nového světového geopolitického řádu přes transformaci globální ekonomiky až po změny v oblasti klimatu či „příchodu“ nových energií.

Ty způsobují změny rytmu života na Zemi, charakterizovaného zvyšováním takzvaných Schumannových rezonancí, resp. intenzity vlnění v oblasti frekvenčních pásem jejich vyšších harmonických složek. Jinými slovy, staré se sype a nové vzniká.

A i když by to navenek za žádnou cenu nepřiznali a nedali znát, je v nich jenom malá dušička, protože cítí, že do hry nečekaně vstupují metafyzické jevy a síly, které naše pozemské bytí přesahují a na které jsou i jejich mohutná a zatvrzelá ega krátká. Že zkrátka nemusejí být až takoví „páni tvorstva“, za jaké se až dosud považovali, a že je zde něco, před čím se i oni budou muset nakonec pokorně sklonit. A představa, že to nebude podle nich a jejich pohledu na svět, ale podle někoho jiného, koho navíc nelze obvinít ani proplesknout, protože není vidět a nepochází z tohoto (hmotného) světa, nýbrž řídí „provoz“ odkudsi shora, je upřímně děsivá.

Protože sklonit před někým či něčím hlavu a přehodnotit některé své postoje a přesvědčení je pro ně představa naprosto nepřijatelná. Oni jsou přece nejlepší, největší a žádné chyby nedělají, tak proč by se měli měnit? Měnit by se přece měli ostatní a s nimi celý svět tak, aby se oni měli dobře, ale zároveň pro to nemuseli nic udělat. Jako rozmazlená princezna v jedné pohádce: „A chci a chci a chci a chci... A musí a musí a musí a musí...“

Mohou se rozčilovat, mohou křičet, že se nic neděje a nemění, že jsou všichni blázni

způsobovat, přijme je ve svém životě jako realitu a bude žít podle nových pravidel, která se budou postupně stále zřetelněji vyjevovat a utvářet. Anebo se naopak postaví na zadní, bude je ignorovat, popírat či nenávidět a půjde proti nim, jak se říká, přímo hlavou proti zdi. Samozřejmě, je zde ještě třetí varianta. Zkusit sami sebe přesvědčit, že to s těmi změnami paradigmat nebude až tak horké, vyčkat, zda se „podivné“ období náhodou nějak nepřežene, jako třeba nachlazení, a doufat, že se brzy vše vrátí do starých kolejí a „zblázněný“ svět bude zase jako dřív.

A pokud náhodou nebude a přijdou ještě silnější důkazy toho, že se věci mění? V takovém případě přece není problém potichu se přidat až ve chvíli, kdy nebude zbytí. Anebo snad ano?

Tato strategie se zdá sice na první pohled jako pragmatická, protože nač měnit přístup, když to sice trochu dře, ale pořád to ještě aspoň trochu jde, avšak může se ukázat jako velmi riskantní.

Platí totiž, že čím později začneme svůj přístup měnit, tím to může být nakonec složitější, neboť naskakování do rozjetého vlaku nepatří mezi nejsnadnější disciplíny. Naopak, nejrozumnější je v této chvíli, kdy se nové principy postupně zavádějí do pra-

Platí totiž, že čím později začneme svůj přístup měnit, tím to může být nakonec složitější, neboť naskakování do rozjetého vlaku nepatří mezi nejsnadnější disciplíny.

Zatímco změny v hmotné části svých životů a společenského uspořádání můžeme se zatajeným dechem sledovat vlastníma očima a vnímat běžnými informačními kanály, ony transformační procesy v částech nehmotných či jemnohmotných sice nevidíme, avšak začínáme je již pomalu, ale jistě – někteří s příjemným mrazením v zádech a plní očekávání, jiní se staženými púlkami a vytřeštěnými bulvami – pociťovat na vlastní kůži.

I ti největší a nejzavilejší odpůrci a popírači všeho, na co si nemohou sáhnout, ateisté či lidé posedlí Hmotou a nepolíbení Duchem, s neblahým tušením a obavami uvnitř vnímají, že se NĚCO děje a už to není jako dřív.

a jenom oni letadla, mohou úpěnlivě vzývat dřívější pořádky a vzpomínat na staré „dobré“ časy, mohou vrtěti psem, mohou nesouhlasit, panikařit, protestovat a divoce kopat kolem sebe; to je ale tak všechno, co s tím mohou dělat.

Každý jedinec, který má možnost žít v této přelomové době lidských dějin, odehrávající se na pomezí střídání kosmických cyklů, způsobeného změnami polohy Země vůči Slunci i dalším kosmickým tělesům, si tak musí sám pro sebe pečlivě zvážít, jak se k novým výzvam postaví. Má přitom v podstatě pouze dvě reálné možnosti. Buď se těmto změnám postaví čelem, začne se při-

xe, a jsou tedy již dávno v běhu, ale zároveň nám jakés také zázemí poskytují stále ještě i chátrající staré pořádky, řídit se jinou taktikou: Těžko na cvičišti, lehkou na bojišti.

S důležitým uvědoměním, že pokud budeme s těmito změnami v souladu a nebudeme se jim vzpírat, ale naopak jim – s odvahou a odhodláním dobrodruhů – půjdeme naproti a přidáme se k takzvané evoluci vědomí, která je v plném proudu, bude se nám žít mnohem šťastněji a lehčeji. A pokud půjdeme proti nim, proti proudu života, nebo se je dokonce pokusíme sabotovat, bude pro nás pobyt na Zemi stále složitější a nepřijemnější.

Foto Adobe Stock

Jako kdybychom skočili do silného říčního proudu, ale nerozhodli se z nějakého důvodu nechat se unášet vodou, ale zpučně plavat přesně na druhou stranu. Můžeme to zkusit, ale dosti pravděpodobné je, že ač vynaložíme spoustu energie a sil, příliš daleko stejně nedoplaveme. A protože je směr proudu života daný, nejde o žádnou volitelnou kategorii, jako když se rozhodujeme, na jaký film půjdeme do kina, a není to ani nic, co by bylo v „pravomoci“ lidí a co by záleželo na jejich libovůli, výběru, přáních nebo preferencích (a tomu, co k nám přichází z vyšších sfér, se nemůžeme nijak vyhnout, ale naopak s tím budeme stále víc konfrontováni), dobrým začátkem je se v těch věcech alespoň trochu zorientovat a vyznat.

Snažil jsem se proto v uplynulém roce co nejpoutavěji a nejsrozumitelněji popsat (přestože jde o velmi nelehkou disciplínu, mluvit o věcech běžným zrakem neviditelných), jaká je fyzikální i duchovní podstata oněch obrovských epochálních změn, které jsou i přes doslova kosmickou rychlost teprve na samém počátku a nadále budou zrychlovat. Ale též na první pohled skryté principy, jež za nimi stojí! Však se nám to bude v nejbližších týdnech, měsících a letech všechno hodit, neboť onen tlak „shora“, o němž jsme si povídali i na konci minulého roku, se bude stupňovat.

Pravidla stvoření

Nejde přitom o žádné strašení, protože pokud zaujmeme pozitivní a konstruktivní přístup, nemáme se čeho obávat. Snad jen toho, že nebude příliš pěkný pohled na všechny vzpurné a kverulantské duše, které budou nadále pyšně trvat na tom, že by se měl svět řídit podle jejich přání a přesvědčení, nikoli že by ony měly žít a jednat podle řádu, principů a pravidel života a stvoření. Vy, kteří oněm tajemným a jemně rezonujícím Schumannovým rezonancím a jejich zvyšujícím se frekvencím nasloucháte a do pro nás neznámých vod vstupujete pokorně, s otevřeným hledím a s odvahou, ostatně dobře víte, o čem mluvím, protože to vidíte na vlastní oči a cítíte a vnímáte, co se s vámi, ale i lidmi ve vašem okolí děje.

Zatímco jedni se vyvíjejí, probouzejí a postupně jim dotékají dříve netušené a ne-

představitelné souvislosti a dochází u nich k jednomu „aha momentu“ za druhým, a osobnostně rostou nebo se o to aspoň snaží, u druhé skupiny je vidět v lepším případě únava materiálu, stagnace či mírný pokles, a v tom horším „blbnou“ v uvozovkách ještě víc než kdy dřív. Tak jako nemá v prvním případě hranice ona zmiňovaná evoluce vědomí, nemá je bohužel na druhé straně ani lidská omezenost a hloupost. Rozdíly mezi

oběma póly se tak neustále zvyšují, protože členové obou skupin míří každý opačným směrem. A tak se propast mezi nimi neustále prohlubuje. Logicky, když jeden půjde pořád dolů a druhý stále nahoru... Dobré na tom je, že si každý jedinec může v každém okamžiku vybrat, kterým směrem se vydá, a to bez ohledu na to, v jaké se zrovna nachází situaci, a nic není definitivní. Dobře to Pán Bůh na světě zařídil, no ne?

Každý, ať si žije, smýšlí a jedná, jak uzná za vhodné, ale každé jeho rozhodnutí a jednání povede k odpovídajícím konsekvencím. Nikdo nikoho do ničeho nenutí a je vždycky jenom na nás, jakou si zvolíme cestu.

Rozhodně to ale není tak, že by se to v jednom okamžiku nějak striktně rozdělilo a ten poměr mezi lidmi, kteří chtějí jít dopředu a vidět a vnímat, a těmi, kteří se nechtějí hnout z místa a pošetile bojují za to,

aby mohli zůstat stát a udrželi status quo ve světě, jehož základní definicí je POHYB, by zůstal neměnný. Kdepak, pořád se to dynamicky mění.

Navíc nejde o homogenní skupiny. Někdo si všiml, že jsou věci jinak, než jak je veřejně prezentováno, již dříve. Jenže místo aby zkoumal dál a pátral po tajemstvích života a po tom, jak je to doopravdy, aby si věci zjednodušil, začal přebírat všechny informace

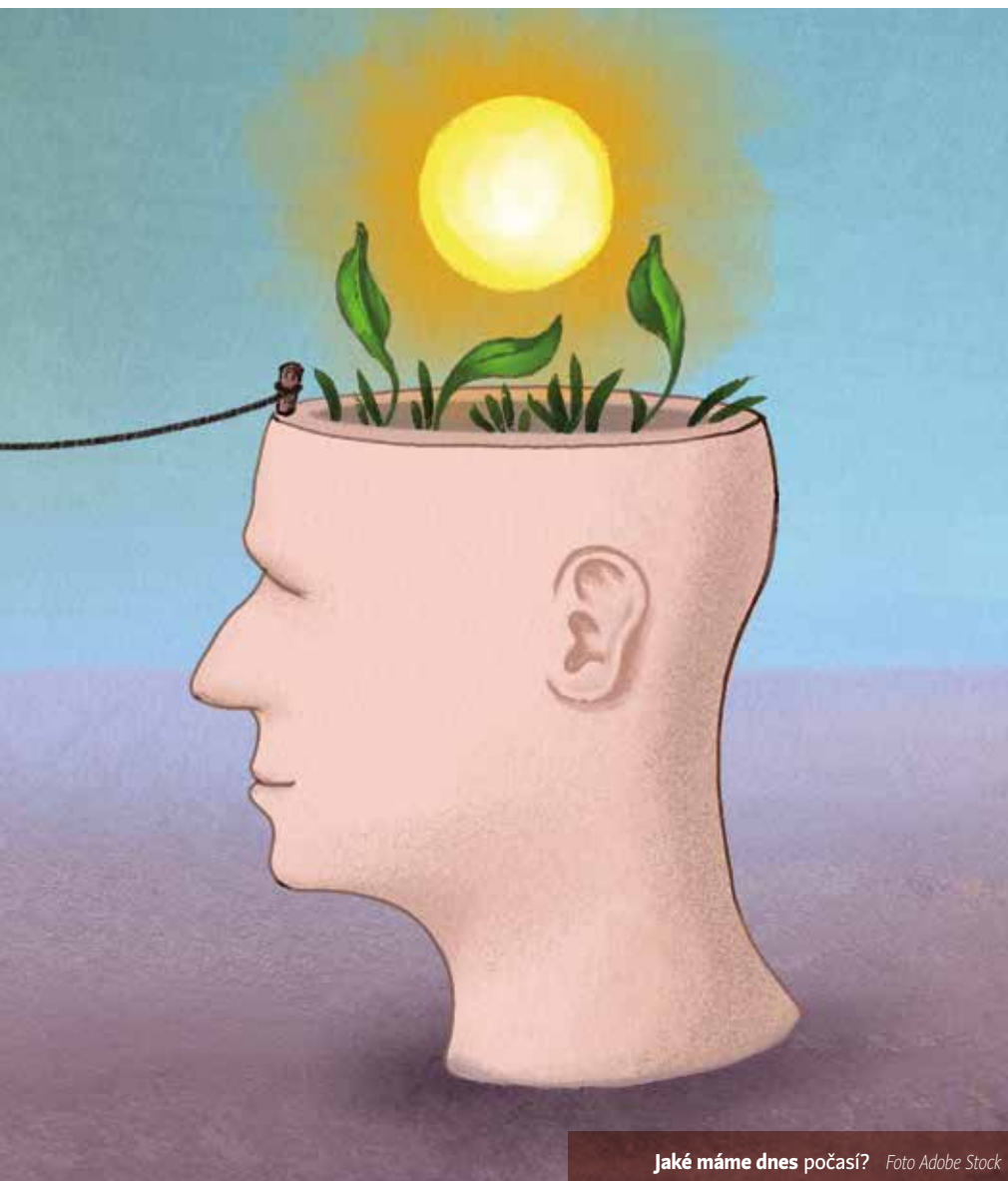
od alternativních médií, pouze s opačným znaménkem. A tak jako nezkoumal dřív, zda to, co se objevuje v mainstreamových médiích, dává smysl a řídil se informacemi z nich, nezkoumá to ani nyní. Prostě je pro něj pohodlnější přejímat a věřit, ale nefiltrovat, než aby přemýšlel sám za sebe. A tak je též schopen naletět na kdejakou ptákovinu či demagogii, jen z jiného břehu.

Dalšího probrala z letargie divadelní pandemie viru, jaký svět neviděl. Ale už mu nebylo ani trochu divné, že ze dne na den nahradila v médiích covidistickou propagandu a nenávisť proti nerouškovaným a netečkovaným propaganda a nenávisť proti všemu ruskému. A tak, aniž by zkoumal, co je za touto „vrtulí“ ze dne na den ukončené pandemie, nahrazené válkou, naskočí na nové téma s lehkostí, jako kdyby předtím žádný covid nebyl. Neboli humbuk kolem virózy se mu zdál z nějakého důvodu přehnaný, takže se postavil proti, ale stejným způsobem vyvolaný humbuk kolem Ukrajiny a Ruska mu přišel v pořádku, protože zrovna konvenoval jeho politickým či ideologickým postojům. Prostě se mu to zrovna hodilo, tak se rovněž připojil ke zdivočelému davu, aniž by ho zajímala skutečnost.

Jiní lidé se zasekli u covidu nebo války, a zůstali u politického či občanského aktivismu a nadávání na vládu (či vlády), ale utíká jim celkový obraz, který se za těmito dílčími projevy skrývá, a tím je transformace globální ekonomiky a proměna světového geopolitického uspořádání. Myslí si, že když se vymění politici nebo vláda, vše bude zase jako dřív, a nespojují si to všechno se zásadními změnami paradigmatu.

A zažil jsem dokonce člověka, který pochopil covid, pochopil válku na Ukrajině o to, zda zůstanou dominantní velmocí USA, nebo převezmou taktovku Rusko a Čína, a porozuměl dokonce i celé podstatě těchto kolosálních změn. Tedy jejich ekonomické části, o níž dobře informovaná Šifra informovala jako jediná již na jejich samém počátku a jejichž plné dopady teprve pocítíme. Avšak nakonec, když už si onen mladý muž myslel, že ho všední život nudí, protože všechno ví, všemu rozumí a všechno se zdá jasné a snadné, propadl... konspirační teorii o ploché Zemi.

vid ●

Jaké máme dnes počasí? Foto Adobe Stock

TY máš PRAVDU JÁ mám KLID

Někdy je prostě lepší mlčet...

Což o to, jako intelektuální cvičení je i teorie ploché Země jistě velmi zajímavá činnost, ale zároveň dosti zrádná. A to i kvůli tomu, že je s největší pravděpodobností blížící se jistotě tato „žhavá“ konspirační teorie záměrně šířená a propagovaná hlavně proto, aby odvedla pozornost lidí od skutečně důležitých věcí. A to velmi rafinovaným způsobem. Úspěšná je totiž především na základě jedné klíčové premisy: Spousta lidí na ni „naskakuje“ – ačkoli by je něco takového dříve ani nenapadlo – z velké části proto, že se cítili v ostatních věcech podvedení či obelhaní. A možná též přehnaně a nezdravě sebevědomí, až povýšení, z toho, jak to nyní všechno pěkně „odhalili“.

A jakmile se tyto dvě silné emoce spojí a spojí, a následně nejsou korigovány nějakou kritičtější „záklopkou“ a alespoň zá-

ký silný názor, jak je v poslední době oblíbené a moderní. Což je samozřejmě v pořádku, ať si každý myslí, co chce... Něco jiného je však něco si jen myslet, a něco jiného pak šířit to veřejně, honit si na tom triko a blbnout tím, jak se říká, lidem hlavy. A to proto, že názor a realita k sobě mají často asi tak daleko jako slova a činy našeho slavného fialového Supermana. Někdy je prostě lepší mlčet...

Mezi tyto „turbokonspirátory“ (jak co do rychlosti, tak do intenzity) se přitom často řadí kromě notorických „kverulantů“, kteří znegují a obrátí vždycky všechno podle jednoduchého klíče „říkají, že je to takhle, tak já budu hlásat pravý opak“ i lidé, kteří až donedávna „spali“. A kteří si toho, že – twinpeaksovskými slovy – sovy nebyvají vždy tím, čím se zdají být, všimli teprve nedávno. Tedy během covidistické pandemie, jakou svět neviděl. To je „navnadilo“ natolik, že je to

Jakmile se tyto dvě silné emoce spojí, a následně nejsou korigovány kritičtější „záklopkou“ a základními analytickými schopnostmi, může z toho vzniknout řádně přesolený buřtguláš.

kladními analytickými schopnostmi, může z toho vzniknout řádně přesolený buřtguláš.

Ano, když lidé, vyznávající teorii ploché Země, u čtyřech nebo pěti témat usoudili, že se o nich ve veřejném prostoru neříká pravda nebo přímo lže, jako když Rudé právo tiskne, usoudili, že totéž musí automaticky platit u všech témat, která se ve veřejném prostoru a na internetu objeví!

Opomněli však přitom bohužel řadu důležitých souvislostí a faktů, které je vždy třeba zohlednit před tím, než si člověk udělá něja-

strhlo k časté začátečnické chybě, již je přílišná horlivost, a z ní pramenící nebezpečné zkratky a úvazy typu „aha, tak když se lže v něčem takovém, tak to se lže pravděpodobně i ve všem ostatním“. Jenže takhle to v životě nefunguje.

Chceme tedy snad tvrdit, že se lže ve veřejném prostoru málo? Vůbec ne. Avšak obzvláště v dnešní době sociálních sítí, kdy se lidstvo definitivně chystá zbláznit a občanům napříč společenskými vrstvami a kontinenty „šibe“ čím dál víc, a ještě cítí

nutkavou potřebu svůj nedobry stav mysli ventilovat na sociálních sítích, je důležité posuzovat každou zveřejněnou věc zvlášť a být neustále ve střehu. Svět je prostě mnohem složitější, než aby se dal během pár vteřin šoupnout do nějaké černobílé škatule na Facebooku.

Navíc – a to platí ve všem – žádný extrém nikdy není dobrý, a abychom nenaletěli nebo se nespálili, je vždy nezbytné ROZLIŠOVAT. Ideálně se zapojením selského rozumu a snahou a ochotou vidět věci v širších sou-

Emoce jsou největším nepřítelem lidstva a zbraní hromadného ničení. *Foto Adobe Stock*

vislostech. Užitečným pomocníkem bývá také cit a intuice.

Rozlišování však bohužel většina lidí nebývá schopna, ať už se pohybují v mainstreamu, nebo v alternativě. Respektive schopni by byli; vhodnější by zde bylo zřejmě říct, že k tomu nejsou ochotni!

To je zřejmě také důvod, proč se velice často uchylují k unáhleným, zkresleným či dogmatickým závěrům a soudům a se vším jsou obvykle až příliš rychle hotovi, aniž by cokoli zkoumali seriózněji a blíže. Samozřej-

mě v závislosti na svém naturelu a světonázoru.

Jak je komu libo

Pro jednoho tak může být pohodlnější a lákavější věřit všemu, co se mu nakuká, ať už to smysl dává, nebo nedává; zatímco pro druhého je snazší nevěřit ničemu a všechno znegovat tak, aby ani on nemusel vynaložit příliš mnoho úsilí k vlastnímu samostatnému myšlení. Nebo jinak – jeden uvěří kdejakému blábolu na většinové, mainstreamové

straně, a jiný nemá problém s tím naskočit na kdekakou teorii konspiračního či alternativního výkladu událostí či jevů, byť by byla sebešilenější a za vlasy sebezpřitaženější. Jak je komu libo...

Problém je v tom, že bude-li člověk pouze náchylný něčemu nebo někomu slepě věřit, aniž by věci kriticky zkoumal, zvažoval a přistupoval k nim a priori neutrálně, tedy nikoli pod návalem pozitivních či negativních nemocí, stává se velmi snadno manipulovatelným. Jednou Frantou, podruhé

Pepou. A je přelétavý jako čmelák, který přeskakuje z květinke na květinke a nikdy nemá dost.

No jo, ale vždyť těch informací je tolik, každý říká něco jiného a všechno je tak strašně složité a nepřehledné... Tak jak se v tom má člověk, u všech pekelníků, vůbec vyznat?

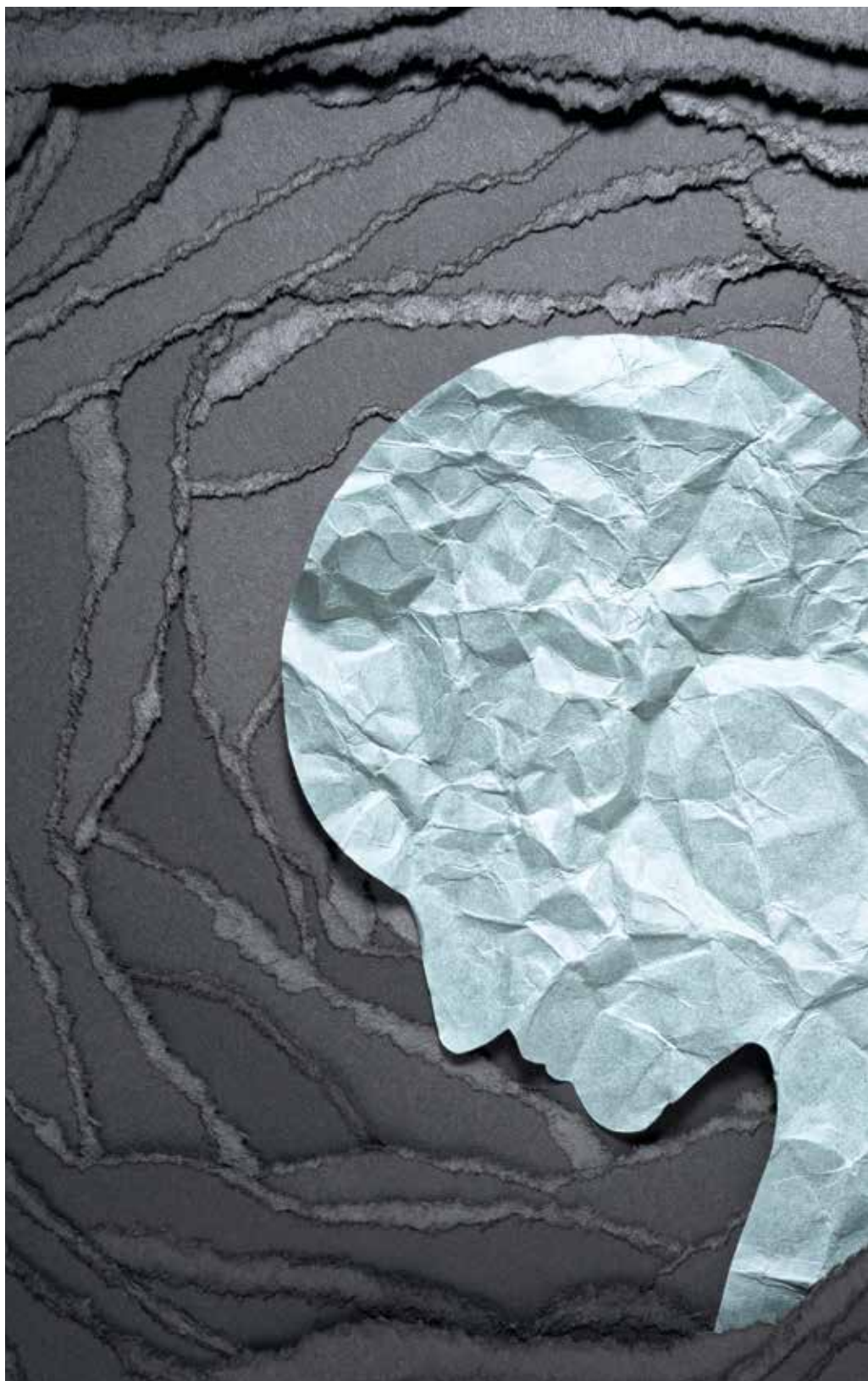
Na to existuje jeden jediný osvědčený recept a seriózní odpověď: namísto přiklání se k tomu, co se mi zrovna líbí, a odmítání toho, co se mi nelíbí nebo k čemu mám odpor, je třeba zkoumat principy, podle jakých se věci dějí a fungují. Nahlížet alespoň trochu pod povrch a zajímat se o to, jaké síly a jakým způsobem věci utvářejí, nikoli jen o věci samotné. Kdybych to měl popsat slovy, kterými Šifra mluvila často v posledních měsících, pak v případě, že chceme něčemu porozumět, nelze zkoumat pouze výsledek (Hmotu), ale důležité je vnímat i procesy a síly, které ji prostupují a utvářejí; tedy to, co je za nimi (Ducha).

A k tomu dojdeme pouze tak, že se staneme pečlivými a nezávislými pozorovateli, že budeme o věcech dumat a vznášet otázky, otázky, otázky. Otázky, které nás povedou dál. A nejde přitom zdaleka jenom o to, k čemu tím dojdeme, ale především JAK k tomu dojdeme.

Pokud toto pochopíme, můžeme se vyznat i v nových událostech, protože za nimi lze vysledovat podobné vzorce jako u událostí starších. Neboli pokud porozumím tomu, jak byl vyroben covid, dokážu poznat i to, jak se „vaří“ Ukrajina. A když pochopím Ukrajinu, zjistím, že podobným způsobem se vyrábějí či utvářejí i jiné propagandy. Respektive uvidím, jak velký rozdíl může být mezi tím, co se říká, a tím, co se děje. Nebudu-li přitom brouzdat jenom po povrchu, tak, že jsem se náhodou „strefil“, ale odhalím onen MUSTR, nemůže se mi pak stát, že naskočím zase na jinou ptákovinu. Tak, jako se to stalo lidem, kteří jakžtakž pochopili covid nebo Ukrajinu, ale nakonec s velkým rámusem dopadli na plochu Zemi...

Bez předsudků

Já to třeba dělám tak, že nerozlišuji mezi oblíbenými a neoblíbenými médii, autory či názory a přistupuji ke všem stejně, bez

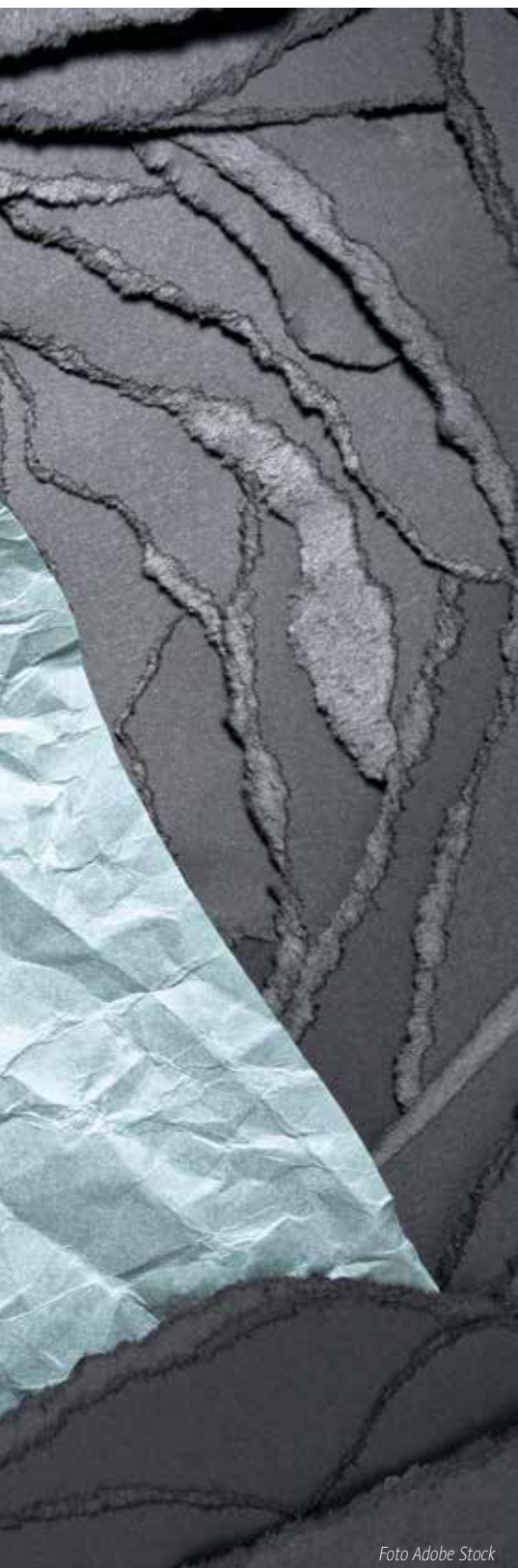

Foto Adobe Stock

předsudků. Má to nekonečné množství výhod a jen jednu obrovskou nevýhodu, i když i tady záleží na úhlu pohledu. Tím, že jsem „neutrál“ a nejsem pod vlivem emocí, protože mě žene touha po tom něco se dozvědět a pochopit, nikoli se nadchnout nebo vytočit, případně se zařadit do nějakého fanouškovského tábora, dokážu z každé informace „vytěžit“ mnohem víc.

Emoce totiž – pozor, neplést s city a pocity – obvykle škodí nejen zdraví, ale i jakémukoli poznání. Jsou totiž jedním z největších nepřátel lidstva! Podle vynikajícího českého psychologa, profesora Milana Nakonečného, který je i naším předním znalcem v oblasti okultismu a hermetismu, a jedním z mála skutečných multidisciplinárních učenců, jenž chápe široké souvislosti a který emocím věnoval celou monografii s názvem *Lidské emoce*, je emoce komplexní fenomén. Komplexní fenomén, jehož jednou součástí jsou city, tedy určité způsoby prožívání v situacích, do nichž se člověk dostává a do kterých vstupuje. Sice nejvýznamnější, ale zdaleka ne jedinou!

Britský psycholog Ian Burkitt a autor knihy *Emotions and Social Relations (Emoce a společenské vztahy)* pak považuje emoce za určitý druh pocitů, přičemž platí, že ne všechny pocity lze nazvat emocemi. Mezi emocemi a city nebo pocity je podle něj třeba důsledně rozlišovat. Neboť cit je cit, pocit je pocit (který, jak napovídá i stavba slova, přichází *po citu*), tedy normální prožitky, ale v emocích je zahrnuta i celková psychická a fyziologická reakce na ně. Zjednodušeně řečeno to, co to s námi udělá.

V rámci každé silnější emoce totiž můžeme vysledovat šest charakteristických složek: subjektivní zážitek, který emoce přináší; vnitřní tělesné pochody, jež jsou s určitou emocí spojené; kognitivní přesvědčení, které tyto reakce vyvolají; výraz ve tváři neboli mimické změny, a člověk také na danou emoci příslušně zareaguje a projeví se to ve vzorcích jeho chování. Existují i skryté emoce, které se nemusejí projevit přímo v chování a jedinec je dovede skrýt, ale i ty mohou nepříznivě ovlivnit nejen jeho rozhodování, ale třeba též zdravotní stav.

Nejde samozřejmě být bez emocí, ani není třeba o to usilovat. Problém nastane tehdy, když je na sebe necháme působit tak silně, že

neovládáme my je, ale ony nás. Pokud se totiž do nějakého prožívání člověk příliš položí nebo na něj zareaguje nepřiměřeně, vezme si to osobně a nechá se takzvaně unést, a je jedno, zda zdánlivě „pozitivním“, nebo zdánlivě „negativním“ způsobem, výsledkem procesů, které to rozpoutá, ať už psychologické, nebo fyziologické, je skutečnost, že je člověk „nastartován“ a připraven k určitému jednání a chování. A protože se vznik emocí váže vždy na afektivně zbarvené situace a zážitky, rozhodnutí, která činí člověk pod vlivem emocí, či způsoby, jakými na ně reaguje, patří mezi ty nejhorší a nejpitomější. Ne nadarmo se lidem radí, ať dříve, než učiní nějaké zásadní životní či pracovní rozhodnutí, nejprve vychladnou a zkusí se zamyslet znovu.

Teprve když se na podstatu emocí podíváme z onoho komplexního hlediska (a hlavně bez emocí), může nám dojít zásadní skutečnost, že právě emoce je tím nejdůležitějším a nejzásadnějším nástrojem k ovládnutí a manipulaci člověka, neřkuli celé lidské společnosti. Už tušíte, kam tím mířím?

Nezvládané emoce jsou zbraněmi hromadného ničení, které nejenže brání skutečnému poznání, ale lidstvo se jimi zcela dobrovolně ničí. Většina lidí je totiž vůbec nedokáže kontrolovat a je skrze ně říditelná jako hračky na klíček. A protože se nezajímají o podstatu věcí a jeví ve světě, ve kterém žijeme, ani o tom nevědí. Což je vlastně jedno, protože ani kdyby o tom věděli, vůbec nic se na tom nezmění. Kdybyste k takovému „emotivnímu“ člověku přišli a řekli mu, že je ovládán skrze emoce a nedělá to, co je dobré pro něj, ale pro někoho jiného (toho, kdo v něm ty emoce cíleně vyvolává), co myslíte, že udělá?

Správně, naštve se a dál už nebude poslouchat. On, ten vzdělaný a lepší člověk, který všechno ví a všechno zná, protože včera koukal na Českou televizi a pak si šel pro nášup na Seznam Zprávy? Při pouhé poznámce by vygeneroval a vyvrhl ze sebe proti vám tolik emočního hnusu, že vám po zbytek dne nebude dobře. Rozumný člověk se tak těmito lidem zdaleka vyhne a obejde je velkým obloukem. A když už by s nimi musel komunikovat napřímo, všechno mu ve vlastním nejlepší zájmu odkýve, protože se řídí jedním moudrým heslem: „Ty máš pravdu, já mám klid.“

vid ●

Rajoy para que haga... del PP

La... admite que... piloto le rei... que sufrió... grave depre...

Va...

Colm Keena Banking

Fantasy is back

L'Espresso Sport

SONIE VINCERE

INTER...

PERFORMANCE LOOK WHO'S TWEETING NOW

ANTIQUITIES ARE ARTIFACTS SAFE FROM ISIS?

INTERNATIONAL

Ex-general election president

WEDNESDAY, APRIL

ARRIERE DELLA CENA

Intercezioni, D'Alema al contrattacco. il Csm dovrebbe vigilare di più sui giudici

24 ORE

USA TO...

Keeping...

ITALIANO THE AN...

Foto Adobe Stock

Co je PSÁNO to je DÁNO?

Na co všechno je třeba dávat pozor při přejímání zprostředkovaných informací?

Pokud se nevědomého člověka zeptáte, k čemu primárně slouží hromadné sdělovací prostředky neboli masmédiá, s největší pravděpodobností vám odpoví, že k informování obyvatelstva. Ano, tak naivní i po tom všem, co korporátní média předvádějí zejména v uplynulém čtvrtstoletí – zhruba od takzvaných teroristických útoků z 11. září 2001, které zahájily americkou válku o úplné ovládnutí světa a zcela vychýlily velmocenskou i mediální rovnováhu –, mnozí lidé stále jsou. Ti všímavější by vám řekli, že média slouží k ovlivňování a vytváření veřejného mínění.

Je tady ale ještě jeden aspekt, který vystoupil do popředí během nedávno skončené covidistické pandemie a o který bychom se měli intenzivně zajímat. Od té doby totiž nejenže nezmizel, ale stal se jakýmsi novým normálem. Ba dokonce něčím, co je v celé jejich činnosti a produkci absolutně nejdůležitějším a primárním aspektem!

Zatímco dříve se mnozí novináři, byť byli třeba také tendenční a zpívali píseň toho, koho chleba jedli (zdravíme do nadací pana Sorose!), jakžtakž drželi a snažili se alespoň navenek o nějakou vyváženost nebo uměřenost (takže onen aspekt, o kterém bude za chvíli řeč, přítomen sice byl, ale nedral se na povrch tak agresivně), po covidu spadly i poslední zábrany. A dnes? Dnes už jsou karty rozdány a kostky vrženy a nikdo už nic ani nepředstírá.

Masky jsou prostě dole a rukavice též. A tak je možno vytržetěně hledět na tu spoušť a ptát se, zda novináři, jak se jim z nějakého důvodu stále nepřesně říká, protože tento styl šíření informací již nemá s původní novinářinou pranic společného, se již svému dnu aspoň blíží, anebo může ležet ještě hlouběji.

Žurnalistika (v původním významu podle francouzského slova *journal* neboli deník), tedy tvorba a distribuce zpráv o aktuálních událostech, byla samozřejmě odjakživa orientovaná nejrůznějšími směry. Někáká chiméra objektivity, nezávislosti či nestrannosti se tam začala motat až mnohem později.

Některé médium bylo liberální, jiné konzervativní, jedno pravicové, další levicové. To je nejen normální, ale i v naprostém pořádku, protože jinak to ani být nemůže a nemá. Kdyby se někdo pokoušel být všeobjímající a „nestranný“, byl by především neslaný, nemastný a totálně nezajímavý. Nejen že by se to nikomu nelíbilo a nikoho by to nebavilo číst nebo sledovat, ale bylo by to stejně úplně k ničemu, protože by takové psaní a referování o světě kolem nás nemělo žádnou vypovídací hodnotu. Vypadalo by jako stenografický zápis.

A než by autor zprostředkoval pohledy všech možných i nemožných stran, noviny by byly v kotli a čtenář by šel raději mýt ná-

a ve Znojmě bylo hezky, a nekecali ani Pepa, který byl na služební cestě v Manchesteru, a Olda, jenž si udělal výšlap na Sněžku.

Někdy to tak snadné rozlousknout není, a tak je dobré zmínit stanoviska všech tří stran a nastínit možnosti a shrnout vše, co je o dané situaci známo. Stejně tak není v rámci „nestrannosti“ dobré nechat někoho do médií žvanit si, co chce, nebo jeho stanoviska zveřejňovat pouze proto, že on o to stojí nebo je ochoten se novináři na diktafon či na kameru vyjádřit i o půlnoci, a novinář chce mít rychle hotovo.

Skryté zájmy

To je obzvláště velký nešvar, že se do médií vyjadřují hojně lidé, kteří nemají co říct, ale dostávají jaksi automaticky prostor bez ohledu na to, co do éteru šíří. V rámci „nestrannosti“ tak klidně novináři nechají politiky lhát v přímém přenosu, v poslední době například o tom, že jsme se zbavili závislosti na ruském plynu či ruské ropě. Aniz by je

Nevíme, co přesně tím autor sleduje, proč tam zrovna tuhle informaci dává a co se snaží ovlivnit, a nemůžeme vědět také to, zda nějaký důležitý detail nevynechal.

dobí nebo třídit staré oblečení, protože i to by bylo zábavnější a smysluplnější.

Novinář by musel napsat Franta říká tohle, Pepa tvrdí tamto, Olda nesouhlasí ani s jedním, a abychom nikomu nestránili, tak raději skončíme a závěr ať si každý udělá sám. Jenže na základě čeho, když vlastně nic neví a nemá podrobnější informace? Jinými slovy se tomu říká též alibismus. Obzvláště v případech, kdy lze pravdu nebo alespoň kupu dostupných faktů dohledat a zjistit a výroky zúčastněných pánů ověřit nebo konfrontovat s nějakými protiargumenty.

Když Franta řekne, že včera svítilo sluníčko, Pepa se bude bít za to, že lilo jako z konve a Olda čelil vichřici, není těžké zjistit, jaké bylo včera počasí. Popřípadě se ujistit, zda pravdu má Franta, protože je z jižní Moravy

konfrontovali se snadno a oficiálně dohledatelným faktem, že nejenže stále bereme ruskou ropu i ruský plyn, ale na rozdíl od normálních zemí k nám obě suroviny proudí z Ruska přes prostředníky, tedy za mnohem vyšší cenu. Na druhé straně ale titíž „novináři“, kteří nechávají lhát jedny politiky o ruských surovinách a stávají se de facto jejich komplici, nenechají říct o tomtéž druhé politiky pravdu, byť by byla sebezřejmější. A místo argumentů, které by jejich tvrzení rozporovaly, se na ně snese snůška obvinění, nadávek a osobních útoků, útočících primárně na ně, nikoli na to, co říkají.

Když už to nějaký opozičník zmíní, místo aby to bylo bráno v lepším případě jako snadno ověřitelný fakt nebo alespoň legitimní příspěvek do veřejné diskuse, v níž by měl

kdokoli možnost snažit se jej pomocí protiargumentů a relevantních informací vyvrátit, mediální úderka jej okamžitě onálepkuje jako dezinformaci a autora výroku – zdůrazněme, že pravdivého – označí jako dezoláta, dezinformátora nebo proruského trolla, švábka či kolaboranta. A to jenom proto, že nechce lhát nebo není idiot, který si nechá nakukat, že plyn z Ruska, který k nám proudí třeba přes Německo, již není ruský, přestože všichni vědí, že Německo žádný plyn netěží a nemá. A tím se pomalu, ale jistě dostáváme k tomu, jak se média, tento poměrně nový vynález, v průběhu času proměnila a jak vypadají dnes.

Cílem přinášení jakýchkoli informací pomocí médií neboli zprostředkovaně (slovo *médium* pochází z latiny a znamená prostředek, prostředník či zprostředkující čini-

Cílem přinášení jakýchkoli informací pomocí médií neboli zprostředkovaně by neměla být suchá nestrannost, ale přiblížení zajímavých situací, jevů a fenoménů.

tel) by neměla být suchá nestrannost, ale přiblížení nějakých zajímavých situací, jevů a fenoménů konzumentovi obsahu tak, aby se něco nového dozvěděl a inspirovalo jej to k dalšímu přemýšlení nebo si o dané situaci mohl udělat představu z určitého úhlu, který mu médiem neboli zprostředkovatel nabízí.

Nikde není psáno, že to tak, jak je v médiu popsáno, musí být i dáno. Médiu pouze nabízí nějaký úhel pohledu na danou událost či daný fenomén. S výjimkou krátkých informativních textů, kde se pouze konstatuje, že k nim došlo, obvykle kdy a za jakých

okolností a o co se jednalo. Ale i tady rozhoduje kritérium daného média, kdy, proč a v jaké formě jakou zprávu zveřejní.

Ač se může na první pohled zdát, že jde o zprávu neutrální a nestrannou, i zde se může promítnout určitý úhel pohledu a zájem toho, kdo zprávu uveřejnil. Nevíme totiž, co přesně tím sleduje, proč ji tam dává a co se snaží ovlivnit, a nemůžeme vědět také to, zda nějaký důležitý detail až úmyslně, nebo neúmyslně nevynechal. Je potom na čtenáři či divákovi, aby se porozhlédl, zda o tomtéž nereferoval ještě někdo jiný jinak, což mu může

některé informace doplnit, nebo šel přímo po zdroji oné zprávy a zkontroloval si, zda něco nepřebývá, či naopak nechybí.

Čtenáře či diváka ale obvykle nezajímá jenom to, co kde kdo řekl nebo že se někde konala nějaká akce, ale potřebuje být aspoň trochu vtažen do děje. Přeje si, aby autor, když už o tom píše, přinesl také nějaký vlastní vhled, myšlenku, zjistil informace, které by čtenář či divák sám zjistit nemohl nebo by na to neměl čas, a ty mu pak zprostředkoval. Ideální pak je, když dovede žurnalista či publicista podat události či fenomény hýbající společností tak „živě“ a poutavě, aby měl čtenář a divák pocit, že „u toho“ sám byl. Aby se zkrátka žurnalista stal jeho okem či muškou, která zpovzdálí sleduje situaci a pak o ní přiletí poreferovat.

Záleží samozřejmě na žánrech a situacích. Někdy stačí informaci přinést a uvést kon-

text, jindy pomůže ucelená analýza. Další událost pak třeba stojí za ironický komentář či krátkou glosu. Cílem by ale mělo vždy být předání nějakého důležitého sdělení či vykreslení obrazu dané situace. Tak, aby to mělo hlavu a patu a čtenář a divák si za pomocí argumentů a souvislostí mohl udělat o daném tématu lepší představu.

Když udělá novinář svou práci dobře a napsané či odvysílané si dovede obhájit, nezáleží ani tak na tom, z jaké strany a jakým způsobem téma nahlíží. Důležité je, aby to udělal co nejlépe a měl svůj výklad o co opřít, měl jej podložený argumenty a dostatkem detailů či dat, jež jej dokreslí a přiblíží, a aby měl jeho výstup nějakou vypovídací hodnotu, relevanci a přínos pro konzumenty tohoto obsahu.

A aby se dodržovaly alespoň základní standardy, profesní i etické. I proto, že

sám žurnalista či jeho nadřizený rozhoduje o tom, jak bude onen výsek reality daným médiem podán a naservírován. Pokud tedy tento výsek reality záměrně či plánovaně a nepřiznaně manipuluje tak, aby dosáhl nějakého svého skrytého cíle či zájmu (popřípadě skrytého cíle či zájmu někoho, kdo tahá za nitky v pozadí), dopouští se toho největšího prohřešku, jaký si lze vůbec představit. Je to podobné, jako kdyby kuchař platicím hostům flusal do jídla.

Houby vědět

Když se podíváme, jak fungovala média dřív, zjistíme nejen, co vše je dnes špatně, ale proč jsou ze všech médií v moderní historii tohoto světa nejnebezpečnější a nejhorší ta, do kterých by to člověk ani neřekl – média liberálně demokratická. Tedy ta, která máme dnes. A to říkám i s vědomím toho, jak silnou mají dnešní „svobodná“ a „seriózní“ média konkurenci v podobě médií, která působí nebo působila v takových lahůdkových režimech, jako byly komunismus nebo nacismus.

Nejsou to přece jenom příliš silná slova, či dokonce zaujatá? Obávám se, že nikoli. Pokud už Šifra něco „vystřelí“ do éteru, nedělá to proto, aby šokovala nebo vzbudila za každou cenu pozornost. Šifra je klidná síla, která pozoruje věci s potřebným odstupem právě proto, aby se nenechala ošálit a strhnout tím kterým proudem emocí, jenž by jí znemožňoval vidět věci bez příkras a jinak než skrze růžové brýle Mámení, nebo naopak přesprávně negativně a černě.

Avšak proto, že k tomu, co říká, dochází na základě svých vlastních zkušeností, pozorování a výzkumů, podpořených fakty a argumenty, domnívá se, že by to mohla být dobrá inspirace k zamyšlení i pro další lidi, kteří nekloužou jenom po povrchu a nechtějí být za pitomce. A kteří jsou schopni a ochotni se nad věcmi jednak zamýšlet, hloubat o nich, a jednak být otevřeni tomu, aby se na ně dívali komplexněji a z nových a jiných úhlů, než bývali zvyklí, protože si uvědomují, že nejde jen tak střílet od boku. A že jen si něco „myslet znamená ho... houby vědět“. A aby něco takového mohla Šifra dělat, tak než něco řekne, musí počítat s tím, že si to také bude muset poctivě vyargumentovat. A jinak tomu samozřejmě není ani v tomto případě. **vid** ●

Foto Adobe Stock

Ďábelský STROJ pana FAUSTA

aneb Co je doma, to se počítá, pánové!

Ač se nám média zdají jako samozřejmá součást životů, z pohledu našich dějin je třeba si uvědomit, že jsou s námi velice krátce. Technicky bylo možné tisknout informace na papír již od poloviny 15. století. Tehdy jeden podnikavý a významný měšťan z Mohuče, původní profesí zlatník a brusíř drahokamů, upravil vinařský lis tak důmyslně, aby na něm mohl tisknout jednotlivé stránky z desky, na niž předtím naskládal písmenka. Po vytištění černou tiskovou barvou na bázi oleje se z písmenek poskládal jiný text a obtiskla se další deska. A tak se to opakovalo, dokud nevznikla celá kniha. Například zkrácená dvaadvacetiřádková Bible, která vyšla – v latinském jazyce – ve 180 kusech a která vynikala mimořádně vysokou estetickou i technickou kvalitou...

ský konglomerát tvořený Hearst Communications a Disney Entertainment, jmenovala jeho vynálezce Mužem tisíciletí. Kdybychom chtěli být jízliví, dodali bychom, že inovativní způsob tisku stál u zrodu dnešních masmédií, a tak šlo o velkou poctu jejich praotci...

Přestože šlo o technologický průlom zcela zásadního významu, při kterém se podařilo mimořádným způsobem spojit všechny jednotlivé kroky do efektivního výrobního procesu, ani opětovné skládání a přeskupování písmenek na desce zprvu nepředstavovalo žádný velký byznys. Vždyť skoro nikdo neuměl číst!

Však také první dílna Johannese Gensfleische, jenž vstoupil do dějin pod známějším přídomkem, který si zvolil podle rodového sídla Zum Gutenberg, zkrachovala, respekti-

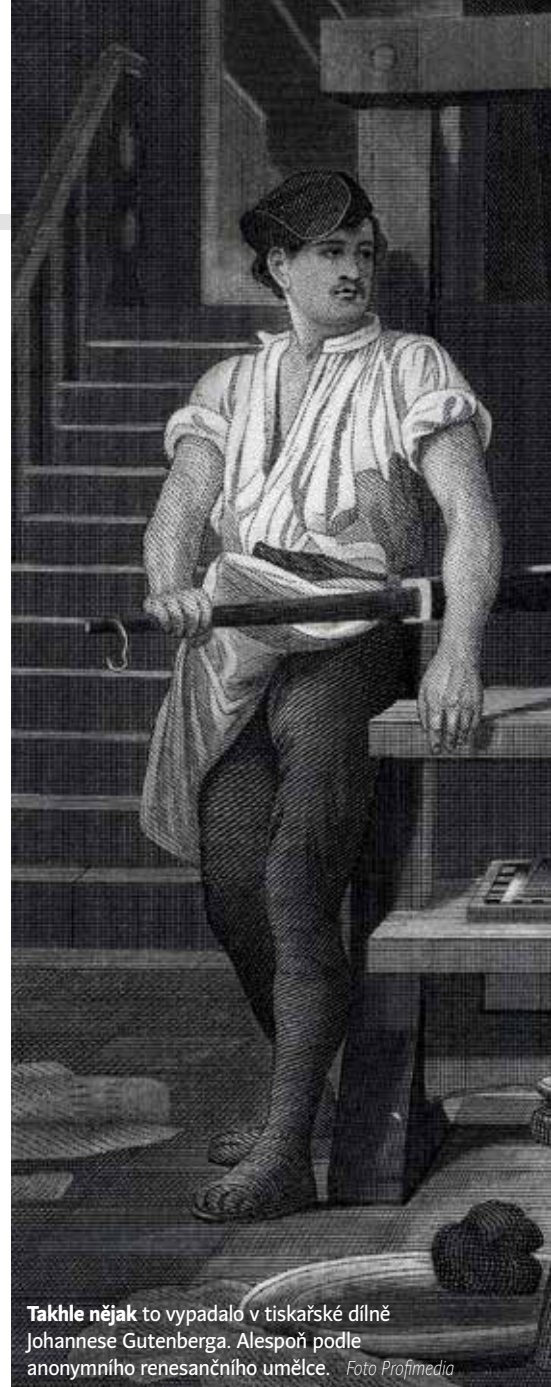
Šlo o technologický průlom zásadního významu, při kterém se podařilo mimořádným způsobem spojit všechny jednotlivé kroky do efektivního výrobního procesu.

Již z toho vyplývá, že nešlo o žádnou „masovku“ a tento výtěžek byl určen jen pro úzký okruh gramotných lidí z vyšších kruhů, kteří zároveň ovládali latinu.

I tak to ale byla velká věc, neboť předtím se musela pro každou vytištěnou stránku vyřezat ze dřeva či odlít celá samostatná deska. To jednak zabralo příšerně moc času, a jednak to bylo nesnesitelně drahé. Není divu, že v roce 1997 byl první tiskařský lis zvolen významným americkým časopisem Time nejdůležitějším vynálezem celého druhého tisíciletí a o dva roky později americká televizní stanice A&E Network, která patří mezi obrov-

ve byla Gutenbergovi zabavena. Na její vybavení a provoz, který byl velmi drahý, neboť kromě nájmu, strojů a materiálu zahrnoval též mzdu asi dvaceti zaměstnanců či pomocníků, si tiskař půjčoval od jiného mohučského obchodníka, rovněž zlatníka Johannese Fusta, a to s šestiprocentním úrokem.

Mezi oběma Johannesi ale došlo brzy ke sporu. Zlatník Fust, který byl zároveň „úspěšným“ židovským lichvářem, přislíbil zlatníku Gutenbergovi, že mu bude kromě prostředků na zařízení tiskárny ročně vyplácet i určitou částku na provoz. Jenže roku 1455, který je oficiálně považován za rok

Takhle nějak to vypadalo v tiskařské dílně Johannese Gutenberga. Alespoň podle anonymního renesančního umělce. Foto Profimedia

vynálezu knihtisku, těsně před dokončením díla, Fust Gutenbergu zažaloval, že prostředky na tisk ikonické Gutenbergovy Bible použil na něco jiného a též nesplácel sjednané úroky.

Proč zkušený obchodník Fust nepočkal do vydání knihy, kdy se mu mohly peníze spíše navrátit? Proč Gutenbergu zažaloval v tu nejnevhodnější možnou chvíli? Může být tím pravým důvodem, že tím sledoval snad něco úplně jiného a o samotnou půjčku ani tak nešlo?

Zatímco Gutenberg považoval celou dobu Fusta za svého obchodního partnera, kte-

rému se vložené peníze vrátí ze společného byznysu, v soudních sporech vyšlo najevo, že se Fust považoval za klasického věřitele. Nebo to aspoň tvrdil. Bylo to pouhé nedorozumění, či pečlivě připravený, doslova dábelický plán?

To se můžeme pouze dohadovat, avšak to, jak to celé dopadlo, hovoří dosti jasnou řečí. K lepší představě necht' nám poslouží několik střípků a dílků, které si lze dosadit do skládačky. Důležitým dokumentem, který poskytuje bližší informace o obchodním vztahu mezi Gutenbergem a Fustem, a zároveň dokumentuje jeho ukončení, je úřední zápis ze 6. listopadu 1455. Listinu sepsal Ulrich Hel-

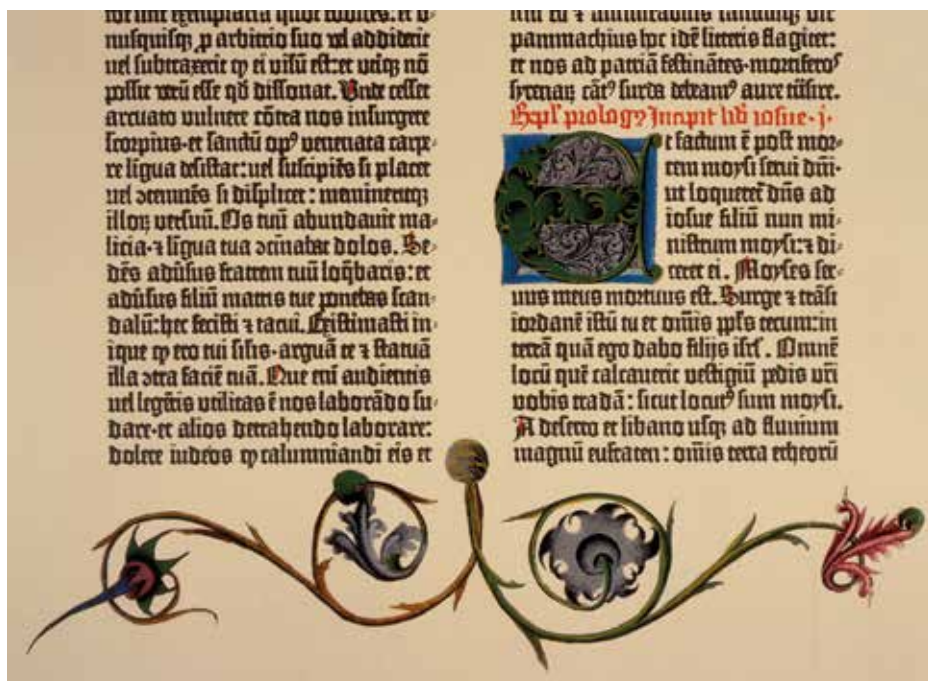
masperger, úředník bamberského biskupství, královský notář a ověřený veřejný zapisovatel na dvoře mohučského arcibiskupa.

Pod přísahou

Píše se v ní o tom, kterak mohučský občan Johann Fust odsvědčil pod přísahou, že Johannu Gutenbergovi půjčil na 6% úrok částku 1550 guldenů. Podle jeho názoru ale peníze nebyly použity k jejich určenému účelu, tedy pro tisk Bible, a proto požadoval, aby mu byly vráceny.

Instrument stručně pojednává o právní stížnosti v podobě požadavku na vrácení

peněz a popisuje rozsudek, který byl pro Gutenberga krajně nepříznivý. Lichvář Fust v žalobě požadoval 2026 guldenů, tedy jistinu i s úroky, přestože žalovaný Gutenberg vznesl několik zásadních námitek, jak zmiňuje například Encyklopedie Britannica. Zatímco žalující Fust obvinil Gutenberga ze zpronevěry, resp. z toho, že použil půjčené peníze na něco jiného, než bylo dohodnuto, ten se proti tomuto nařčení kategoricky ohradil. Celkem logicky oponoval, že první platba byla určena a použita na zřízení a zařízení dílny, kterou Fust dostal do zástavy. Navíc se prý Fust v ústní dohodě vzdal placení úroků.

Kromě toho Gutenberg nepovažoval druhou platbu, kterou Fust platil v ročních splátkách, za půjčku, ale za podíl ve společnosti. Fust byl podle něj prostě obchodní partner, investor. Kdyby tedy mohl Gutenberg práci dokončit a vydělat na prodeji, měl by z toho – ač tedy není přesně známo, jak byli po této stránce dohodnuti – prospěch i Fust.

Jak ale brzy vyšlo najevo, Fustovi se zřejmě jednalo o něco úplně jiného než o splacení

Johannes Gensfleisch zvaný Gutenberg, vynálezce moderního knihtisku, nakonec soudní spor prohrál. Naštěstí měl ale silné rodinné zázemí a nepřišel o všechno, jako se to stalo o pár set let později třeba geniálnímu vynálezci tlakového hrnce či spalovacího motoru Denisi Papinovi. Toho tenkrát obrali o slávu i živobytí kolegové z britské Královské společnosti, kteří využili jeho politického postavení uprchlého francouzského protes-

umožnilo pokračovat v práci v tiskařské dílně i nadále. V roce 1465 pak přijal mohučský arcibiskup a hrabě Adolf II. von Nassau-Wiesbaden-Idstein Johannese Gutenberga na svůj dvůr, kde jako šlechtický dvořan dostával oblečení, obilí i víno a byl také osvobozen od služeb a daní, takže si vůbec nežil zle. A ani historie na něj, na rozdíl od jiných významných lidí, kteří posunuli lidské znalosti a dovednosti vpřed, nezapomněla...

Velká levá

A jaký osud přichystal Bůh jeho bývalému obchodnímu partnerovi, lichváři Johannu Fustovi, který onen soudní spor vyhrál a o životní dílo Gutenberga připravil? Klíčové se v soudním sporu ukázalo jméno jistého Petera Schöffera, jenž byl možná od samého počátku nastrčenou vší do Gutenbergova kožichu. Nebo prostě dostal v ten pravý čas nabídku, jež se nedala odmítnout. Schöffler pracoval při tvorbě dvačtyřicetirádkové Bible jako Gutenbergův učedník a nejdůležitější pomocník, který byl zasvěcen do výrobních tajemství. Jakmile byl ale Gutenberg zažalován, poskytl Schöffler klíčové svědectví ve Fustův prospěch a bez mrknutí oka zradil toho, který jej naučil všem tiskařským finesám.

Nebylo to pochopitelně zadarmo. Poté, co lichvář Fust získal tímto žraločním manévrem celou tiskařskou dílnu s dokončenými i nedokončenými knihami, připojilo se Schöfflerovo jméno vedle toho Fustova nejen do tiráže připravované Bible (ačkoli byla autorským dílem a know-how Gutenbergovým), ale i všech dalších knih. A k půlce tiskařského království dostal jako odměnu i bohatou nevěstu – Fustovu jedinou dceru Christinu. Dobře si to uměl chlapec zařídít...

Nějakou manželku a peníze, ty vem klidně čert. Co bylo ale na tomto špinavém kšeftu ze všeho nejdůležitější, bylo získání Gutenbergova know-how; a tedy v podstatě i celého přelomového vynálezu. Když to řekneme jednoduše, místo aby se Fust s Gutenbergem slušně dohodl a podělili se spolu o zisk jako partneři, a zároveň si rozdělili funkce ve firmě, aby dělal každý to, co mu jde nejlíp, tedy Gutenberg tiskl a Fust prodával, Fust o dílnu jejího zakladatele kompletně připravil. A to takovým způsobem, aby jej vyšachoval ze hry a jeho podnik mohl celý „schramstnout“ sám.

 Johannes Gensfleisch zvaný Gutenberg, vynálezce moderního knihtisku, soudní spor prohrál, a o svoji tiskařskou dílnu nakonec přišel.

půjčky, když Gutenberga zažaloval nelogicky ještě před dokončením „společného“ díla; tedy dříve, než jej mohl nebohý tiskař pustit do světa a vydělat na něm.

Ten navíc svůj dluh nikdy nerozporoval a byl ochoten a připraven vše do posledního guldena splatit, jen k tomu již jaksi nedostal příležitost. Jenže právě to bylo bohužel také s největší pravděpodobností cílem celé „operace“.

tanta bez konexí a po „vytěžení“ jeho schopností, práce i návrhů jej nechali zemřít v bídě (o jeho příběhu jsem psal v Šifře č. 1/2023).

Gutenberg se vrátil se do domu svých rodičů, na statek Hof zum Gutenberg, kde založil další tiskárnu. A jelikož v roce 1468 obdržel po Gutenbergově smrti mohučský právník Konrad Humery z jeho pozůstalosti tiskařské zařízení, předpokládá se, že v něm našel nového obchodního partnera, což mu

K umoření Gutenbergova dluhu sice Fustovi spadla do klína celá tiskárna i s částí nákladu knih, takže už tímhle na své investici násobně vydělal, to by ale samo o sobě nestačilo. A tak neponechal nic náhodě. Pokud by získal pouze dílnu s nedokončenou knihou a dalšími připravovanými projekty, byla by mu celkem k ničemu. Potřeboval tedy společně s potopením Gutenbergem angažovat někoho, kdo umí tisknout podobně jako on. Neboli, přesněji řečeno, kdo se od Gutenbergem jeho metodu stihl naučit a kdo ji pro něj může ukrást.

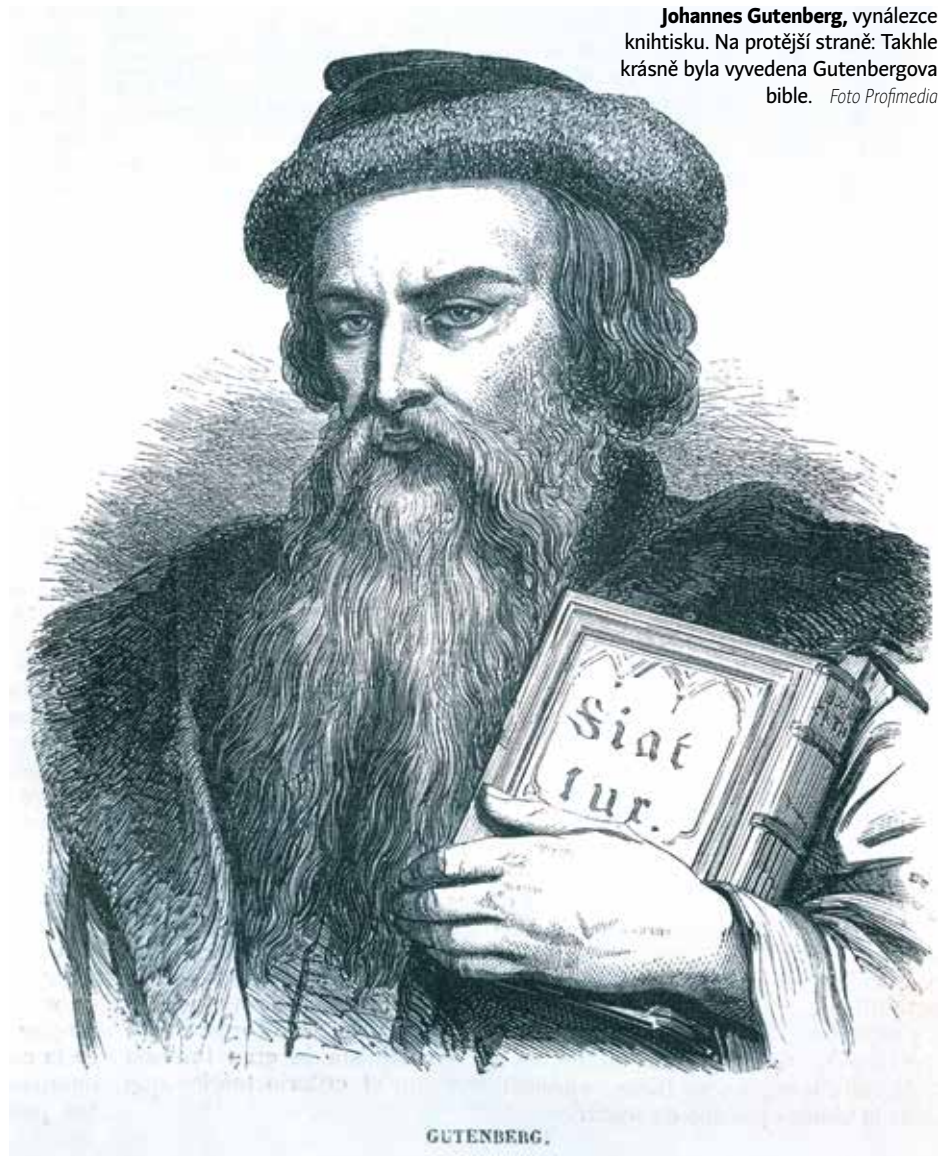
A tak Johann Fust uzavřel partnerství s Peterem Schöfferem, kterého si ještě pojistil sňatkem se svou dcerou v duchu známého českého filmu *Co je doma, to se počítá, pánové!*, a tak našel efektivní způsob, jak pokračovat ve vydávání a prodeji knih, které si nyní mohl i sám vyrobit.

Co se mu totiž nedalo upřít, byly jeho skvělé obchodnické schopnosti, kterým nemohl ani zdaleka konkurovat jeho charakter. Povedená rodinná dvojka vyráběla zejména kopie proslulé dvačtyřicetirádkové Bible, jejíž sazbu a grafickou podobu vymyslel Gutenberg, a to na papíře i dražším pergamenu, a šířila její slávu po celém kontinentu. Fust založil rovněž pobočku v Paříži a prodej rozšířil v podstatě na celosvětovou úroveň, v podstatě v době, kdy nebylo o nějakém globálním podnikání ještě ani vidu, ani slechu.

Byl v prodeji a šíření slavné knihy dokonce tak dobrý, že si za to vysloužil obvinění z čarodějnictví a provozování černé magie.

Ano, jestli vám jméno Johann Fust nápadně připomíná slavného Johanna Fausta, pak to určité není náhoda. Právě on často bývá považován za jeho skutečný předobraz, a nikoli bezdůvodně. **vid ●**

Johannes Gutenberg, vynálezce knihtisku. Na protější straně: Takhle krásně byla vyvedena Gutenbergova bible. Foto Profimedia

Vynález knihtisku

Johannes Gutenberg vynalezl knihtisk v podstatě tím, že upravil a zdokonalil stávající reprodukční postupy, a ty spojil do uceleného systému. Již dříve byly známy například ruční lis, dřevotisk nebo odlévání kovů, stejně jako modelování a ražba, Gutenberg to ale všechno vylepšil a propojil.

Jeho největší přínos spočíval v tom, že začal vyrábět kovová písmena odléváním. To umožnilo vyrábět písmena jednotlivě, rychleji a jemněji. Sestrojil si na to také ruční odlévací nástroj, který sestával ze dřeva a dvou kovových čelistí.

Písmena byla vyrobena ze slitiny cínu, olova a antimonu, s přídavkem vizmutu. Gutenberg nejprve vyrobil z tvrdého kovu vyvýšenou, obrácenou formu každého znaku (patrici), který se pak vyrazil do mědi. Prohloubený tvar písmene vytvořený v mědi tvořil negativní formu (matici).

Do této negativní formy se pomocí ručního lícího nástroje nalila tekutá slitina, forma byla držena na místě kovovým držákem. Po vychladnutí byly typy upraveny na stejnou délku a roztříděny do osazovacích krabic.

Faust a Mefistoteles. Jeden z obrazů francouzského romantického malíře Eugène Delacroix, který byl faustovským specialistou. Ilustroval i toho nejslavnějšího Fausta od Johanna Wolfganga Goetha. Foto Profimedia

Blázen nebo GÉNIUS?

Ta hranice může být velice tenká...

Mimo skutečnosti, že „oholil“ vynálezce knihtisku, se toho o životě Johannese Fusta příliš mnoho neví. A to přesto (nebo právě proto), že se stal velmi pozoruhodnou, napůl historickou a napůl mytickou postavou. Narodil se v elitní rodině, jež se přestěhovala z Frankfurtu nad Mohanem do nedaleké Mohuče, kde její členové zastávali řadu významných civilních i církevních úřadů. To neznamená nic jiného, než že patřili mezi nejbohatší měšťany.

Pokud se dnes někdo pohoršuje nad prouřstáním veřejné správy s byznysem, pak dříve mezi oběma sférami nebyl rozdíl prakticky vůbec žádný. Moc a postavení odjakživa určovaly a určují především peníze, tak

skrupulí ku svému prospěchu, ale není až tak podstatné. Takových plavou odjakživa v našem pozemském akváriu hejna. Na tomhle konkrétním žralokovi je ale zajímavý především jeho osud, jenž se záhadně propojil se slavnou literární postavou téměř totožného jména, kterou asi nejvíce proslavil jiný německý právník, ale též politik a spisovatel Johann Wolfgang Goethe, jenž, jak víme, pocházel – stejně jako Fust – z právnícké rodiny ve Frankfurtu nad Mohanem.

O tom, kdo byl člověk jménem Johann Gregor Faust, nejslavnější Goethova literární postava, či zda někdo takový reálně vůbec existoval, se přitom spekuluje již od dob renesance. Nejpозději od chvíle, kdy jeho

O tom, kdo byl člověk jménem Johann Gregor Faust, nejslavnější Goethova literární postava, či zda někdo takový reálně vůbec existoval, se přitom spekuluje již od dob renesance.

to prostě bylo a je. S tím rozdílem, že dnes se může při troše štěstí a pile nahoru dostat člověk i díky svému talentu a schopnostem.

Johannův otec Nicolas Fust byl soudcem a radním v Mohuči, bratr Jacob pak starostou. Všichni tři byli významnými členy zlatnického cechu, což v té době zahrnovalo i poskytování finančních služeb, kulantně řečeno. Kromě toho, že byl Johannes Fust zlatníkem a lichvářem, a později majitelem tiskařské dílny, kterou „násilně“ převzal od tiskařského mistra Johannese Gutenberga, působil též jako advokát. Bylo by tedy velkým překvapením, v podstatě zázrakem, kdyby š z žalobou, v níž účelově osočil fachmana, jenž přinesl lidstvu jeden z nejdůležitějších vynálezů, u soudu (tedy mezi svými, kde ruka ruku myje) neuspěl.

To, že byl finančním žralokem, jenž uměl využít zákonů a pravidel bez jakýchkoli

příběh – ať už zcela, nebo částečně smyšlený – zdramatizoval velký anglický dramatik a Shakespearův předchůdce Christopher Marlowe.

Od 80. let 15. století byla přitom figura jménem Faust hrdinou různých pověstí, které kolovaly mezi lidmi a přenášely se do dalších generací nejprve ústně a později prostřednictvím takzvaných *Faustbuchů*, tedy knih o Faustovi. První sešit příběhů, týkajících se Johanna G. Fausta, který sepsal neznámý německý autor, vydal ve Frankfurtu v roce 1587 tiskař a vydavatel Johann Spies. Právě jím vydané dílo *Historia von D. Johann Fausten* se stalo hlavním zdrojem informací a inspirací pro hru Christophera Marlowa s názvem *Tragická historie života i smrti doktora Fausta* a později i pro nejslavnější Goethovu veršovanou verzi (pojmenovanou prostě a výstižně *Faust*), neboť tradice

Faustbuchů a fascinace mužem, jenž uzavřel smlouvu s Dáblem, přetrvala i po celý raný novověk.

Popularitu Faustbuchům zajišťovalo hlavně přidávání nových a nových příběhů o Faustovi, což byly velmi často staré lidové pověsti, do kterých byla role Fausta zakomponována a přidána. Publikace byly též opatřeny náboženskými komentáři, jakými napomenutími křesťanskému čtenáři, které mu měly sloužit jako mravní poučení, varování nebo inspirace k vlastní kultivaci a celkovému polepšení.

Zatímco starší pověsti vykreslovaly Fausta buďto jako blázna, šarlatána a podvodníka, nebo přímo zloducha, Spiesova *Historia von D. Johann Fausten* zachytila známého hříšníka poprvé částečně tak, jak jej vnímáme dnes. V knižce, jež byla přeložena do mnoha jazyků (i do češtiny) a stala se svého času tím, čemu dnes říkáme bestseller, byl doktor Faust posedlým, egoistickým, nepokorným a neobohojným člověkem, jenž uzavřel k vlastnímu prospěchu bez mrknutí oka dohodu, kterou mu nabídl samotný Dábel, aniž by zvažoval důsledky, jaké to pro něj bude mít. Dábel se zavázal, že bude po dobu 24 let plnit všechna Faustova přání a zasvěti jej do nejrůznějších tajemství, ale bude za to chtít jeho duši.

Doktor tuto nebezpečnou, avšak lákavou dohodu, využije k hříšnému a prostopášnému životu, který mu ale stejně štěstí nepřinese. A tak můžeme říct, že ji nevyužil zrovna moudře, a sám sebe zaprodal v podstatě zbytečně. Nakonec tedy zaplatí cenu nejvyšší, která za to, co dostal a co si objednal, ani v nejmenším nestála. A když nastane čas, v předvečer vypršení smlouvy, uprostřed strašlivé bouře, Dábel roztrhá doktorovo tělo a odnese si jeho duši do pekla.

Podobně Fausta vykreslili i Marlowe a Goethe, ti však přidali i další, hlubší rozměry. Marlowův Faust má též kladné rysy, vaz mu ale zlomí to, že vymění život věčný za pomíjivou světskou moc. A Goethe? Ten o pár set let později odůvodní Faustovu

Ve filmu *Doktor Faust* z roku 1967 si zahrála herečka Elizabeth Taylorová Helenu Trojskou a titulního hrdinu ztvárnil Richard Burton.

Foto Profimedia

smlouvu s Ďáblem touhou po poznání, které přesahuje jeho lidské možnosti a schopnosti. Jinými slovy, jeho Faust – místo aby se snažil pochopit sám sebe a usiloval o vlastní naplnění a štěstí, si hraje na Boha a montuje se a fušuje do věcí, které mu nepřísluší. A protože chce všechno vědět a znát a být NĚKDO, tak svou duši bláhově vymění za „spolupráci“ s Mefistotelem, jemuž se jen kvůli vlastnímu egu vydá napospas.

Ať už tedy nějaký takový Faust existoval, či nikoliv, jeho literární obraz si po čase žil vlastním životem a stal se z něj spíše jakýsi symbol. Symbol lidské zkaženosti, který ukazuje lidem, jak nakonec dopadnou, pokud si budou zahrávat a zničí svoji duši přílišnou chamtivostí, chtivostí, nepokorou nebo pýchou.

A pokud náhodou neexistoval a někdo si ho vymyslel, předobrazem mu mohl být kdekdo, koho autor této postavy znal, nebo kombinace lidí a charakterů, jež odpozoroval ve svém životě. Kdyby tedy konkrétní Faust neexistoval, stejně by si ho někdo musel vymyslet, neboť málokterá figura tak dobře reprezentuje lidskou pošetilost a marnost.

Rouhavě se chlubil

Jaký byl literární Faust, tedy víme, stačí si jenom vybrat. Ale co ten skutečný? Co se ví nebo traduje o něm?

Tam je to bohužel docela podobné, neboť jeho verze je snad ještě víc než v literatuře. Faustus je latinské učenecké jméno, které bylo v období renesance docela běžné. A se jmény se tehdy nakládalo dosti volně, takže

si tak mohl říkat kdekdo. *Faustus* znamená v latině šťastný nebo štěstí přinášející. O historickém Faustovi, respektive o Faustovi, který by připadal v úvahu jako předloha našeho literárního hrdiny, se zmiňuje pouze hrstka soudobých pramenů, které by se daly spočítat na prstech na rukou (podle všeho jich je devět). Většina z nich přitom jako křestní jméno uvádí Georg. (Ono první, nejrozšířenější jméno Johannes či Johann tehdy používal skoro každý.) Jsou však různé subjektivně zbarveny autory těchto zmínek, takže je nutné brát je s patřičnou rezervou.

Podle nejčastější teorie, která z toho vykristalizovala a na které se badatelé shodují nejvíc, byl Faust „složen“ ze dvou historických postav – jedné narozené v roce 1466 a druhé v roce 1480 nebo 1481. Tou první byl

jistý Georg Sabellicus. V knize *Soubor Faustových spisů: od 16. století do poloviny roku 1884 (Zusammenstellung der Faust-Schriften: vom 16. Jahrhundert bis Mitte 1884)*, kterou sestavil německý hudebník a vášnivý sběratel a znalec literatury s faustovskou tematikou, jenž se vzhledem k tématu dosti paradoxně jmenoval Karl Dietrich Leonhard Engel, tedy v překladu Anděl, je zmiňován jeden dopis benediktinského opata Johannes Trithemiuse, jenž byl zároveň významným renesančním vzdělavcem, výkonným historikem (spíš kronikářem), budovatelem knihoven a okultistou. Píše v něm svému příteli, známému astrologovi a heidelbergskému kurfiřtskému dvořanovi Johannesi Virdungovi (vidíte, Johann byl vážně každý), kde ho před touto osobou důrazně varuje. Píše o podvodníkovi a šejdíři (ale třeba to byl jen zdatný konkurent, kdo ví), jenž si říká *Georgius Sabellicus, Faustus junior, fons necromanticorum, astrologus, magus secundus etc.* Podle Trithemia se Sabellicus v Gelnhausenu a Würzburgu „rouhavě chlubil svými schopnostmi“, a dokonce tvrdil, že dokáže snadno provádět podobné zázraky, jaké konal samotný Ježíš Kristus. Trithemius dále tvrdí, že Sabellicus dostal v roce 1507 učitelské místo v Sickingenu, které zneužil a zneužil tím, že se oddával sodomii se svými studenty mužského pohlaví, a trestu se vyhnul včasným útekem.

Druhým potulným kouzelníkem, alchymistou a lékařem či léčitелеm měl být Faust s křesťanským jménem Jörg. V archivu města

Lidský příběh každého jednotlivce měl svoji cestu, určenou konkrétními rozhodnutími. Ta vedla k „osudům“ v jednotlivých „životech“. Věřte mi, že za dobu, co jste tady, jste již prožili a zakusili úplně vše. Kromě hezkých věcí vzhledem k tomu, jak to tu chodí, taky násilí, strádání, křivdy, zklamání... Byli jste obětmi i viníky, těmi, kterým bylo ublíženo, i těmi, kteří ublížili druhým. To zanechalo ve vaší duši a energetickém poli hluboké otisky a entity, kterým se někdy též říká demoni. A vaším úkolem v této transformační době je s nimi pracovat a uzdravit se, ne vyrábět další...

Ingolstadt se nachází dopis z 27. června 1528, v němž je zmíněn doktor Jörg Faustus von Heidelberg.

Pro rok 1506 existuje zajímavý záznam o Faustovi, který vystupuje jako předváděč

Kdyby tedy konkrétní Faust neexistoval, stejně by si ho někdo musel vymyslet, neboť málokterá figura tak dobře reprezentuje lidskou pošetilost a marnost.

kouzelnických triků a horoskopů v Gelnhausenu. Podobných zmínek o jeho činnosti v Německu je v následujících třiceti letech vícero. Faust v nich vystupoval jako lékař, doktor filozofie, alchymista, kouzelník a astrolog a často byl obviňován jako podvodník a šarlatán, kterého církev odsuzovala jako rouhače společeného s ďáblem. Faust se také údajně přidal k protestantismu.

Takže to nakonec mohl klidně být docela fajn a inspirativní chlapík. Jakási středověká obdoba dnešního dezoláta. A protože na něj oficiální kruhy tolik nadávaly, musel mít nějaké schopnosti a něco dělat dobře – nebyl zkrátka žádné béčko.

Například 23. února 1520 byl Faust viděn v Bamberku, kde dělal prokazatelně horoskop pro tamějšího biskupa a knížete Georga III., který byl s jeho službami velmi spokojen, za což dostal odměnu 10 guldenů.

Svědčí o tom dochovaná faktura. Ani některé další záznamy nejsou v hodnocení jeho osoby tak jednoznačně odsuzující a příkré. Tak třeba tübingenský profesor Joachim Camerarius v roce 1536 uznává Fausta jako váženého astrologa a lékař Philipp Begardi z Wormsu v roce 1539 zmiňuje jeho lékařské znalosti, kterými se proslavil po celé zemi. Poslední přímé svědectví o Faustovi pochází z 25. června 1535, kdy byla zaznamenána jeho přítomnost v Münsteru.

Obyčejná nebyla ani smrt nejznámější verze historického Fausta, který měl zemřít kolem roku 1540 v hotelu Zum Löwen ve městě Staufen, když došlo během chemických pokusů k ničivému výbuchu. Faust se prý zrovna pokoušel vyrobit zlato. To se ale nepovedlo a jeho tělo bylo nalezeno v „ohavně zdeformovaném stavu“. Aby ne, když se jeho duše zmocnil samotný ďábel...

Takový konec se nakonec hodil všem. Duchovenstvu, jež ve Faustovi vidělo nesmiřitelného protivníka a nepřítele pro jejich monopol na černobílý výklad světa, i učencům

a lékařům, jimž svými znalostmi konkuroval, neboť jim odlákal posluchače a pacienty, tedy platící klienty. Jakékoli hlubší hodnocení či analyzování i kvůli tomu, že realita velmi brzy splynula s legendou a faktických záznamů není mnoho, tudíž není možné.

I přesto si z Faustova příběhu můžeme odnést víc, než by se mohlo na první pohled zdát. Nejen pro historickou podobu Fausta, byla-li nějaká, ale i pro tu literární byla totiž po celou dobu typická silná ambivalentnost neboli rozporuplnost a nejednoznačnost.

Právě ta je ostatně charakteristickým znakem celého lidského pokolení. Každý člověk může vykonat mnoho dobrých věcí a dotknout se hvězd, uchopí-li věci za správný konec, ale také páchat ty nejodpornější skutky, vydá-li se špatnou cestou. To podle toho, jestli krmí víc bílého, nebo černého vlka, které máme každý z nás oba uvnitř. **vid ●**

B ylo by obrovskou chybou myslet si, že může být nějaký člověk jenom dobrý, nebo naopak pouze zlý. Všichni totiž máme v sobě obsažené obojí, dobro i zlo, které je neoddělitelnou součástí naší pozemské reality. Ta je totiž přímo charakterizována a definována dualitou světla (vysoké vibrace) a temnoty (nízké vibrace), o níž jsme si vyprávěli v předchozích Šifrách a která je celou její podstatou. Máme zkrátka fyzikálně přesně vymezené hřiště, na kterém se pohybujeme a na kterém každý hrajeme nějakou hru. (A nejlépe se, jak víme, hraje hra, u které známe alespoň rámcově pravidla.)

Čisté dobro by v sobě mohl mít snad jenom ten, kdo se po všechny životy, které na Zemi jeho duše prožila a zakusila, v každé situaci rozhodl správně a neudělal jedinou chybu nebo špatnou věc. A takový tady nikdo není. Nepočítám samozřejmě vzácné návštěvy, jakými byli v průběhu časů pomocníci, kteří se nám „odvážně“ vydali na pomoc. Od Hermese Trismegistose alias Thovta po Ježíše Nazaretského, kteří byli každický okamžik zde plně vědomými bytostmi. A kteří sem nepřišli hrát naši hru, ale ukázat nám právě to, jak se hraje, abychom se to od nich naučili.

Jak to můžu vědět, že tu nikdo takový není? Zcela jistě. Protože kdyby někdo takový mezi lidmi existoval, už by... tady dávno nebyl. Měl by tak vysokou úroveň vědomí a jeho vlny by rezonovaly v tak vysokých frekvenčních pásmech, že už by mastil mariáš s Andělem Páně a bušil Ježíšovi na dveře v jeho království nebeském, jak náš vzácný učitel, libující si v metaforách, obrazně nazýval tento stav bytí.

Právě k němu by lidé měli postupně a krůček za krůčkem směřovat (neb duchovní růst a vývoj by měl být smyslem našeho pobytu v nápravném zařízení, jež se nazývá Země), většina jich ale po hříchu směřuje úplně jinam. Snad ani nebudeme říkat kam.

Nemohu samozřejmě některé věci tvrdit s určitostí, protože jsem jakožto hříšná lidská bytost na nižším vývojovém stupni a k plnému, tedy „osvícenému“ vědomí mám zhruba tak daleko jako Petr Fiala k vítězství v letošních parlamentních volbách. Ale z toho mála, co jsem měl možnost pochopit a dozvědět se o lidském pozemském putování, jsem si

Zevnitř VEN...

Život je jako fraktál. Jeho podstatou jsou stále se opakující stejné motivy. A to proto, že je sám sobě podobný na všech úrovních...

utvořil určitou rámcovou představu. Tu, věřím, budu s přibývajícimi zkušenostmi a vědomostmi postupně modifikovat, rozšiřovat, doplňovat a „apgrejdovat“, ale protože se nemůžu předbíhat v zatáčkách, pro začátek se budu muset (stejně jako vy) spokojit s tímto nepatrným zlomkem a výsekem. Právě o něj bych se s vámi rád podělil, protože věřím, že vám může být při vašem růstu a ve snaze poznat realitu alespoň trochu užitečný.

Zdůrazňuji tedy, že na rozdíl od „hmotných“ skutečností a informací, které je relativně snadné pozorovat, vnímat, dohledat či ověřit a lze je z různých úhlů analyzovat

S realitou a pravdou se to má zkrátka tak, že realita a pravda prostě jsou. A vyhrát v této vzrušující hře, kterou zde na Zemi hrajeme, se dá tak, že je poznáme. Jedině ten, kdo je pozná (nebo spíš ten, kdo z nich pozná co nejvíc), se může vymanit ze všech lží, manipulací, bludů a škodlivých vzorců, a začne svobodně žít. Však právě toto osvobození je smyslem celé té hry. Hlavní výhra! Ten, kdo v ní vyhraje, totiž paradoxně zvítězí sám nad sebou, neboť nad nikým jiným se ani vyhrát nedá.

Ano, jediný způsob, jak se dá z této hry na život a na smrt dostat ven (vystoupit z ní), je

„V tuto chvíli vím jenom to, Sixsmithi, že se náš svět točí pomocí stejné síly, jež pohání naše srdce,“ říká jedna z postav kultovního filmu *Atlas mraků*.

a zasazovat do souvislostí, a díky nim si skládat nějaký širší obrázek, se teď pohybujeme v jiné, „nehmotné“ rovině, která je vzhledem k situaci a naší nízké úrovni vědomí v podstatě spekulativní či imaginativní. A to proto, že zatímco ve spoustě jiných věcí máme k dispozici informace a fakta, s nimiž pak můžeme více či méně zručně pracovat a na základě nových úvah a poznatků si utvářet celkový obrázek a kontext (to, že je spousta lidí nechce vidět a nesnaží se jim rozumět, je věc jiná), tady je to úplně obrácené.

V tomto případě existuje nějaký obrovský a složitý celek, ze kterého všechno vychází a jehož jsme sice jako jednotlivci (miniaturní) součástí, ale o principech jeho fungování nevíme skoro nic. A snažíme se je odhadovat podle toho, co dokážeme pochytit, prozkoumat a obsáhnout ze své omezené perspektivy.

obrátit se dovnitř. „V tuto chvíli vím jenom to, Sixsmithi, že se náš svět točí pomocí stejné síly, jež pohání naše srdce,“ říká jedna z postav kultovního filmu *Atlas mraků* z roku 2012, kde jsou všechny tyto souvislosti a propojenosti ukázány obdivuhodným způsobem. A má naprostou pravdu.

„Vira, stejně jako strach nebo láska je síla, kterou je potřeba pochopit stejně jako teorii relativity a princip neurčitosti. Je to fenomén, který určuje směr našeho života. Včera mířil můj život jedním směrem, a dnes se ubírá jinudy. Včera jsem věřil, že bych nikdy neudělal to, co jsem udělal dnes... Tyto síly přetvářejí čas a prostor, dokážou udávat a měnit tón, jak sami sebe vnímáme. Existují dlouho před naším narozením a dlouho poté, co zanikneme. Naše životy a volby, stejně jako kvantové dráhy, se mění každým okamžikem. Při každé srážce, při každém

Nádherný fraktálový strom. Foto Adobe Stock

Mandelbrotova množina je jedním z neznámějších fraktálů. Ty jsou například v přírodě doslova na každém kroku (protější strana). Foto Profimedia a Adobe Stock

střetnutí se nám naskýtá nový možný směr,“ nahlíží do těchto zákonitostí v Atlase mraků jaderný fyzik Isaac Sachs.

Jsme jako kapky v moři, které se (skrže sebepoznání) mohou, mají a musí snažit pochopit oceán i to, že jsou jeho neoddělitelnou součástí a co to vlastně znamená a obnáší. Atlas mraků do třetice: „A až se naposledy nadechneš, pochopíš, že tvůj život byl pouhou kapkou v nekonečném oceánu! Co je však takový oceán jiného než spousta kapek?“ Ano, když člověk pochopí jednu malou část (sebe), otevře se mu i cesta, přímo dálnice k pochopení celku. Nejprve je tedy třeba pochopit skrže vlastní prožitky a poznávání základní principy, podle kterých se věci dějí a fungují, a pak jít, jak se říká, dál.

Asi ani nemusím dodávat, že na to jde většina lidí přesně opačně. Nezajímají se o poznání sebe sama a o to, jak to mají uvnitř, ale pozornost věnují jenom tomu, co kde lítá a co se děje okolo. A to je pak různé frustruje, ovlivňuje a odvádí pozornost od toho, co by skutečně měli řešit. A čím víc se to, co je vně, snaží uchopit a popsat, a čím víc ignorují to, co je uvnitř, k tím šílenějším a smutnějším koncům to vede. Taková zmiňovaná teorie o ploché Zemi budiž toho nejlepším důkazem.

Krok za krokem

Ono je to taky mnohem jednodušší, nadávat na svět a na ostatní než se podívat do svého nitra a být konfrontováni s tím, co tam uvidíme. Chce to velkou odvahu, čelit svým vnitřním démonům. Nakonec před nimi ale stejně nikdo neuteče, protože nebude kam. Ukázali jsme si to podrobně i v č. 12/2024, neboť přesně toto hlásal přítel a učitel lidí Ježíš Nazaretský. Jde tedy jen o to, kam až toto odvracení pozornosti a nechuť čelit sobě samým necháme zajít. A jak se zdá podle toho, co můžeme vidět kolem sebe, zašlo to tak daleko, že jako lidstvo jsme se octli na pokraji absolutního šílenství, pročež čelíme hrozbě nepěkného konce.

Zásadní otázka tedy zní: „Pochopíme vůbec někdy, když jsme to nepochopili doteď, že jediná schůdná cesta vede od vnitřku k vnějšku, a nikoli opačně?“ Protože jedině když budu nejprve zlepšovat sám sebe, budu rezonovat na vyšších frekvenčních vlnách,

čímž vzroste i moje úroveň vědomí. A teprve ta mi umožní chápat další věci a souvislosti. A naopak, když půjde moje vibrační úroveň „do kytek“, zvýší se moje nevědomost. V tom slově je mimochodem obsaženo všechno.

Vždycky je zkrátka potřeba postupovat od jednoduššího ke složitějšímu, pěkně pořadě, jinak to ani nemá smysl. Je to tak možná i proto, že naše vzájemné vztahy části (nás) vůči celku (světa) vykazují principiálně podobné vlastnosti, jaké mají v přírodě například... fraktály.

Sněhová vločka

Fraktály jsou geometrické objekty, konstruované podle jednoduchého matematického vzorce, jenž se stále opakuje, až donekonečna. Na začátku je vždy jednoduchý schematický obrazec. A když k sobě takových obrazců dáme víc, vygenerované obrazce najednou začnou připomínat skutečné předměty a přírodní útvary.

Nejnámějším příkladem je sněhová vločka, která vzniká jednoduchým dělením a na níž tento princip efektně demonstroval švédský matematik Helge von Koch. Odtud se jí také říká Kochova vločka, neboť vzniká na základě takzvané Kochovy křivky, a to nekonečným opakováním primitivního po-

stupu. Na začátku je přitom prostá úsečka, resp. v případě Kochovy vločky rovnostranný trojúhelník, tvořený třemi takovými úsečkami.

Poté se každá z úseček rozdělí vždy na třetiny a nad prostřední třetinou se sestrojí další rovnostranný trojúhelník. Základna tohoto trojúhelníku, tedy původní prostřední třetina úsečky, se odstraní. Tím se z původní úsečky a ze tří úseček, tvořících první rov-

nostranný trojúhelník, stane křivka složená ze čtyř úseček. A tak vznikne z jednoho trojúhelníku šesticípá hvězda, načež se stejný postup opakuje s každou takto vzniklou úsečkou. Při různých modifikacích vzorce a daného postupu pak vznikají sněhové vločky nebo krystaly.

Tento postup je přitom v přírodě zcela běžný. Podívejte se na kapradí, brokolici, šnečí ulitu, kámen, lidský cévní systém nebo blesk na obloze, a jste doma. Možná nejed-

nodušším typem fraktálu je takzvaný fraktálový strom. Větev, která se na konci rozvětví, se dál větví stejným způsobem.

Jen o malinko složitějším příkladem fraktálu je takzvaná Mandelbrotova množina. Právě matematik Benoit Mandelbrot byl prvním, kdo termín fraktál použil. Jeho množina je příkladem abstraktního fraktálu, který vzniká z nepříliš složité matematické rovnice, přičemž má velmi komplikovanou formu, v níž se nekonečně opakují detaily. A nápadně nám připomíná hádejte co: vesmír a jeho galaxie, které jsou typickými případy fraktálů v kosmickém měřítku. Galaxie mají spirální či eliptické tvary, které se neustále opakují, a to na různých úrovních.

Pointou fraktálů zkrátka je, že při jakémkoli přiblížení uvidíme stále se opakující stejný motiv, kterému říkáme soběpodobnost. A to proto, že se podobá sám sobě na různých stupních zvětšení.

Fraktálová geometrie se používá i v počítačové grafice při vytváření krajiny nebo simulování virtuální reality, kdy se podle jedné části domodeluje celek. Pozoruhodné je i fraktálové umění, což je druh grafiky, jež používá fraktály pro vytváření krásných barevných obrazů, ať už s pomocí počítačových programů, nebo ručně. Ostatně fraktální vzory můžeme pozorovat i v monumentálních dílech Římanů, Egypťanů nebo Mayů, ale vidíme je i u hinduistických chrámů nebo gotických katedrál například ve Francii.

Včera mířil můj život jedním směrem, dnes se ubírá jinudy.

Včera jsem věřil, že bych neudělal to, co jsem udělal dnes. Tyto síly dokážou udávat a měnit tón, jak sami sebe vnímáme.

Vzory, které se tam objevují, vypadají na první pohled velmi složité, a přitom harmonicky, což je průvodním znakem fraktálů. I proto celý náš svět vypadá tak, jako by jej někdo naprogramoval. Jen pyšný bloud nebo sebestředný šílenec by i přes to všechno mohl dál trvat na tom, že život na Zemi, jakož i celý náš svět, vznikl jenom tak, sám od sebe, tedy náhodně, bez nějakého plánu a inteligence v pozadí. Ale to už jsme probírali mnohokrát... vid ●

Uprostřed TURBULENCE

Proč je svět tak nepředvídatelný?

Na jeden takový „záračný“ fraktál nám pomohl upřít pozornost i génius nejgeniálnější. Sám velký učenec, vynálezce, vzdělanec, vědec a renesanční umělec *numero uno* Leonardo Da Vinci, který zřejmě ani nebyl z našeho pozemského světa a který na svou slavnou momentku nakreslil... turbulenci. A to v podobě vody, jež se vlévá do nádrže. K ní si lakonicky poznamenal: „Při pozorování pohybu vodní hladiny vidíme, jak připomíná pohyb vlasů, jenž je složen za dvou různých pohybů, kdy jeden závisí na jejich hmotnosti a druhý je dán jejich zvlněním; i voda formuje vířící struktury, z nichž část sleduje směr hlavního proudu a ostatní pak vytvářejí náhodné pohyby a protiproudy.“

Mezi jevy, které nazýváme turbulentní, přitom řadíme jak proudění vody v řece nebo hořící plamen, tak mraky na obloze a celý hvězdný vesmír. (Ne, nic plochého v něm opravdu není.) Například galaxie mají tvar vířů, který je podobný těm, jež se vyskytují v turbulentních proudech.

Turbulentní jevy jsou typické svou složitostí, variabilitou a nepředvídatelností, neboť je jejich podstata spojena se systémy s obrovským počtem stupňů volnosti, mezi nimiž jsou nelineární vazby. Jejich chování se tedy nedá přesně předvídat, čímž si vždy uchovávají svoje tajemství. „Při zkoumání tohoto jevu k němu musíme přistupovat

jako k systému jednoduchých prvků, jejichž vlastnosti jsou sice pro chování celku důležité, určující roli zde však hrají zákonitosti, které není možno z chování jednoho izolovaného prvku odvodit,“ vysvětluje ve své publikaci *Turbulence* profesor Václav Uruba z Českého vysokého učení technického v Praze. Ta se sice zaměřuje primárně na turbulenci proudících tekutin, ale jejich principy lze zobecnit i na ostatní dynamické systémy, potažmo na celý širý vesmír. Mají totiž teoreticky „nekonečný počet stupňů volnosti a k jejich řešení jsou vyžadovány počáteční podmínky charakterizované nekonečným počtem stavů rozmístěných v prostoru“,

Turbulence je základem celého vesmíru.

Foto Profimedia

ré se chovají jako částice i jako vlny, mohou v danou chvíli nacházet na více než jednom místě zároveň. Nemají totiž žádné konkrétní umístění, a to až do chvíle, kdy vstoupí do kontaktu s okolím nebo je jejich poloha konkrétně změřena!

To v praxi neznamená nic jiného, než že si svoji vlastní realitu sami vytváříme. Svým chováním, smýšlením a celkovým „vyzařováním“ výrazně ovlivňujeme nejen její podobu, ale i to, jak se bude měnit a vyvíjet. Protože vše, co existuje, představuje pouhý souhrn pravděpodobností, kdy a kde se mohou konkrétní částice vyskytovat, neboť jsou vždy a za každých okolností v superpozici stavů. A k jednomu ze stavů se díky takzvanému kolapsu vlnové funkce „přikloní“ až ve chvíli, kdy do „děje“ vstoupíme či zasáhneme.

I proto je právě turbulence, která je pro celý vesmír tak typická, jedním z jevů, s nímž si klasická fyzika – právě kvůli jeho ne-

prohlásil, že až předstoupí před Boha, bude na něj mít dvě otázky: ‚Proč kvanta a proč turbulence?‘ Planck prý prohlásil: ‚Věřím, že na první otázku dostanu uspokojivou odpověď,‘ píše Václav Uruba.

A zmiňuje i důvod, proč klasický fyzikální přístup „nefunguje“. A vzhledem k povaze reality ani fungovat nemůže a nikdy nebude: „Pronikání do hloubi fyzikálního problému se děje pomocí tzv. redukcionismu, kdy se objekt zkoumání, v našem případě hmota, analyzuje do nejmenších možných detailů. Pokud se toto zdaří, problém se prohlásí za vyřešený – alespoň z teoretického pohledu. Svatým grálem fyziky vyznávající tento redukcionistický přístup je tzv. ‚teorie všeho‘, kterou se myslí objevení opravdu základních elementů hmoty a prozkoumání jejich vlastností. Adepty na tuto teorii byly postupně teorie atomů, elementárních částic, kvarková teorie a v poslední době teorie strun či superstrun.“

V minulosti bylo turbulentní chování často spojováno s magií a dodnes je tento problém obestřen rouškou tajemství. Však jde také o nejdůležitější nevyřešený problém klasické fyziky.

protože „dynamické chování prostorově spojených systémů může být proměnné jak v prostoru, tak v čase, mohou vznikat jak pravidelné, tak chaotické struktury“.

Jinými slovy, žijeme ve světě, kde funguje na všech představitelných i nepředstavitelných úrovních Heisenbergův princip neurčitosti, který je, jak víme, jedním ze zásadních pilířů kvantové fyziky. Heisenbergův princip neurčitosti nám říká, že čím přesněji určíme hybnost elementárních částic, tím méně přesně můžeme určit jejich polohu. Jednoznačně tak diskvalifikuje představu klasické fyziky, že můžeme předpovědět chování systému, pokud známe jeho počáteční stav. Nejde to, protože počáteční stav systému nikdy nemůžeme zjistit dostatečně přesně, neboť nelze zjistit oba parametry.

Tím druhým je pak princip superpozice, který jsme si loni několikrát (například v čísle 2/2024) ukazovali například na nejslavnější a notoricky známé Schrödingerově kočce. Superpozice je vlastnost, že se objekty, kte-

předvídatelnosti – neví rady. Špatně se totiž dívá. A to je také důvod, proč lidstvo pořád nic nechápe. Nebo spíš chápat nechce?

Moderní věda a moderní fyzika totiž stále vychází nepochopitelně z poněkud „zastaralého“ přístupu, který v 17. století přinesl Isaac Newton. Ten se stále vyučuje na školách namísto toho, aby dostal odpovídající prostor přístup kvantový, neboť ten jediný může k pochopení reality napomoci.

„Problematika turbulence jaksi nezapadala do konceptu vědy definovaného Newtonem, protože se nedařilo spolehlivě předpovídat chování objektů ve stavu turbulence. V minulosti bylo turbulentní chování často spojováno s magií a dodnes je tento problém obestřen rouškou tajemství. Tímto problémem se systematicky zabývala celá řada vynikajících vědců, avšak prakticky všechny význačné osobnosti fyziky se tohoto nepřehlédnutelného problému alespoň letmo dotkly. O otci kvantové teorie Maxovi Planckovi se trdaje, že na smrtelné posteli

profesor Uruba se nebojí pojmenovat věci pravými jmény a nezaujatě, pročež dochází k jednoznačnému a vědecky nezpochybnitelnému závěru, jenž srozumitelně zdůvodňuje, v čem spočívají hlavní limity „starého“ fyzikálního přístupu, který je na vysvětlení a pochopení reality prostě krátký. (A přesto se ho věda, která by musela oficiálně přiznat, že je všechno úplně jinak, než celou dobu tvrdila, nechce vzdát.) „Ukazuje se, že redukcionismus neřeší některé jevy, mezi které můžeme zařadit turbulenci v tekutinách. Problém je v tom, že samotná podstata turbulence je spojena se systémy s obrovským počtem stupňů volnosti, mezi kterými jsou nelineární vazby. Při zkoumání tohoto jevu musíme k tekutině přistupovat jako k systému jednoduchých prvků, jejichž vlastnosti jsou sice pro chování celku důležité, určující roli zde však hrají zákonitosti, které není možno z chování jednoho izolovaného prvku odvodit. Je zde však ještě hlubší příčina neúspěchu redukcionistického přístupu,

Umělecky zřejmě turbulenci poprvé ztvárnil Leonardo Da Vinci. A to v podobě vody, která se vleává do nádrže.
Foto Wikimedia Commons

kteřá tkví v neplatnosti tzv. „principu oddělitelnosti“, jenž říká, že systém lze prozkoumat tak, že prozkoumáme odděleně jeho části.“ Jenže právě to moderní věda dělá.

Již ve 30. letech minulého století se právě tento „princip oddělitelnosti“ stal předmětem vášnivé filozofické diskuse. Zastáncem principu oddělitelnosti byla ikona klasické fyziky, slavný Albert Einstein. A oponentem mu bylo jiné eso, laureát Nobelovy ceny za fyziku a autor modelu atomu Niels Bohr, jenž byl součástí generace fyziků, která stála u zrodu kvantové fyziky. Bohřův jedinečný otevřený přístup se vyznačoval právě tím, co je k pochopení světa nejdůležitější: nelpěním na svých názorech a ochotě zkoumat to, s čím nesouhlasí a čemu nerozumí. „Moje metoda práce spočívá v tom,“ nechal se Bohr slyšet, „že se snažím vyslovit to, co v podstatě ještě vyslovit nemohu, neboť to prostě nechápu.“

Tím se mohl dostat mnohem dál než ti, kteří si myslí, že něco (nebo nedej bože všechno) chápou. A i proto „vyhrál“ v debatě s Einsteinem, když obhájil tvrzení, že princip oddělitelnosti obecně neplatí, protože „chování celku nelze vyjádřit jako prostý součet chování jeho součástí“. Jinými slovy, špatně se zkoumá odděleně něco, co je kompletně propojeno.

Co z toho vyplývá? To nám opět poví profesor Uruba a jeho publikace *Turbulence*: „V případě složitých systémů nezbyvá než rezignovat na redukcionistický přístup a snažit se vytvořit nový ‚holistický‘ (z řeckého *holos* – celek) přístup zkoumání systému jako celku. Bohužel, matematické nástroje založené na diferenciálním a integrálním počtu, které máme v současné době k dispozici, byly vytvořeny pro redukcionistické analýzy a jejich použití při holistickém přístupu je velmi obtížné, mnohdy nemožné. Nehodí se pro popis takových jevů, jako je komplexita, fraktální geometrie, deterministický chaos či samoorganizace. Nové obory, které se zabývají těmito jevy (např. teorie dynamických systémů, teorie katastrof, umělá inteligence a v neposlední řadě teorie turbulence), jsou nuceny hledat jiné, vhodnější způsoby popisu stavu věci.“

Mimochoodem, o holistický (a také turbulentní) přístup a jakýsi pohled z vyšší per-

spektivy se dlouhodobě snaží i Šifra, neboť jde o jediný způsob, jak se můžeme dobrat něčeho rozumného a pohnout se z místa.

Hlava v oblacích

Fraktální struktura je zkrátka typická pro veškeré přírodní objekty, u nichž se uplatňuje „nelineární chování v kombinaci s velkým počtem stupňů volnosti“. Přírodní fraktály v sobě obsahují prvek náhodnosti, který se týká výskytu opakujících se struktur na jednotlivých úrovních. Tím se významně zvyšuje počet stupňů volnosti takového objektu. Příkladem takové přírodní fraktální struktury může být proudění v atmosféře zviditelněné oblaky...

Mohli bychom však jmenovat celou řadu dalších příkladů z aerodynamiky, hydrauliky, jaderného i chemického inženýrství, geofyziky, meteorologie, astrofyziky či kosmologie. Ale funguje to i na opačném pólu spektra, kde můžeme pozorovat například kvantové víry.

Svět turbulence zahrnuje celý námi pozorovaný vesmír a turbulence je typickým způsobem chování tohoto vesmíru na všech jeho stupních...

„Svět turbulence tedy zahrnuje celý námi pozorovaný vesmír a turbulence je typickým způsobem chování tohoto vesmíru na všech jeho stupních,“ konstatuje Václav Uruba.

A právě proto je tak turbulentní a nepředvídatelný i celý náš život. Doslova a do písmene. David Mitchell, spisovatel a autor románu *Atlas mraků*, podle nějž byl natočen i neméně zdařilý film sourozenců Wachowských, tvůrců ságy *Matrix*, si byl fraktálovitostí celého našeho života a světa, v němž se celek skládá z menších podobných částí (a naopak, menší části jsou podobné celku), nepochybně vědom. Jinak by román určitě nenazval zrovna *Atlas mraků*.

Autor v něm líčí provázanost osudů jednotlivých postav i jejich „dědictví“ z minulých životů a putování časoprostorem natolik poutavě, že si čtenář (a později i divák filmu) mohl lidské životy snadno představit jako oblačnost. Chuchvalce mraků, které se různě spojují či rozdělují, a skrze ně pro-

stupuje modré nekonečno. Podobným způsobem jako mraky se totiž prolínají i lidé a jejich touhy, činy a myšlenky. A čím výš nad mraky vystoupáme a čím větší získáme nadhled a přehled, tím lépe nám do sebe zapadnou i jednotlivé části neboli fraktály.

Platí přitom, že čím lépe poznáme sami sebe jakožto jednotlivé kapky, kdybychom použili onen příměr z předchozího článku *Zevnitř ven* (či mraky, dáme-li ve své představivosti přednost jim), tím lépe porozumíme oceánu (či atlasu mraků), ve kterém plujeme. Nebo-li pokud pochopí kapka nebo mrak dokonale samy sebe, skrze toto pochopení pochopí nakonec i celek. Takové je zkrátka „zadání“. Jinak to ani nejde, protože pravidla hry jsou od počátku daná a činí ji velmi zábavnou, poučnou a vzrušující.

Nejprve se naše dušičky oddělily od celku a získaly vědomí vlastní identity, aby skrze něj mohly poznat a pochopit samy sebe, a tím se obloukem vrátit zase „domů“, stát se sou-

částí onoho pozoruhodného celku. Ovšem s novými zážitky, zkušenostmi, snad i moudrostí a poznáním, tedy novou hloubkou a perspektivou, jíž obohatí i celek. Tento proces můžeme chápat jako onu evoluci vědomí, o níž jsme se v Šifře již též zmiňovali.

Karty jsou rozdány a hřiště je nalajnováno tak, aby měla každá dušička možnost vrátit se na konci hry domů. Krásně poeticky totéž popsal i americký spisovatel Neale Donald Walsch ve svém nepřekonatelném bestselleru *Hovory s Bohem*, jemuž jednoho krásného dne prostě... jeblo. Ovšem velmi pozitivním, užitečným, konstruktivním a krásným způsobem!

Právě v okamžiku, kdy byl jeho život v úplných troskách (tam většina lidí zatím stále ještě není; proto také nejsou ochotni nic měnit, a začínou věci chápat bohužel až ve chvíli, kdy lidově řečeno „padnou na hubu“), si ze zoufalství začal povídat... ehm... s Nejvyšším.

vid ●

S BOHEM? Nebo sbohem!

Proč musí někdy člověk spadnout až na dno?

Na začátku 90. let 20. století Neale Donald Walsch, kterému nebylo v té době ani padesát (dnes je mu 81), schytával jednu drsnou životní ránu za ranou. Myslel si sice, že má nehoráznou smůlu, ale nakonec zjistil, že nebyl psychicky i fyzicky v pytlí a zatrpklý proto, že se mu hrubě nedaří. Ale že je to přesně obráceně: nedaří se mu právě proto, že je psychicky i fyzicky v pytlí a zatrpklý a jeho vnitřní nastavení je jedním slovem zoufalé.

Ačkoli si většina lidí pořád ještě myslí, že jejich náladu, myšlenky, pocity či spokojenost ovlivňuje to, jak se jim v životě daří, mnozí už přišli nebo přicházejí na to, že myšlenky, pocity či vnitřní spokojenost a vyladěnost naopak rozhodují o tom, jak se nám bude v životě dařit. Někteří dobrovolně a bez mučení, jiní pod tlakem životních okolností a událostí. A ti, kteří to ještě nevědí, na to teprve – ať už po dobrém, nebo po zlém – budou muset přijít. Taková jsou prostě pravidla kvantového světa, že nehmotné utváří hmotné, a nikoli naopak. A nezmění se to jenom proto, že by si to někdo možná přál nebo by mu to vyhovovalo.

Faktem je, že mnoho lidí doposud nebylo nuceno se tím zabývat nějak hlouběji. A to i proto, že jsme žili v historicky nejlepší době, v materiálním blahobytu, kdy jsme (skoro) všichni měli (skoro) všechno. Vodu, jídlo, auta, střechu nad hlavou a nekonečné množství věcí, které nám usnadňovaly život. (A ti, kteří to neměli, třeba domorodci na odlehlém ostrově, na tom byli „nehmotně“ paradoxně možná líp, než kteří měli vše a už nevěděli coby.) Beru to zhruba od pádu starého Egypta, kdy významně poklesla úroveň lidského vědomí a kdy lidstvo z nejruznějších důvodů začalo klást veškerý důraz na Hmotu a zcela upozadilo Ducha.

Tento cyklus, který skončil v roce 2012, jsme tedy zakončili na jedné straně na vrcholu technickém a materiálním (i díky vynálezu levných peněz, kdy jsme mohli žít na

dluh), ale v naprostém úpadku duchovním a mravním. Tedy ve fatální nerovnováze, která se ve vesmíru „trestá“. Respektive která aktivuje skryté kosmické síly, jež se snaží jakoukoli nerovnováhu tlačit zpátky směrem k rovnováze. Není v tom tedy nic osobního, nikdo nikoho netrestá v tom smyslu, jako si to představují třeba katolíci...

Velká spousta lidí, kteří usilovali primárně o bohatství, peníze a moc, tedy světské statky (což je na jedné straně pochopitelné i chvályhodné, postarat se o sebe a svou rodinu, protože v uplynulých dvou tisícovkách let, v dobách neustálých válek a pútek, lidi často neměli skoro nic a byli rádi, když měli co do úst), si toho již začíná všimnat. Protože dokonce ani poté, co dosáhli materiálního dostatku, nadbytku či bohatství, a tudíž by již měli být šťastní, TO, co si od toho slibovali, stále nepři-

ství nebo slávy a ukázat si, že jsou lepší než ostatní; to je ale samozřejmě tragický omyl. Ve skutečnosti je úplně jedno, co tady provádíme, jestli jsme popeláři, nebo prezidenti, jestli jsme chudí, nebo bohatí, jestli bydlíme ve stanu, nebo v paláci... Záleží JENOM na tom, jestli plníme „plán“ své duše a jestli se vyvíjíme, či nikoli. Jestli se učíme, či nikoli. Jestli se posouváme dopředu, či nikoli. A jestli pochopíme, o co v celé hře kráčí, či nikoli.

Kdybychom to měli uvést na nějakém konkrétním příkladu, tak pokud někdo padne na hubu a díky tomu to pochopí, tak na tom z hlediska duše a věčnosti, nebo také úkolu, který zde měl, bude výrazně lépe než ten, který si žil jako v bavlnce, životem nějak proplul, ale byl přitom úplně zbytečný, protože pro svou duši nic neudělal a neposunul

Ve skutečnosti je to volání duše, která sem přišla s jiným cílem.

A ten, protože se lidé ztratili ve hmotě, nemůže být naplňován.

A tak duše vysílá signály, aby si jí „pan majitel“ konečně všiml.

chází. A i když se místo v srdci snaží zaplnit více penězi, více zážitky nebo více nemovitostmi, stále silněji se ozývá děsivá prázdnota. Samotná hmota, i když si to spousta lidí myslí a chovají se podle toho, nikomu zkrátka štěstí nepřinese. A když, tak možná jen na začátku, než si na to zvykne. A právě tato psychická nepohoda je tím, co nutí lidi, aby se sami sebou začali konečně zabývat.

Ve skutečnosti je to volání jejich duše, která sem přišla s úplně jiným cílem. A ten, protože se lidé ztratili ve hmotě a na duši se vykašlali, nemůže být naplňován. A tak duše vysílá signály, aby si jí „pan majitel“ konečně všiml a začal něco dělat.

Většina lidí si myslí, že je cílem našeho života tady jenom nějak přežít, mít se (hmotně) dobře a nějak to doklepat do konce, dosáhnout společenských úspěchů, bohat-

se v něm ani o milimetr. Hezky to zachytila v jedné písničce s příznačným názvem *Bazilíšek* kapela Divokej Bill, která zpívá: „Koho to sem čerti nesou, kdo to buší na vrata, až se skla ve voknech třesou, jako když jde po patách, bere tě do náruče, roztáčí soukolí, cejtíš, srdce tluče, může to bejt kdokoli jóo, může to bejt kdokoli, kdokoli, kdokoli jóo. To mě navštěvuje svědomí a mám strach, že našlape mi v baráku, člověk si nikdy neuvědomí, kým se vlastně stal...“

Co se chystá

Jestliže navíc ještě tušíme, co se chystá a co pomalu přichází, tedy konec levných peněz a nevyhnutelná změna světového ekonomického řádu, která je již v plném proudu a na kterou se v Šíře poctivě připravujeme již pátým rokem, můžeme si zkusit představit,

Vesmír má rád rovnováhu. Foto Adobe Stock

jak se asi budou cítit lidé, kteří vnitřní prázdnotu dlouho přehlušovali čistě konzumním a spotřebitelským způsobem života...

A kteří ve velké míře brzy spadnou do dluhové pasti (kombinace nižších příjmů a vyšších úroků) a kteří ztratí i svoji jedinou dosavadní oporu v podobě komfortní životní úrovně udržované výhradně spotřebitelskými a hypotečními úvěry... Právě o tom mluvím, když říkám, že Vesmír (éter) usiluje o rovnováhu. A že když se něco vy-

chýlí jedním směrem, zase se to musí časem „srovnat“. Jako když hodně natáhnete gumu u trenýrek. Plesk!

I proto Šifra pořád opakovala, že čím dřív se začneme – po všech stránkách – na novou „kosmickou“ dobu připravovat a čím dříve začneme o rovnováhu mezi hmotným a nehmotným usilovat, tím snáze se na ni budeme, až to přijde (ono to samozřejmě přichází postupně, ale víte, jak to myslím), moci adaptovat. A pokud nezačneme, o to tvrdší to

potom pro nás bude. Někdo to už pochopil, jiný ne, někdo stále nevěří, jiný si ponechává otevřená zadní vrátka, ale nakonec budeme donuceni se tím zabývat úplně všichni. A nejvíc ti, kteří to nejhlasitěji odmítají.

V podobně svízelné a krajní situaci se nacházel i Neale Donald Walsch, a to již o více než třicet let dříve, než k tomu bude tlačena „bezstarostná a bohorovná většina“. Byl takovým předvojem, který lidem ukázal, co ty, kteří budou ignorovat „volání duše“, dříve či

Foto Adobe Stock

Jinou než takto složitou cestou to v jeho případě jít prostě nemohlo. Protože kdyby mu éter nedal zpětnou vazbu, že takhle by to dál opravdu nešlo, důrazně mu nevkázal, ať už si konečně vyndá hlavu ze zadku, a nedokopal ho až k úplnému zoufalství, nikdy by se neprobral a nezačal měnit své smýšlení. A svůj život by tím pádem celý promrhal a utekl by mu mezi prsty, aniž by pochopil, co pochopit měl, a využil svůj potenciál. Je tedy na každém z nás, jestli to s námi půjde po dobrém, bude se muset přitvrdit, anebo s námi nepohne vůbec nic a ve víru kosmic-

bude psát, ale najednou ho něco napadlo, a tak se rozhodl pokračovat. Na papíře se objevila věta: „Opravdu chceš, abych ti odpověděl na všechny tyto otázky, nebo si psaním jen ulevuješ?“

Pisatel se zarazil, zamyslel se a po chvíli napsal: „Samozřejmě že si psaním ulevuji, ale jestliže existují odpovědi na tyto mé otázky, rád bych je slyšel.“

Aniž si to uvědomil, začal tím velmi dlouhý rozhovor, který pokračoval následující tři roky. A který se nakonec zhmotnil v sérii bestsellerů s lakonickým názvem *Hovory*

Někdo to už pochopil, jiný ne, někdo stále nevěří, jiný si ponechává otevřená zadní vrátka, ale nakonec budeme donuceni se tím zabývat všichni. A nejvíc ti, kteří to nejhlasitěji odmítají.

později potká. A svým příkladem ukázal, že máme vždycky na výběr mezi dvěma možnostmi – jít dál hlavou proti zdi a zničit se, nebo pokorně sklonit hlavu v úctě před vyššími silami, které utvářejí tento svět, to staré zmuchlat a zahodit a zkusit to znovu a od začátku. Přičemž platí, že čím později se začíná, tím je to všechno těžší.

V kosmickém víru

Protože stále hledal N. D. Walsch příčiny toho, co se mu děje, všude okolo, ale nikdy ne v sobě, přitvrzovalo se a tlak se pořád stupňoval. Nejprve se mu rozpadlo manželství. Pak mu při požáru shořel všechn majetek. Nakonec utrpěl těžké zranění při autonehodě. A když se uzdravil, zjistil, že je sám, bez práce a bez dolaru. A tak začal žít ve stanu v Oregonu, nedaleko města Ashland (což v překladu, vzhledem k jeho osobní situaci velmi ironicky, znamená Země popelá), kde sbíral použité plechovky a dával je do sběru, aby měl aspoň na chleba. Na jednoho člověka slušná nálož, co říkáte?

Těžko se tedy může divit někdo tomu, že si chudák myslel, že je jeho život u konce a uvažoval, jestli by snad nebylo lepší si to nakonec „hodit“. Jak měl ale pan Walsch – ke spokojenosti své i jeho vděčných budoucích čtenářů – brzy zjistit, byl to naopak teprve začátek. Začátek jedné obrovské životní jízdy!

kých turbulencí budeme – v zájmu rovnováhy – zničeni a eliminováni.

Když bylo Nealovi nejhůř, hodil svoji frustraci a zlobu z toho, jak je svět nespravedlivý, na papír. Protože měl již dlouho ve zvyku zapisovat si své myšlenky ve formě dopisů (obvykle lidem, kteří ho naštváli a o kterých si myslel, že za jeho situaci mohli), které většinou neodeslal, vzal si i tentokrát svůj poznámkový blok a vylil do něj své city. V tomto případě ale dopis neadresoval žádnému člověku, který mu (v jeho představách) ubližoval nebo jej šikanoval, ale adresoval jej přímo tomu, kdo jej „šikanuje ze všeho nejvíc“. Samotnému Bohu. Byl to dopis plný vášně, zášti, vzteku, odsuzování a zlostných otázek. Proč se mi v životě nic nedaří? Co mám udělat, aby se můj život zlepšil? Proč nemohu najít štěstí ve svých vztazích k druhým lidem? Což nebudu mít nikdy dostatek peněz? Co jsem udělal, že si zaslужuji tak těžký život?

A právě v momentě, jakmile dopsal poslední zásadní otázku, v níže se ublíženě ptal, čím si to všechno „zasloužil“, stala se podivná věc. Když chtěl odložit tužku, jeho ruka zůstala nad papírem, jako by ji tam držela nějaká neviditelná síla. A najednou se tužka začala pohybovat jakoby sama od sebe. Nebo cosi vedlo jeho ruku, chcete-li. Neale neměl žádnou představu o tom, co

s Bohem. Odpovědi nikdy nepřišly dřív, než je autor napsal na papír. A co je důležité, než se přestal zabývat svými vlastními myšlenkami, které odpovědím bránily. Přicházely totiž odjinud, z vyšší perspektivy. Jako by Neale Donald Walsch dosáhl takového stupně zoufalství, že už mu začalo být všechno jedno. Neboli že to prostě pustil, včetně svých problémů, a nechal je plavat. Právě to mu umožnilo získat nadhled, napojit se na své Vyšší Já a zahájit ten nejpozoruhodnější dialog, jaký si jen dovedeme představit. Dialog, který kompletně změnil jeho život a pomohl změnit a vylepšit životy i milionům jeho čtenářů, včetně autora Šifry. **vid ●**

Život by nemusel být tak těžký, jak se většině lidem zdá. Vždyť mají vše, co k němu potřebují. Tak proč nejsou šťastní? A proč se zdá, že jim je vše málo? A když dostanou víc, zase to nestačí? Objektivně žijeme v době nadbytku a hojnosti, a to, že je zároveň šílená, nás přece nemusí trápit. Pokud budu žít šťastný a naplněný život, a v tom si můžu zabránit jen já sám, může mi být nějaká doba ukradená. Nijak to se mnou nesouvisí. Není nakonec problém v tom, že je ta doba tak šílená proto, že většina lidí není a neumí být šťastna a vážit si života a toho, co mají? Jako kdyby zapomněli žít. A pak to svádějí na dobu.

Kdopak to *MLUVÍ*?

Když se chceme vyznat v myšlenkách, pocitech a informacích, je třeba důsledně rozlišovat, odkud pocházejí.

Zajímavá byla již jedna z prvních Walschových otázek směrem vzhůru: „Jak a ke komu hovoří Bůh?“ Respektive odpověď na ni: „Hovořím ke každému. Stále. Problém není v tom, ke komu hovořím, ale v tom, kdo mě poslouchá.“ Bingo!

Další otázka, která nutně musela následovat a být položena, se logicky týkala toho, jak to, kdo k nám zrovna mluví, nebo spíš odkud která informace, jež k nám proudí, pochází, u všech rohatých, máme vlastně odlišit a poznat. Zvlášť když k nám každý den mluví množství „kanálů“ a ve chvíli, kdy si na Boha hraje kdejaký guru, lempl nebo Šašek (ten srandista z Plas). Nebo když zde máme dokonce instituci, do jejíhož čela je kouřovým signálem volen v podstatě politik, který je z popudu této instituce označován jako „zástupce Boha na Zemi“.

Jazyk duše

Odpověď na tuto otázku se může jevit na první pohled jako nesmírně složitá a sofistikovaná, ve skutečnosti je ovšem až banálně jednoduchá. „Především zaměňme slovo hovořit za slovo komunikovat. Je to mnohem přesnější výraz. Kdykoli se snažíme hovořit jeden k druhému – já k lidem, vy ke mně –, slova nás začnou okamžitě omezovat. Proto nekomunikuji jen slovy. Ve skutečnosti to dělám jen velmi zřídka. Nejčastěji komunikuji skrze city. City jsou jazykem duše. Chcete-li si zjistit, co je pro vás v danou chvíli pravdivé, zeptejte se svých pocitů. Pocity je někdy obtížné objevit – a často ještě obtížnější přiznat. A přesto se ve vašich nejhlubších pocitech skrývá vaše největší pravda,“ dostalo se autorovi knihy *Hovory s Bohem* vysvětlení v odpovědi, kterou „zachytil“. Má to jen jeden drobný háček: „K těmto pocitům se však musíte umět dostat...“

To ale samozřejmě není ani zdaleka vše. „Komunikuji také prostřednictvím myšlenek. Myšlenky a pocity nejsou totéž, přesto-

že k nim dochází zároveň. Při komunikaci prostřednictvím myšlenek často užívám představ a obrazů. Z toho důvodu jsou my-

šlenky mnohem účinnějším prostředkem komunikace než pouhá slova. A jako účinného komunikačního prostředku užívám také

Foto Adobe Stock

zkušenosti. Teprve když pocity, myšlenky i zkušenost zklamou, užívám slov. Slova jsou ve skutečnosti nejméně účinným prostředkem komunikace, neboť jsou velmi často interpretována nesprávně.“

A proč je tomu tak? „Protože slova jsou jen slova. Jsou to pouhé zvuky, jež symbolizují pocity, myšlenky a zkušenost. Jsou to symboly. Značky. Insignie. Slova vám mohou pomoci něco pochopit. Zkušenost vám dovoluje něco poznat. Existují však věci, které ne-

můžete zakusit. A proto jsem vám dal další nástroje poznání. Ty se jmenují pocity. A také myšlenky.“

Největší ironií však podle Něj a podle odpovědi, kterou „poslal“ panu Walschovi a skrze něj i nám ostatním, je, že lidé „připisují tak velký význam slovu Božímu, a tak malý význam vlastní zkušenosti“. „Ve skutečnosti si ceníte vlastní zkušenosti tak málo, že když se vaše vlastní poznání Boha liší od toho, co

Co ale myslí těmi nejvyššími myšlenkami nebo nejvznešenějšími pocity? „Když si uvědomíte, co pochází ode mne a co nikoli, stává se rozlišování snadným. Neboť ani pro začátečníka není obtížné rozpoznat, co je nejvyšší, nejsrozumitelnější a nejušlechtlejší. Přesto vám dám tato pravidla: Nejvyšší myšlenka je vždy ta myšlenka, která obsahuje radost. Nejsrozumitelnější slova jsou ta slova, která obsahují pravdu. Nejvznešenější pocit je ten pocit,

Nejvyšší myšlenka je vždy ta myšlenka, která obsahuje radost.
Nejsrozumitelnější slova jsou ta slova, která obsahují pravdu.
Nejvznešenější pocit je ten pocit, kterému říkáme láska.

jste o Bohu slyšeli, automaticky se vzdáte vlastní zkušenosti a přijmete slova, zatímco byste měli udělat pravý opak. Vaše zkušenost a vaše pocity představují to, co o něčem intuitivně víte. Slova jen symbolizují, co víte, a často vás mohou zmást. Tohle jsou tedy nástroje, kterými komunikuji.“

Počkat, počkat, snad tím nechce říct, že každý pocit, každá královina, která nás napadne, nebo každá zkušenost, jíž jsme prošli či kterou jsme si způsobili, nebo každé slovo, které někde zachytíme nebo nám přijde do hlavy, nějak souvisí s tím, že se s námi Kdosi či Cosi pokouší komunikovat. Samozřejmě že ne! „Nicméně ne všechny pocity, ne všechny myšlenky, ne všechny zážitky a ne všechna slova pocházejí ode mne. Mnoho slov bylo vyřčeno jinými mým jménem. Mnoho myšlenek a pocitů je podporováno něčím, co jsem přímo nestvořil. To je zdrojem mnoha vašich zkušeností a zážitků. Problém spočívá ve správném rozlišování. Někdy je obtížné rozeznat, co přichází od Boha a co z jiných zdrojů. Rozlišovat je snadné, užijete-li tohoto základního pravidla: Vaše nejvyšší myšlenky, vaše nejsrozumitelnější slova, vaše nejvznešenější pocity přicházejí vždy ode mne. Všechno ostatní přichází z jiného zdroje.“ Uf, to se mi docela ulevilo, protože co někteří lidé dokážou vyprodukovat, je skutečně k zamýšlení. Od nenávislných pocitů, zlých slov přes šilené jednání až po průvan v hlavě; to by si pan šéf za rámeček nedal.

kterému říkáme láska. (Čistý nepodmíněný cit a stav bytí bez postranních úmyslů a kalkulování – pozn. Šifry). Radost, pravda, láska. Tyto tři pojmy jsou zaměnitelné a jeden vždy vede k druhému. Nezáleží na jejich pořadí.“

A co z toho vyplývá? „Jakmile s pomocí těchto pravidel zjistíte, která poselství jsou ode mne a která přicházejí z jiného zdroje (kromě vnějších zdrojů, například různých mediálních propagand, obvykle z Ega – pozn. Šifry), záleží jen na tom, zda mým poselstvím budete věnovat pozornost.“

A právě tady nastává hlavní kámen úrazu. Většina lidí je již tak „zabordelena“ špatnými myšlenkami, pocity či jednáním do takové míry, a jsou na to tak zvyklí, že už skoro nic nevidí ani neslyší. A i když plamínek jejich duše ještě úplně nezhasl a slabě dohořívá, a občas k nim něco „shora“ probleskne, buď si toho ani nevšimnou, anebo to „zaženou“ jako nějaký omyl, fantazii či chiméru. Tím se dostanou „vibračně“ ještě níž, a tak to jde stále dokola, až nakonec hlas shora utichne nadobro a zbude jen vlastní soukromé peklo.

Ostatně poslechněte si autora těchto signálů sami: „Většinu mých poselství nevěnujete žádnou pozornost. Některým proto, že vám připadají až příliš dobrá na to, abyste věřili, že jsou pravdivá. Jiným proto, že se vám zdá příliš obtížné řídit se jimi. Mnoha si nevšímáte proto, že jim prostě nerozumíte. A většinu prostě nepřijímáte.“ To pak vede k většině problémů, které lidé mají... A že jich není zrovna málo! vid ●

Nejlepší KAMARÁD

Proč je tak důležité naslouchat obzvláště ve chvílích, kdy si nevíme rady?

Pozoruhodné na tom všem je, že i obtížné životní situace a komplikované osudy přimějí jen málo lidí k tomu, aby změnili svůj úhel pohledu. A ani těžkosti, které si ignorováním „znamení“ způsobují, je obvykle neprobudí. Protože nevnímají, neposlouchají a myslí si, že to, co se jim děje, je nějaká náhoda, smůla nebo osud. A jen zřídka si dovedou přiznat, že na tom, co se jim děje a jak se mají a cítí, mají sami zásadní podíl.

Není tedy divu, že si pan Šéf v knize *Hovory s Bohem* tak trochu rýpl: „Mým nejlepším poslem k vám je zkušenost, a dokonce i tu

ignorujete. Obzvlášť tu ignorujete. Kdybyste naslouchali své zkušenosti, váš svět by nebyl v takovém stavu, v jakém je. Protože to však neděláte, neustále svou zkušenost znovu prožíváte.“ Je to jako začarovaný kruh...

Po úvodních odpovědích, které na své otázky Neale Donald Walsch dostal a které jej přivedly na začátek nové životní cesty (a zahájily *Hovory s Bohem*), položil svému novému nejlepšímu kamarádovi ještě jeden zajímavý doplňující a velice logický dotaz: „Jak poznám, že toto poselství je od Boha? Jak poznám, že není výplodem mé vlastní představivosti?“

Odpověď v kontextu toho, co již zaznělo, již nemohla jeho ani čtenáře nikterak vykolejit. „Jaký by v tom byl rozdíl? Copak nechápeš, že bych k vám mohl hovořit skrze vaši představivost stejně jako skrze cokoli jiného? V každém okamžiku, tak či onak, vám budu dávat správné myšlenky, slova nebo pocity. Poznáte, že tato slova jsou ode mne, neboť vy sami jste nikdy nehovořili tak srozumitelně. Kdybyste si na tyto otázky již odpověděli tak srozumitelně, nekladli byste je.“

„A proč tedy někteří lidé, například Kristus, slyší více tvých poselství než druzí?“ ne-

Neale Donald Walsh během natáčení filmu *Mezi nebem a zemí*, který byl vytvořen podle jeho životního příběhu a bestselleru *Hovory s Bohem*. Foto Adobe Stock

stavem světa. Je jasné, že vám něco uniklo. Je zřejmé, že jste něco nepochopili. To, co chápete, vám musí připadat pravdivé, protože slovo „pravdivé“ je výraz, jímž označujete něco, s čím souhlasíte. Proto vám to, co jste nepochopili, bude zpočátku připadat „nepravdivé“. Proto se musíte zeptat sami sebe: „Co by se stalo, kdyby všechno, co považuji za „nepravdivé“, bylo ve skutečnosti „pravdivé“? (...) Ke všem velkým objevům došlo jen díky ochotě a schopnosti nemít pravdu. (...) Nemohu vám říci svou pravdu, dokud mi budete říkat vy tu svoji.“ Tak vidíte, jak je to celé až směšně jednoduché...

Jako tělo bez duše

Odtud už není zase tak těžké odvodit, proč jsme se do toho tady poněkud tragikomicky zamotali a tak trochu (někteří úplně) ztratili směr. V honbě za hmotnými statky či ve snaze o přežití, nalezení štěstí ve fyzickém

s *Bohem*, respektive popsal ji jeho nový nejlepší kamarád, kterého se na to zeptal a který mu to až božsky jednoduše a srozumitelně vysvětlil.

„Kdysi dávno existovala duše, která o sobě věděla, že je světlem. Ve sféře, ze které tato duše přišla, nebylo nic než světlo. A tak tato malá dušička byla jen svíčkou na slunci. Uprostřed největšího světla – jehož byla částí – nebyla schopna vidět ani zakusit, čím skutečně je. A po tomto poznání začala toužit. Její touha byla tak velká, že jsem jí jednoho dne řekl: „Dušičko, víš, co musíš udělat, abys uspokojila svou touhu? Musíš se oddělit od nás ostatních a pak se musíš obklopit temnotou.“ – „Co je temnota?“ zeptala se dušička. „To, co ty nejsi,“ odpověděl jsem a dušička to pochopila. A tak se oddělila od všech ostatních, a dokonce odešla do jiné sféry. A v této sféře měla možnost zakusit všechny druhy temnoty. A také to dělala.

Někteří lidé jsou ochotni skutečně naslouchat. Jsou ochotni poslouchat i ve chvílích, kdy to ostatním připadá nebezpečné, bláznivé nebo naprosto nevhodné.

dalo to ještě Walschovi, který byl vychován jako katolík, ale příliš mu to v životě nepomohlo; neboť sice pořád přemýšlel, hodně poslouchal autority a něco dodržoval, ale málo naslouchal svému nitru.

My ale – protože máme Šifru – nejpozději od čísla 12/2024, v němž jsme přinesli pohnutý příběh Ježíše Nazaretského nikoli z náboženského nebo božského pohledu, ale z jeho lidské perspektivy, tedy perspektivy člověka, kterým se na krátký čas stal (než jsme ho pověsili na kůl), již správnou odpověď tušíme: „Protože někteří lidé jsou ochotni skutečně naslouchat. Jsou ochotni poslouchat i ve chvílích, kdy to ostatním připadá nebezpečné, bláznivé nebo naprosto nevhodné.“

Měli bychom tedy snad poslouchat „Boha“ i tehdy, když se nám zdá to, co říká, nepravdivé? „Obzvláště když se vám to zdá nepravdivé! Myslíte-li si, že máte ve všem pravdu, proč byste měli hovořit s Bohem? Řiďte se i nadále tím, co víte. Ale uvědomte si, že to děláte od počátku času. Zamyslete se nad

světě či dokázat, že jsme lepší než druzí a že máme svoji pravdu, jsme časem úplně zapomněli na to, odkud vlastně jsme. A co jsme sem přišli dělat a hledat!

Jinými slovy, nechali jsme rozptýlit svoji pozornost od toho, co je skutečně podstatné, tedy rozvoje naší duše, a to takovým způsobem, že jsme se dostali do nekomfortní a škodlivé nerovnováhy mezi záležitostmi hmotnými a nehmotnými a sami sebe zahnali do kouta. I to je důvod, proč se zde kdekdo (stačí se porozhlédnout) plouží jako příslovečné tělo bez duše. Což je docela překerní situace, uvážíme-li, že prvotním cílem a přáním naší dušičky bylo oddělit se od celku a získat vědomí vlastní identity, aby skrze něj mohla poznat a pochopit sama sebe jakožto součást jednoho všepropojujícího celku, a tím se vrátit „domů“, ke světlu. O světě jsme si mimochodem dost podrobně povídali v posledním čísle starého roku.

Krásným způsobem popsal tuto cestu duše právě Neale Donald Walsh v *Hovorech*

Z této temnoty však volala: „Otče, Otče, proč jsi mě opustil?“

Tak Walschův nejlepší kámoš metaforicky vysvětluje, jak se z „ráje“ dostala duše do našeho fyzického vesmíru, ve kterém mohou lidé (a všechny jiné bytosti) zažívat nejrůznější dobrodružství a plně tak prožít a pochopit sami sebe i to, čeho úžasného jsou součástí.

Lidé se však do toho pustili s takovou vervou, až časem zapomněli i na to, že každý má svoji duši, která je věčná, že život je vlastně jen hra a že je třeba žít tak, abychom se dříve či později mohli vrátit „domů“. Tedy v souladu s vesmírnými zákony, a ne si vymýšlet nějaké nové a vlastní, jejichž novým bohem se stane EGO.

Nejeví se tak v tomto ohledu zrovna nejmoudřejší usilovat svými činy a myšlenkami o to, abychom se místo návratu domů stali bezdomovci na Hlavním nádraží, bloumajícími odnikud nikam a vzdorovitě utápějícími pravdu ve víně. **vid ●**

Proč se musel ve známé pohádce Petronel polepšit, aby ho pustili zpátky domů?

Matla PÁNĚ?

Zkusím to trochu shrnout a přeložit tuto „vizi“ do malinko konkrétnějšího a lidštějšího jazyka: Když se člověk poprvé narodil a jeho duše se na počátku jeho pozemské pouti vtělila do fyzického těla, odstartoval zde jeho lidský příběh. Ponechme teď stranou, kde se tu vzal a proč, to si můžeme nechat zase na jindy, a držme se toho, že člověk je tvor, který má na jedné straně duši. Tedy svoji nehmotnou energetickou podstatu a identitu, jež přetrvává v čase a z logiky věci není, na rozdíl od jejího obalu na straně druhé v podobě lidského těla, ve kterém na Zemi přebývá, smrtelná.

Když tělo, ve kterém duše sbírá zkušenosti, aby se mohla dále vyvíjet (anebo také nemusí, to záleží na dané osobě a její svobodné volbě), doslouží, odejde duše, která jej obývala, zpátky do vyšších sfér, kde si vyhodnotí, jak si počínala a zda si v daném pozemském životě splnila a vyzkoušela to, co chtěla a potřebovala. Jinými slovy, zda splnila úkol, který si sama dala. Pokud ano – a pokud si během pozemského života dokázala udržet své vysoké světelné frekvence –, mohla zůstat i s nově nabytými zkušenostmi a hlubokým pochopením, postaveným na vlastní zkušenosti a dosažené moudrosti, ve vyšších sférách. A pokud ne, inkarnovala se znovu do jiného těla, jiného lidského života, kde se mohla pokusit o reparát.

Něco jako když sestoupil z vyšších sfér na Zem v úžasné pohádce Jiřího Stracha a Lucie Konášové anděl Petronel, který zjistil, že to v hmotném světě a lidském těle není až tak jednoduché, jako to vypadalo shora, kde je mnohem lehčejší. Pyšně sice vykřikoval, že je Anděl Páně, ale ve skutečnosti si počínal spíše jako Matla Páně, protože mu chyběla sebereflexe a pokora. A tak musel dole zůstat tak dlouho, dokud nenapravil – jak znělo zadání – alespoň jednoho hříšníka. Sám sebel! Teprve pak ho pustili zpátky domů.

Tento koncept přitom připomínají i mnohé starověké tradice a nauky, neboť tehdy ještě – na rozdíl od nás – lidé neměli tak dě-

ravou paměť a jejich vědomí nebylo na tak nízké úrovni. Zjednodušeně řečeno, lidé ještě do toho všeho nebyli tak zamotaní, aby úplně zapomněli, odkud přišli a co je podstatou jejich existence. Na rozdíl od dnešních lidí, kteří dokázali uvěřit i tomu, že vznikli jen tak náhodou z ryby nebo z opice, jež vznikly – jak jinak – taky náhodou a jako všechno ostatní samy od sebe.

Rozhodnutí

Tyto prastaré nauky, které dnešní lidé, posedlí hmotou, považují za přihlouplé povídačky a pohádky starých, podle nich PRIMITIVNÍCH civilizací (ach, ta pýcha), přitom nepovažovaly smrt za konec, ale jako pouhý proces oddělování duše a těla, čímž také ve skutečnosti je.

Některé tradice učí, že nejprve existovala duše, která obývá a vede tělo jen dočasně a používá jej jako nástroj. Případně je v něm dočasně uzamčena jako ve vězení. Mnohé nauky též pojednávají o tom, co čeká duše po smrti těla. Některé z nich učí, že dochází k jejich reinkarnaci a že duše na své cestě k pochopení vystřídá různá těla.

emoce generuje nějaké „vlny“, abych to trochu zjednodušil. Vlny o určitých vibracích.

Každý čin, slovo, pocit či myšlenka tedy vygenerují jistý energetický otisk. „Ošklivé“ vlastnosti, činy a emoce, jako strach, hněv, závist či zloba, mají nižší frekvence. Nejvyšší frekvence světelného spektra naopak generují láska nebo radost, jak upozorňuje i Walshův Bůh. To s sebou samozřejmě přináší dalekosáhlé důsledky.

Jestliže totiž připustíme, že každý čin, slovo a myšlenka – pozitivní i negativní – zanechají v mysli i našem energetickém poli otisk, a také že způsob prožívání světa je určován právě obsahem naší mysli, začne to najednou celé dávat dokonalý smysl. Podle buddhistického pojetí karmy negativní otisky nevyhnutelně vedou k budoucímu utrpení (úroveň našeho vědomí klesá). A naopak – každý dobrý čin, dobrá myšlenka a dobré rozhodnutí vedou zase k dobrým „výsledkům“ (vědomí roste). Když tedy pochopíme, kterak naše myšlenky, slova a činy zasévají semínka našich budoucích zážitků a osudů, pochopíme i to, jak velkou máme moc a jak můžeme pozitivně či negativně

Není to tak, že naše „vrozená“ povaha ovlivňuje náš osud, ale naše rozhodnutí utvářejí celou naši osobnost. A nakonec i celý náš svět...

A tady se to začíná komplikovat, neboť vstupuje do hry něco, čemu východní tradice říká *karma*. V sanskrtu toto slovo znamená „akce“ nebo „konání“, má tedy veskrze neutrální význam.

Jelikož jsme si již ukazovali, že vše, co na světě existuje – to, co vidíme, i to, co nevidíme – je jen výsledkem vzájemných energetických interakcí a elektrických impulzů, protože je náš svět v podstatě jedno velké elektromagnetické pole, nutně z toho vyplývá, že každý čin, každá myšlenka i každá

ovlivnit vlastní realitu. A že máme vše ve vlastních rukou a jestli se z karmického kolotoče chceme vymanit, potřebujeme nutně zvyšovat své vibrace, nikoli snižovat. Prostě kvantová fyzika...

Podobně to v již zmiňovaném geniálním *Atlasu mraků* popisuje i David Mitchell. Charakter jednotlivých postav se zde utváří na základě klíčových životních rozhodnutí. Hrdinové například často volí mezi svým osobním „malým“ dobrem, které je mnohdy pohodlné a sobecké, a dobrem „velkým“, kdy

Nechceš si to ještě rozmyslet? Hodně si tím ublížíš... Foto Adobe Stock

cítí, že je něco správné udělat bez ohledu na osobní prospěch, třeba i za cenu toho, že to vyžaduje větší snahu nebo odvahu. To, jak se rozhodnou a s jakým záměrem něco udělají, pak ovlivní celý další řetězec událostí. V současném životě i v těch dalších...

Není to tedy tak, že naše „vrozená“ povaha ovlivňuje náš osud, ale naše rozhodnutí utvářejí celou naši osobnost. A nakonec tedy i celý náš svět. Jinými slovy, v každé chvíli máme na výběr, kudy se zrovna vydáme. Mitchell nádherně a barvitě popisuje, jak je všechno se vším propojené a jak rozhodnutí

každého člověka vytváří nitky, které se proplétají s nitkami a osudy druhých lidí. A tak je „utkána“ i naše složitá společenská realita. Píše: „Naše životy nepatří jenom nám. Od narození po hrob jsou provázány s ostatními, předky i současníky. Každým zločinem, každou laskavostí utváříme budoucnost.“

Karma tudíž není žádný trest, není to ani nic fatalistického a předem daného. Jsou to jen nevyhnutelné a přirozené následky našich činů. Karma znamená naši schopnost tvořit a měnit se. Uvědomit si, že každé rozhodnutí, dobré i špatné, bude mít „v bu-

doucnou“ nějaké důsledky, i když to tak zprvu nemusí vypadat. Karma je tedy veskrze svobodná a tvořivá, protože můžeme určovat a ovlivňovat, jak a proč jednáme. Můžeme se změnit, když budeme chtít (a když pochopíme, proč je to potřeba), ale také nemusíme. Ať tak či onak, budoucnost je jen v našich rukách.

V knize *Buddhova mysl (Buddha Mind)* cituje autor Tulku Thondrup jeden údajný Buddhův výrok. Tento velký učitel prý řekl toto: „Karma tvoří vše jako umělec. Karma komponuje jako tanečník.“ **vid ●**

Možná i proto je právě příběh o doktoru Faustovi a jeho smlouvě s Mefistem od dob svého vzniku v 15. století jedním z vůbec nejčastěji zpracovaných námětů v evropské literatuře. Je totiž stále nanejvýš aktuální, naléhavý a potřebný, neboť nám svítí na naše slabá místa a ukazuje, že „karma je zdarma“. A že každá mince má vždycky dvě strany a je třeba pečlivě „zvažovat“, co uděláme nebo neuděláme, abychom nakonec – jako jistá Dorota Máchalová – nestrhli pekelnou váhu, která váží lidské hříchy.

Ostatně o aktuálnosti a nadčasovosti faustovského motivu nejlépe svědčí i životní příběh našeho druhého hrdiny s téměř totožným jménem, který je s Faustem rovněž spojován – židovského lichváře a majitele tiskařské dílny Johanna Fusta.

V textu s názvem *Ďábelský stroj pana Fausta* (na str. 20) jsme zmínili, že poté, co získal ne zrovna košer způsobem tiskařskou dílnu, kterou rozjel jeho bývalý obchodní partner a vynálezce knihtisku Johannes Gutenberg, a spolu s ní i výtisky vzácné dvaadvacířicetřádkové Bible, přesunul se Johann Fust do Paříže, kde založil prodejní pobočku.

Zatímco po Gutenbergovi se po prohraném soudním sporu slehla zem a žádného většího úspěchu již nedosáhl, Fustův byznys díky jeho obchodnímu talentu prudce vzkvětal. Až tak, že jej Francouzi, kteří o žádném knihtisku do té doby neslyšeli, začali podezřívají – podržte se – ze spolčení s ďáblem.

Poté, co se mu podařilo prodat několik Gutenbergových biblí francouzskému králi Ludvíku XI., si Fust dokonce – údajně – vysloužil obvinění z čarodějnictví. Zmiňuje to například americký historik Joseph Schafer ve svém článku z roku 1926 s názvem *Treasury in Print and Script*, ve kterém cituje publikaci *From Cabin to Castle* z roku 1888, kde se tento fascinující příběh objevil: „Byl to příběh, který působil na emoce, jak ukazuje přiložené shrnutí: ‚Někdy v roce 1455 se v Paříži objevil významný muž jménem doktor Johann Fust, který pocházel z německého města Mohuč. Tento muž prodával bible. Jednu prodal králi, druhou arcibiskupovi. Poté vystavoval jednu po druhé v malém obchůdku, který si k tomu účelu pronajal, a téměř denně prodával nový výtisk, až Pařížané porovnáním výtisků zjistili, že prodal

Dobro / ZLO

aneb Každá mince má vždycky dvě strany

asi padesátku biblí. Tato skutečnost v nich vzbudila podezření, neboť žádná soukromá osoba nebyla schopna zaměstnat tolik písařů, aby vyrobila padesát výtisků bible (...). Kromě toho byly všechny tyto bible naprosto stejné. Písmo bylo vskutku krásné, ve stylu těch nejšikovnějších uměleckých písařů, ale žádný pozemský umělec by nedokázal udělat všechna písmena stejná.

Některá písmena byla navíc vytištěna červeným inkoustem, který byl mylně považován za krev. A protože všechna písmena v těchto biblích, předložených králi a jeho

a místo toho odvyprávěl příběh „dábelského“ tiskařského stroje a vynálezu knihtisku za pomoci pohyblivých tiskacích písmen, které se libovolně umísťují na desky. Fust samozřejmě mohl svá tvrzení doložit; jednak měl doklady, a jednak vlastnil tiskařskou dílnu, odkud všechny knihy prokazatelně vzešly. O tom, jestli se u soudu Johann Fust „pochlubil“ i tím, že spíše než tiskařem je ve skutečnosti zdatným obchodníkem, který o dílnu obral a vyšťval z ní svého obchodního partnera, aby si mohl přivlastnit celý úspěch, se můžeme jen dohadovat.

A v tom našem sboru, pan Horák něco chystá, k Sahulovým jede z Ďáblíc exorcista. Aby se posedlosti zbavil bratr Franta, Satan je přesmyčkou ve slově Santa...

dvořanům, byla podezřele stejná (když například některá litera odsakovala, odsakovala ve všech výtiscích), bylo jasné, že v tomhle byznysu musí mít prsty samotný Ďábel.

A tak byl doktor Fust zatčen a uvržen do vězení, kde mu celou noc šrotovalo v hlavě, jak vyváznout ze svízelné situace, do níž se dostal svým příliš velkým prodejním úspěchem. Dosud se mu dařilo tajit, jakým způsobem byly knihy vyrobeny.“ V rámci marketingu totiž Fust nejprve nechal lidi, aby si mysleli, že byly knihy vytvořeny obvyklým způsobem, tedy velmi pracně – rukou, inkoustem a perem. Zvyšovalo to o ně pochopitelně zájem a kolem celého jeho pařížského působení to udržovalo jakousi auru tajemna.

To se ale nyní změnilo a doktor Fust si uvědomil, že pokud chce očistit sebe a vyvrátit obvinění z čarodějnictví a z toho, že se spolčil se zlem, bude muset vyjít s pravdou ven.

Druhý den, kdy byl předveden před soudu, proto všechna vznesená obvinění popřel,

Vlastně nevíme s určitostí ani to, zda nějaký takový soud, najmě kvůli Fustovu čarodějnictví, vůbec proběhl. Je totiž dost dobře možné, jak podotkla například americká historička Elizabeth Eisensteinová, která se zabývala francouzskými dějinami a která tento příběh o obvinění z čarodějnictví rovněž někde vystrachala a odvyprávěla, že to celé bylo jinak: „Tato historička může být stejně nepodložená jako legenda, která spojovala postavu Johanna Fusta s postavou doktora Fausta.“

Někteří historikové se přiklání spíše k verzi konkurenčního boje. Podle nich Fust mohl svým rychlým nástupem a úspěchem ohrozit zájmy pařížských obchodníků, kteří knihy nemohli tisknout strojově, a tak nestíhali uspokojovat poptávku tak dobře jako přistěhovalý Němec.

Další indicií, která spojuje Fusta s Faustem, je zmínka britsko-nizozemského učenca Jana Hendrika Hesselse, jenž sestavoval hesla pro známou Encyklopedii Britannica a který na

Jin a jang Foto Adobe Stock

psal v roce 1882 historické pojednání či pátrání (historical investigation) s názvem *Gutenberg: Byl právě on vynálezem knihtisku?*

Podle Hesselse se psalo příjmení Fust v původní podobě do roku 1506, kdy Fustův zeť (a bývalý Gutenbergův učedník) Peter Schöffer věnoval německý překlad publikace o historii Říma z pera římského historika Tita Livie císaři Svaté říše římské Maxmiliánovi I. a při té příležitosti označil svého tchána jako Fausta. Od té doby prý rodina přijala tuto podobu rodového jména a starý a svěbytný rod Faustů z Aschaffenburgu jej zařadil do svého rodokmenu. Mimochodem též rodu právníků, který v Aschaffenburgu působí dodnes a má zde svoji právní kancelář Faust a partneři. Vtipné, že?

V té době již byly populární i legendy o Faustovi. A jelikož víme, že Johann Fust i jeho zeť a bývalý Gutenbergův učedník Peter Schöffer měli tvrdé lokty a v honbě za úspěchem se jen tak před něčím nezastavili,

můžeme se jen dohadovat, nakolik byl Fust opravdu správně s Fausty z Aschaffenburgu, a nakolik Schöffer pouze využil situace. Těžko říct, možné je úplně všechno.

Nejednoznačná je pak i odpověď na otázku, zda měl literární Johann Faust skutečně něco společného se svým skorojmenovcem Johannem Fustem, který se minimálně svým jedním hanebným činem mohl kvalifikovat mezi žhavé adepty na tuto neslavnou „poctu“, vyhrazenou lidem, kteří zaprodali svou duši ďáblu. Zněla by asi takto: „Ano i ne.“

Ač Fust původně Faustem nebyl, nebo se o tom aspoň nevědělo, kvůli svým činům s ním časem – částečně v legendách a částečně i ve skutečnosti – tak jako tak splynul. Kdyby se tenkrát rozhodl jinak, protože se mohl s Gutenbergem rozdělit a radost z úspěchu mohli sdílet společně, s peklem propadlým Faustem by jej jistě nikdo nespojoval, protože by byla více akcentována jeho druhá stránka a mohl být oslavován jako

ten, který společně s Gutenbergem vynalezl knihtisk. Nakonec je úplně jedno, co se o kom píše nebo říká, protože to, jak se zachoval ke Gutenbergovi, mělo beztak zásadní dopad především na jeho karmu a duši, která za tento čin musela či musí nést důsledky. To, že je kvůli tomu spojován s Faustem, je jen taková „třešnička“. Ale to už je jeho problém...

Stejně nejednoznačný a ambivalentní je i odkaz tohoto „Fausta“. Na začátku sice udělal podraz na obchodního partnera (a možná i přítele), jenž vylepšil tiskařskou technologii a posunul lidstvo vpřed, zároveň to byl ale on, nikoli Gutenberg (ten svou práci neuměl tak dobře prodat), kdo knihtisk díky obchodnímu nadání a své počáteční investici uvedl v život. To on jej rozšířil po Evropě, a tím urychlil pokrok v době renesance. A kdyby nebylo jeho (stejně jako Gutenberg), nebylo by dnes možné – na straně jedné – tisknout třeba Šifru, jež se snaží sobě i těm pár normálním lidem, kteří tu zbyli, aspoň trochu pomoci otevřít oči. A na straně druhé ani všechnu tu ďábelskou šmíru, jež dělá lidem místo mozku z bludů kostku. Stačí si jen vybrat.

Někdy může dělit dobro od zla jen jedno jedině písmeno. A nejen u Fusta s Faustem. Zpívá o tom i Lou Fanánek Hagen v písni *Exorcista z Ďáblic*, která je inspirována životem nadaného, ale demony zmítaného a nakonec tragicky zemřelého kytaristy skupiny Tři sestry Františka Sahuly. Ten pod vlivem první manželky vstoupil do církve a chvíli sekal latinu, ale nakonec se vrátil k bohémství a alkoholu: „A v tom našem sboru, pan Horák něco chystá, k Sahulovým jede z Ďáblic exorcista. Aby se posedlosti zbavil bratr Franta, Satan je přesmyčkou ve slově Santa.“

Na tomto příběhu můžeme krásně vidět, že co tento pozemský dualistický svět světem stojí, dobro a zlo v něm kráčí nerozlučně a ruku v ruce. Je to přesně tak, jak mi řekla dcerka jednoho mého kamaráda, když jsem byl zrovna smutný a s jejím tatínkem jsem probíral, co se děje kolem nás. Dianka, již není tuším ani šest (ale rozumu má s přehledem víc než většina dospělých), mi nabídla, že mi nakreslí obrázek. Za chvilku měla hotovo. Tatínek se jí překvapeně zeptal, proč nakreslila zrovna *jin a jang*. „To aby Milan nezapomněl, že i zlí lidé v sobě mají kousek dobra.“

vid ●

Foto Adobe Stock

Souboj PROPAGANDA

Jak a proč probíhá takzvaná evoluce vědomí?

Ať už to bylo se spoluvynálezcem knihtisku jakkoli, s trochou nadsázky můžeme tvrdit, že je tato technologie historicky přímo či nepřímo nějakým způsobem spojena s ďáblem. A zaměříme-li se na to, co tištěná, ale i novější internetová média dneska produkují, vypadá to ještě reálněji než jen při pouhém čtení historických materiálů.

Nebylo tomu tak přitom vždy. V článku *Co je psáno, to je dáno?* (na str. 19) napsala Šifra toto: „Když se podíváme, jak fungovala média dřív, zjistíme nejen, co všechno je dneska špatně, ale proč jsou ze všech médií v mo-

derní historii tohoto světa nejnebezpečnější a nejhorší ta, do kterých by to člověk ani neřekl – média liberálně demokratická. Tedy ta, která máme dnes.“ Na první pohled – vezme-li v úvahu konkurenci například v podobě komunistických či nacistických médií v minulém století – to může znít poněkud troufale či přehnaně. Ovšem pouze zdánlivě.

Až do 19. století se každý krok tisku prováděl ručně. Na knihy to stačilo, protože stejně uměla číst jen úzká vrstva lidí. Na tištění periodik byl ale tento způsob příliš drahý, pomalý, složitý a v podstatě zbytečný, protože v dobách, kdy byla společnost uspořádána

feudálně, byl sociální řád jasně daný a nebyl důvod obyčejným lidem říkat, co si mají myslet, neboť na tom, co si myslí, nezáleželo. Tiskařský i mediální převrat způsobila až průmyslová revoluce, kdy se do návrhů tiskařských lisů začlenily parní stroje a později i elektrické motory.

S rozvojem obchodu, který překračoval hranice jednotlivých panství i států, ovšem vyvstala i potřeba šíření informací, například o cenách zboží nebo různých převratných novinkách. Noviny, letáky a časopisy se pro to staly ideálním prostředkem. Kromě obchodně-informační funkce ale přibyla

i funkce vlastenecká či národně-identifikační, neboť se rozvíjely a na důležitosti nabývaly národní státy a společnost, dříve spjatá s půdou a místem narození, se urbanizovala, a spolu s tím se modernizovaly a rozvolňovaly i sociální vztahy. Bylo třeba se identifikovat i s něčím jiným než panovníkem, feudálem, půdou či rodinou.

Dalším faktorem byl aspekt ekonomický, komerční. Zefektivnění, a tudíž zlevnění celého procesu tisku i distribuce, spolu se zvyšováním gramotnosti obyvatel a rozvojem kapitalistických vztahů udělalo z vydávání periodických tiskovin atraktivní obor podnikání a prostředek zisku.

V neposlední řadě se pak, společně s rozvojem politických stran, ukázaly být noviny a časopisy ideálním nástrojem k prezentaci, výměně a třibení názorů nové společenské vrstvy zvané buržoazie, a také k osvětě a vzdělávání.

Dokonce ani ti bolševici, když uchvátili moc a vše všem ukradli a zabavili, nepředstírali, že Rudé právo není jejich hláskou troubou. Bylo a každý to věděl, takže se podle toho mohl zařídit.

Tak k tomu bylo i v českých zemích (obklopených zeměmi německými), kde se tisk rozvíjel především jako prostředek osvěty a národního a politického sebeuvědomění a české emancipace. A také naší snahy o kulturní vyspělost a ukázání, že nejsme žádní lokajové a křupani. Ve druhé polovině 19. století se tedy začal rozvíjet tisk kulturní a osvětový, a především politický. Odtud už byl jen krůček k využívání médií k ovlivňování postojů a chování lidí pomocí toho, čemu říkáme propaganda.

Ale pozor, to, jak vypadala tehdejší propaganda, nebylo vůbec nic hanlivého a sprostého. Byl to přirozený a normální souboj názorů a pohledů na svět, tak jak to má v demokracii být.

Čtenář či divák tehdy naprosto přesně věděl, za koho dané médium kope, jestli podporuje politiku strany A, nebo politiku strany B, a mohl si vybrat, co bude číst a sledovat. V novinách pak byly normální zprávy, které referovaly o tom, co se zrovna v té

době dělo. Způsobem, že jste se dozvěděli, co se stalo, kdy se to stalo, proč se to stalo, co o tom říká vláda, co si o tom myslí opozice, popřípadě se vyjádřil i nějaký expert, který danému tématu rozuměl.

Anebo se vyjádřil jeden expert, který to viděl takhle, a pak druhý, který to viděl jinak. Konzument takové zprávy si tak udělal rámcovou představu o tom, co se stalo, a sám si vybral, jaký výklad lépe odpovídá jeho vidění světa. A protože měly zprávy svůj obvyklý styl, tak se mohl snadno rozhodnout, že se mu nepozdává ani příliš levicový, ani příliš pravicový, ani moc konzervativní, ani moc liberální pohled, a říct si, že pravda bude někde uprostřed. A když se mu zdálo, že médium, které čte, tlačí na pilu či se jej snaží manipulovat, mohl se pokusit najít nějaký umírněnější plátek nebo si třeba poslechnout rozhlas.

Jak ve svém článku *Média v období první republiky*, který vznikl pro vzdělávací pro-

jekt *Dotkni se 20. století*, připomíná Národní muzeum, „struktura prvorepublikového tisku se konstitovala již v období Rakouska-Uherska, neboť se vytvářela v těsné souvislosti se vznikem politických stran koncem 19. století“. „Nový československý stát pak toto uspořádání bez větších změn převzal. Silnou pozici měl zejména stranický tisk, skrze jehož stránky jednotlivé politické strany komunikovaly se svými voliči. Řada titulů z doby rakousko-uherské monarchie přetrvávala válku a vycházela dále i v období první republiky. Z deníků se jednalo například o národně demokratické Národní listy, sociálně-demokratické Právo lidu, národně socialistické České slovo či agrárnícký Venkov. Vznikly však i deníky nové. Mezi nejvýznamnější patřily například lidovecké Lidové listy či Rudé právo (zprvu list sociální demokracie, 21. září 1921 vyšel list poprvé s podtitulem Ústřední orgán Komunistické strany v Československu). Deníky politických stran byly v Československu vydávány akciovými

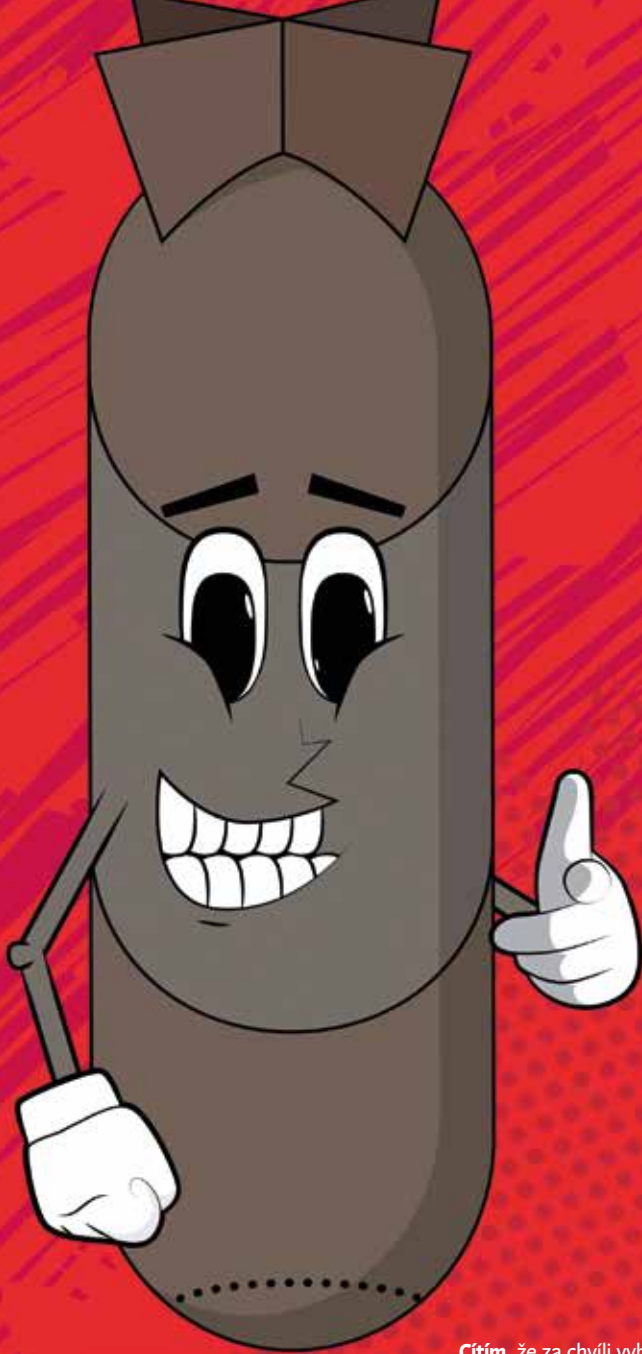
společnostmi, formálně složenými z jejich představitelů, protože strany samy nebyly právními subjekty.“

Ano, v době zlatého věku médií a jejich rozkvětu v první třetině 20. století, konkrétně u nás v dobách první republiky, vydávali Právo lidu sociální demokraté, kteří ale nikdy nepředstírali, že je vydává někdo jiný. Pravičáci z Československé národní demokracie se netvářili, že Národní listy nejsou jejich dílem, a agráři se hrdě hlásili ke svému Venkovu. Dokonce ani ti bolševici, za první republiky i po druhé světové válce, když uchvátili moc a všem všechno ukradli a zabavili, nepředstírali, že Rudé právo není jejich hláskou troubou. Bylo a každý to věděl, takže se podle toho mohl zařídit. Byly zde sice i plátky, které oficiálně stranické nebyly, avšak všichni o nich věděli, za koho kopou. Například slavné Lidové noviny tlumočily převážně názory skupiny kolem prezidenta Masaryka, ale opět přiznaně.

Byl to mnohdy ostrý souboj idejí, názorů a protichůdných zájmů, a nebojme se použít ani ono démonické slovo propagand. „S propagandou, tedy se záměrnou snahou ovlivnit názory, hodnoty či dokonce jednání určité skupiny lidí, jsou v moderní době nedílně spjata také média. Právě díky masovému médiím se propaganda může velmi rychle šířit a zasahovat obrovské množství lidí. Propaganda je nedílnou součástí fungování všech moderních politických režimů, včetně režimů demokratických,“ opět správně konstatuje vzdělávací projekt Národního muzea, určený převážně pro žáky základních a středních škol.

Co už ale (a celkem pochopitelně) nedodává – neboť obligátně naznačuje, že propaganda hraje stěžejní roli především v moderních režimech totalitních, jako jsou fašismus, nacismus či komunismus –, je skutečnost, že nejnebezpečnější může být propaganda, když se zvrhne, právě v demokracii. A to z jednoho prostého důvodu – nikdy není přiznaná.

Když se dostali k moci komunisti, násilně přebrali, zabavili či zničili i to, co slíbili zachovat. Zakázali soukromé vlastnictví, znárodnili podniky, zakotvili v ústavě vedoucí úlohu komunistické strany, obsadili celou ekonomiku, tržní hospodářství zrušili a pře-

Cítím, že za chvíli vybuchnu. Foto Adobe Stock

kopali na centrálně řízený model, ve kterém se nahoře rozhodovalo i o tom, kdo co bude vyrábět a prodávat a za kolik.

Neponechali nic náhodě a všichni věděli, kdo je tady pánem. Lidé se dělili jen na ty, kteří s komunisty souhlasili, pokud jimi přímo nebyli a netěžili ze své stranické příslušnosti ekonomické výhody, protože jim to tak vyhovovalo; ty, kteří to jenom předstírali, aby od nich měli klid, a v soukromí si jeli v rámci možností svou; a na ty, kteří nebyli v přetvářce dost obratní a politicky uvědomělí, a buď proti nim přímo vystupovali a brblali, někdo je nabonzoval nebo neodhadli ve svém kverulantství hranici toho, co

je ještě přijatelné a průchodné, a byli degradováni. Někdo tak dal přednost hmotě a neklidnými vodami proplul tak, že držel ústa a krok, jiný tu komedii hrát nechtěl nebo nedokázal, a skončil třeba v kotelně, ale každý znal pravidla hry a mohl si vybrat.

Jelikož drželi soudruzi otěže pevně v ruce, a kdo nechápal, vysvětlil mu to přinejhorším jejich obušek, nemuseli se z hlediska propagandistického ani moc snažit. Jsme debilové? No a co, stejně nemůžete zvolit nikoho jiného ani nás svrhnout, máme v zádech Moskvu. Takže bude v nejlepším zájmu, našem i vašem, když budeme předstírat, že je vše v pořádku. A ještě o tom, jak je všechno

v pořádku a jak jsme na tom všichni dobře, zejména tedy vy, pracující lid, napíšeme v Rudém právu a natočíme do večerních zpráv nějakou pěknou reportáž o tom, že jsme se už včera měli líp, než se budeme mít zítra nebo jak se to říká.

Všichni proti všem

Nikdo ale z lidí nedělal pitomce takovým způsobem, jako to činí dnešní média, která dělají to samé, ale tváří se u toho „nezávisle“. A nikdo jim nenabízela unavený a dva týdny prošlý šunkový salám s cedulkou trvanlivý suchý ani nevydával smaženici z muchomůrek tygrovanych za speciální michelínské ragú. Přesně to ale dělají dnešní média, která se honosí tituly jako seriózní a nezávislá, přičemž si v ničem nezadají s nechvalně proslulým nacistickým věstníkem Der Stürmer. Ten se vyznačoval tím, že štvál lidi proti sobě a nepředstavitelně zlým a nechutným způsobem brojil proti všem, kteří neměli ten správný, tedy nacistický světový názor, připravený zničit každého, kdo nesouhlasí. Jinými slovy, neprosazoval nějaké názory ani nediskutoval nebo se nesnažil někoho přesvědčit o jejich správnosti, ale šponoval v lidech negativní emoce, kterými se je zároveň snažil ovládat.

A právě k tomu slouží primárně dnešní masové sdělovací prostředky, skrze něž jsou lidem z mnoha důvodů předávány v jemnohmotné, tedy pouhým okem neviditelné části reality de facto instrukce, jak mají reagovat. Přičemž tou úplně nejsilnější a nejefektivnější emocí z hlediska řízení společnosti je strach... Ale konkrétní způsoby a destruktivní potenciál emocí ponechme v tuto chvíli stranou. A zůstaňme u toho, co jsem nakoukl v úvodu tohoto vydání Šifry: tedy proč je tak životně důležité přijímat informace a číst zprávy bez toho, abychom se nechali emocemi ovlivňovat a rozmlžovat realitu.

Jak zareaguje drtivá většina lidí na něco, co si přečte na internetu, poslechne v podcastu či v rádiu nebo se na něco podívá na YouTube a v televizi? Přesně tak, namísto rozumu či kritického myšlení nechají aktivovat svá emoční centra a předávají jim řízení. Jinými slovy, neřídí se kvalitou informace, její hodnotou, důležitostí či obsahem sdělení, ale tím, jak to na ně zapůsobí a co to v nich vyvolá. A to je obrovský problém. vid ●

Proč, proč, PROČ?

aneb Ta nejjednodušší „dětská“ otázka je zároveň tou nejdůležitější.

Abychom mohli rozluštit, že se na konzumenty mediálního obsahu daná agenda snaží útočit skrze emoce, a tím je dostat tam, kde je tvůrci agendy chtějí mít, musíme splnit dva základní předpoklady. O tom prvním už jsme mluvili. Ze všeho nejdůležitější je brát jakoukoli zprávu neutrálně. To nám umožní zůstat v klidu. A pokud zůstaneme v klidu a emoce neovlivní naše rozumové a rozhodovací schopnosti, dalším důležitým krokem je položit si otázku: „Proč?“

Konkrétně třeba u covidku bylo velmi brzy jasné, že jde o blamáž. Faktů bylo poskrovnu, ale emoce doslova stríkal z obrazovky. Pokud bychom ale vynechali emoce, moc dalšího toho nezbylo. Když se nad tím

v klidu zamyslíme, zjistíme, že právě tady dávalo vytváření husté mlhy a umělé zvyšování nebezpečnosti jedné běžné akutní respirační infekce (ARI – lidově nachlazení) či chřipce podobného onemocnění (ILI – lidově chřipka) dokonalý smysl. Neboť jak jinak zchladíte světovou ekonomiku a začnete provádět změnu ekonomických center či měnit strukturu mezinárodního obchodu než jejím umělým pozastavením, které umožnilo zahájit delší transformační proces, připravit si či rovnou schválit mnoho nových zákonů nebo rozbít staré řetězce a vazby a spoustu věcí za to přikrýt?

Bylo toho tolik, že – po počátečním váhání, co se z toho vyklube – nebylo tak těžké si toho všimnout. Obzvláště když velkolepou

rýmičku ze dne na den, jako by se nechumelilo, vystřídal boj velmocí na strategicky významném ukrajinském hřišti o to, kdo svět vstříc nalinkovaným novým globálním pořádkům dovede a povede. USA, nebo Rusko s Čínou?

Z rozhledny

Věci je nutné pečlivě a neutrálně zkoumat i proto, že nám to umožní pružně reagovat na změny, protože na začátku nikdy nemůžeme přesně vědět, co se z čeho vyklube. A kdybychom si udělali názor pod vlivem emocí, jako to dělá většina lidí, neumožnilo by nám jej to později změnit a poupravit, kdyby se ukázalo, že náš původní odhad nebyl správný. Nebo byl, ale něco dalšího nám uniklo. Jedině ten-

to přístup nám umožní s čistou hlavou věci rozlišovat, vnímat je ve své komplexnosti, a především chápat, že nic není černobílé. Ne se jen bezmyšlenkovitě přiklánět na nějakou „populární“ stranu třeba na Facebooku, být bychom třeba náhodou trefili tu „správnou“. Nebo si udělat NÁZOR, jak je dneska v módě, a pak filtrovat, ignorovat či odmítat vše, co toto mínění nepodporuje.

A také je důležité přistupovat k informacím s odstupem a nadhledem (jako kdybychom se na to dívali z vyšší perspektivy, třeba rozhledny) – nejen kvůli tomu, aby nám neutíkaly důležité detaily, ale právě proto, abychom nelpěli na něčem, co může další vývoj nebo pozorování zneplatnit či poupravit. Zkrátka abychom mohli své chápání světa posouvat a tříbit a abychom neustrnuli ve vývoji, neuvízli v síti hloupých dogmat a nepodlehli oblíbené představě a myšlence našeho ega o tom, že už vlastně všechno víme, a teď jsme na to určitě kápli, takže to můžeme na Facebooku nandat ostatním a ukázat jim, kdo má patent na rozum.

Jakmile si člověk jednou unáhleně pomyslí, že takhle to určitě je (s výjimkou případů, kdy to tak určitě je), a že už všechno pochopil a nic dalšího vědět nepotřebuje, končí jeho poznávání a vzdělávání a začíná cesta do myšlenkových, ideologických i jiných horoucích pekel, odkud nebyvá

film) zejména kladení těch správných otázek.

V případě covidu například tuto: „Kdo normální by vynaložil tolik energie a finančních prostředků jen tak zbůhdarma na to, aby kvůli viróze zastavil svět a zavedl absurdní opatření, kdyby tím nesledoval něco skutečně důležitého?“ A ne, zdraví obyčejných lidí, které mocné tohoto světa až dosud nezajímalo, mezi důležité věci opravdu nepatří. Kvůli tomu by se takové manévry zcela jistě nepořádaly.

Co pro tyto lidi tedy může být skutečně důležité? To co vždycky – ekonomika a peníze. Pokud by tedy elity něco takového udělaly a vynaložily tolik energie, úsilí a peněz, pak jedině na něco, co jim v budoucnu přinese peněz ještě víc.

Podobná logika ale platí i v obráceném gardu. Třeba ta zmiňovaná teorie o ploché Zemi. Jaký by mělo, u všech rohatých, smysl vynakládat tolik energie a finančních prostředků na to, aby vrchnost lhala lidem zrovna o tvaru Země? Když si dnes navíc každý může koupit dalekohled nebo si vyrazit na pozorování do hvězdárny?

Abychom měli smysl buď přímo lhát, nebo neříkat pravdu o čemkoli důležitém, je k tomu třeba mít nejprve nějaký racionální důvod. Tak jako u zmiňovaného covidku. Nejde přece přijít před lidi a říct, hele, teď

Abychom měli smysl buď přímo lhát, nebo neříkat pravdu o čemkoli důležitém, je k tomu třeba mít nejprve nějaký racionální a pádný důvod.

návratů. Ne nadarmo se říká dvakrát měř a jednou řež.

Vůbec nejdůležitější při poznávání reality tohoto světa i působení sil, které ji ovlivňují a které se před našimi zraky ukrývají v pozadí (a na nás je, zda si jich začneme všimnout, či nikoli), je pak kromě klidného a nezaujatého pozorování (tedy nikoli z pozice našeho ega, ale vyššího já, které se na to dívá, jako by bylo nad tím, jako by se přímo neúčastnilo děje, ale dívalo se z pozice pozorovatele bez podléhání přehnaně pozitivním, ale i negativním emocím jako na zajímavý

zůstaňte pár měsíců doma, zavřete krámy a nasadte si na hubu kapesník, my si potřebujeme něco zařídit a připravit půdu pro nové hospodářství, ve kterém skončí levné peníze; a vrátíme se postupně, až vypůjčené prachy dojdou, ke kapitalismu starého stříhu s pěkně vysokými úroky. A že se nebude veřejnosti vysvětlovat, jak funguje ekonomika, a raději se ponechá v blažené finanční negramotnosti a – po dokonání změn v globální ekonomice, které jsou již šestým rokem v proudu – v pasivní levných penězích nafouklých vysokých hypoték na předražené nemovitosti, jejichž reálná

Jak to, že nemá pes roušku?

Foto Profimedia

hodnota je ve skutečnosti zlomková, je také nasnadě. Byznys je prostě byznys a hra, v níž vyhrává ten, kdo chápe, nad těmi, kdo nechápu. A když jeden na neznalosti, hlouposti či naivitě jiného vydělá, ten druhý (za) to zaplatí. Tak to prostě chodí.

Proč se až fanaticky propaguje Darwinova teorie o tom, že se člověk vyvinul ze společného opičího předka, je také zřejmé. Kdyby člověk věděl, že je celá historická osa poněkud „cinknutá“ a celé to může být a je jinak a on se netyčí jako pán tvorstva na vrcholu evolučního žebříčku, ale krčí se někde u dna, protože kolektivní lidské vědomí kleslo z nejrůznějších příčin na kriticky nízkou úroveň, nedal by se tak snadno ovládat. Neboť kdyby zjistil, že zapomněl na své světlejší časy i na to, odkud pochází, mohl by po tom začít pátrat a tyto věci zjišťovat. Většinu lidí to ale jak se říká „netankuje“, a tak mohou být mocní tohoto světa v naprostém klidu, neboť odtud jim žádné komplikace nehrozí.

A proč se inscenují různé útoky pod cizími vlajkami a falešné záminky pro vstupy do válečných konfliktů, kterým jsme se v Šifře též nedávno věnovali? Protože žádná demokratická a vlastně ani nedemokratická vláda nemůže předstoupit před veřejnost a říct, že

potřebuje v zájmu elit dobýt cizí území nebo zdroje či ovládnout a řídit světový obchod, a proto se chystá nahnat občany do boje, obvykle za „svobodu“.

Všude, kde se mlží nebo se některé věci tají či neříkají, pro to zkrátka musí být nějaký pádný důvod. A musí mít smysl takové věci více či méně náročně kamuflovat. Proč by si dal někdo tak ohromnou práci a precizně připravoval, a to nejen po praktické a logistické stránce, ale i z hlediska legislativy několik dlouhých let (v podstatě již od tréninkových pandemií prasečí či ptačí chřipky na přelomu konce předminulé a začátku minulé dekády) něco tak po všech stránkách složitého, kdyby to pro něj nebyla záležitost extrémní důležitosti a v podstatě bytí a nebytí?

Cui bono?

Ale platí to i obráceně. Veřejně má smysl publikovat a občanům servírovat jen ty zprávy a tu agendu, jež podpoří, ale zároveň nehrozí plány a zájmy těch, kteří je zveřejňují a v jejichž je to zájmu. Nic se totiž neděje jenom tak a bez příčiny. Navíc proč někomu něco usnadňovat, když to není mocensky, politicky nebo obchodně výhodné? Kdo

chce, ať si dle dostupných faktů a na základě vlastního zkoumání a pozorování a růstu studuje, vzdělává se a zkoumá, co se mu líbí, ale proč by se to mělo někomu nutit, nebo dokonce servírovat?

To jenom lidé bláhově uvěřili tomu (samozřejmě opět ne všichni, myšleno v globále), že mají nárok na to, aby jim kdosi vysvětloval, jak ve světě obstát, jak se věci mají a jak fungují, zatímco oni budou chodit do kina a jíst brambůrky nebo po práci dumat v hospodě o nesmrtnosti chrousta (nic proti hospodám a chroustům). A aby jim někdo říkal, co si mají myslet a co mají dělat, tak aby se měli dobře a byli šťastní. (Šťastní být samozřejmě mohou, v tom jim nikdo nebrání, ale nejlépe tak, aby jejich „štěstí“, například z nezřízené konzumace a spotřeba na dluh, pohánělo světovou ekonomiku.)

Proč by to ostatně někdo dělal? Proč by například výrobce másla neřekl, že je málo smetany, a tak bude stát máslo přes 60 korun, když ví, že davy lidí poběží „napálený“ produkt kupovat po krabicích, aby náhodou ještě víc nezdražil, čímž vyženou jeho cenu na 70? A proč by to pak společně s médii v cílené reklamní kampani nesvedli na supermarkety, když vědí, že si stejně nikdo ne-

bude chtít jejich tvrzení ověřit a najít si ceny, za které máslo prodávají výrobci a za které potom obchodníci, přestože jsou údaje snadno dostupné, a to i historicky? A když vědí, že jim na to lidi pokaždé skočí?

Ano, můžeme se rmoutit, že to od nich není příliš hezké, ale není to nakonec spíš chyba těch, kteří jim to slepě věří, aniž by si zjistili fakta nebo se alespoň trochu zamysleli a položili si klíčovou otázku: „Cui bono?“

Pokud zkrátka někdo někomu říká, co a jak má dělat, co si má myslet nebo že to je jediné tak, jak říká on, a kdo říká něco jiného je dezolát, dezinformátor, šváb nebo nějaký jiný renegát, a neuvede ani žádné argumenty či ověřená a ověřitelná fakta, pak takto mlátí hubou jediné proto, že to pro něj má nějaký význam.

Samozřejmě pro toho, kdo to říká, ne toho, komu je to říkáno. Myslet si, že bude někdo vynakládat velké peníze a kupovat si čas a místo v médiích či veřejném prostoru na to, abych zrovna JÁ byl v obraze a měl se dobře, nebo mi naopak bude lhát a manipulovat realitu jenom tak, aniž by tím sledoval nějaký vlastní zájem a cíl, by proto bylo nejen nebezpečné, ale i docela naivní a v neposlední řadě též nepokorné a pyšné. Lidi jsou možná důležití jako zdroj zisků nebo k dosažení politických a mocenských cílů jako hlas ve volbách, ale jinak mocipány nezajímají.

A zrovna to, jestli je planeta kulatá, šišatá, ušatá nebo placatá, je důležité ze všeho nejméně. Jinými slovy, vytvářet zdání, že je Země kulatá, kdyby byla placatá, by nedávalo smysl ani mocenský, ani politický, ani obchodní, ani ideologický, no prostě vůbec žádný. Naopak, ve středověku dávalo mnohem větší smysl potlačovat poznání Galilea Galileie či Giordana Bruna o tom, že to s tou naší sluneční soustavou bude mnohem zajímavější a dobrodružnější, než jak tehdy hlásala církev, která měla obrovskou moc.

Jak? Jak je svět uspořádán? jak věci fungují? Proč to tak je? Jak to spolu vše souvisí? To jsou otázky, které vždy mělo a má smysl klást. A dnes máme tolik informací a poznatků o tom všem, že si to stačí poskládat a pochopit. Věřte mi, vím moc dobře, že to není snadné, ale to, co je v životě snadné a kvůli čemu se nemusíme snažit, stejně obvykle stojí za ... za to vůbec nestojí. **vid** ●

Kde končí SVĚT?

Podle přívrženců konspirační teorie o ploché Zemi na Antarktidě, kde stojí ledová zeď jako ve Hře o trůny.

Málokde se však setkáte s takovou zařatou zaslepeností, verbální agresivitou a pohrdáním vůči ostatním jako v diskusích o tvaru naší planety, kde je každý, byť slušný odpůrce plochozemství, označen v nejlepší případě jako ovce či hlupák. Používány jsou samozřejmě i ostřejší výrazy, o ty ale v tomto případě nejde, to je na internetu normální.

Pozoruhodná je právě ta šokující míra arogance, povýšenosti a zloby, která se ani u standardních konspiračních teorií, kde si vzájemně nadávají zastánci oficiálních teorií a ti, kteří jim nevěří, běžně nevidí. I tam se lidé hádají a častují ošklivými nadávkami, a v zápalu boje se snaží více či méně férovými argumenty a nástroji přesvědčit druhé o své svaté pravdě. Skoro nikde ale nezažijete takovou nafoukanost, kdy se jedna strana tváří, jako by právě objevila Ameriku, a z pšouků se snaží uplácat kuličku.

Nejprudší jsou přitom reakce plochozemců na ty vůbec nejjednodušší námitky proti jejich bizarním představám. Právě ty jsou totiž schopny divoké teorie velmi snadno a bezpečně vyvracet, neb se dají velmi snadno opřít o zdravý rozum i zákony mechanické, ale i kvantové fyziky; tak, jak činíme dlouhodobě i v Šířce.

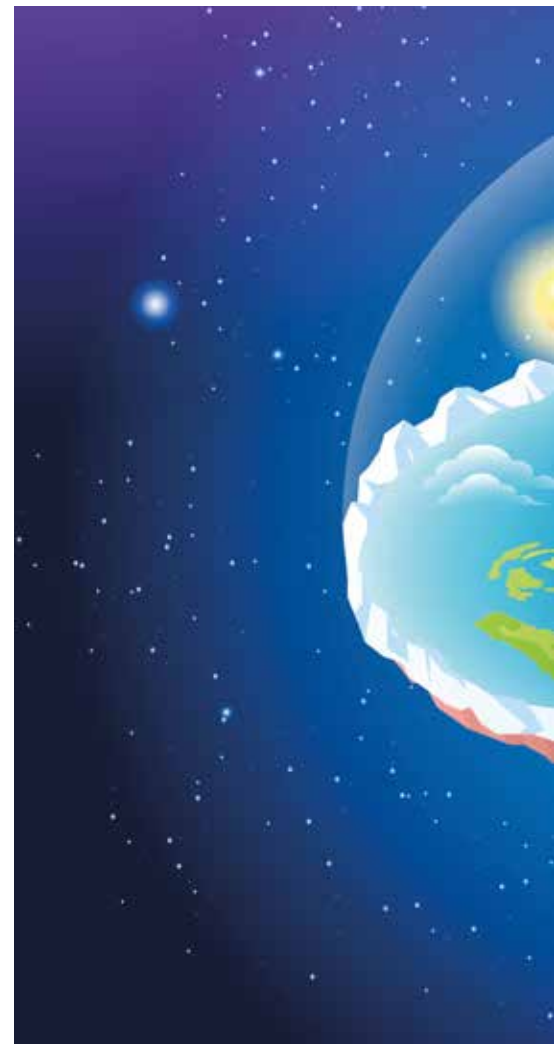
Plochozemci (ne samozřejmě všichni, jsou i tací, kteří téma zkoumají poctivě a jsou slušní) vám ale trpělivě až fanaticky budou snášet důkazy o ploché Zemi až do úmoru, a nebudou vnímat ANI JEDEN protiargument. A to proto, že si zkrátka ve své snaze o to ukázat všem, jak to doopravdy je, ukousli až příliš silný krajíc a jejich intelektuální výbava na tak komplexní problematiku prostě nestačí. Neboli vždy je lepší nejprve studovat a pak mluvit, nikoli nejdřív mluvit a pak pro svá tvrzení hledat důkazy či „důkazy“.

Setkáte-li se s nějakým zapáleným zastánce toho, že má Země tvar lívance, je středem celého světa a nějaký vesmír je k tomu jenom hloupou a falešnou kulisou, bude vám tvrdit například to, že existuje „obrovské množství videí, kde lze vidět objekt třeba na moři, který by na tu vzdálenost vidět být nemohl“. Že „voda je prostě všude rovná a nedokáže mít zaoblenou hladinu“. Problém je, že to tak prostě není.

Například při parabolických letech v běžných dopravních letadlech, které slouží k vyvolání stavu beztlíže, cvičení astronautů, vědeckému výzkumu nebo natáčení složitějších filmových efektů, a při kterých letadlo nejprve stoupá pod úhlem 47 stupňů a pak náhle začne pod úhlem 45 stupňů nebo menším prudce klesat, se voda chová úplně jinak. Přesně tak, jak se podle plochozemců chovat v žádném případě nemůže. Stačí si najít nějaké video...

Zastánci ploché Země dokonce tvrdí i to, že kdyby byla pravda, že se naše planeta otáčí a pohybuje kolem Slunce, jde prý o tak obrovské rychlosti, že bychom to prý museli cítit. Jak ale, když je v pohybu úplně všechno včetně nás? Jednak Země rotuje rychlostí jedné otáčky za 24 hodin, což je 0,00001 otáčky za vteřinu, takže to těžko může někdo zaregistrovat. A jednak jsou všechny další pohyby Země konstantní, takže není důvod je cítit. Kdybychom například jeli vlakem po rovných kolejích nebo autem po rovné dálnici, pocítíme, že jedeme, jen při změnách rychlosti či směru nebo při nerovnostech povrchu. Jinými slovy, stojíme na povrchu Země a vůči němu se nehýbáme. A vzpomeneme-li si na fyziku základní či střední školy, zjistíme, že pokud je naše prostředí, jehož jsme součástí, v konstantním pohybu (i s námi), je z našeho pohledu v naprostém v klidu.

A co víc, letadla prý nelétají přes Antarktidu, a z Austrálie do Ameriky létí přes Evropu! Začnete tedy pátrat, kudy létají letadla doopravdy, nainstalujete si patřičnou aplikaci a prohledáte trasy letů. A tak zjistíte, že sice opravdu mohou letadla letět například ze Sydney do New Yorku s mezipřistáním v Dubaji a dál přes Turecko, Německo a Velkou Británii až do Ameriky,

ale stejně tak létají opačným směrem, tedy přímo do USA.

A že by nelétala přes Antarktidu? Údajně proto, že tam podle plochozemců končí svět, ohraničený velkou ledovou stěnou? Protože Antarktida není podle nich žádný kontinent, ale ledová stěna kolem celého zemského „lívance“, případně plochého disku či jak si to vlastně představují. A tato masa ledu prý drží oceány uvnitř, aby nevytekly. Ne, to není legrace, oni to myslí naprosto vážně.

Za prvé, k létání přes Antarktidu není při běžných komerčních trasách sebemenší důvod. A za druhé ani toto jejich tvrzení, jak bývá u „faktů“ uváděných plochozemci že-

Plochozemci tvrdí i to, že kdyby se naše planeta otáčela a pohybovala kolem Slunce, jde prý o tak velké rychlosti, že bychom to museli cítit. Jak ale, když je v pohybu vše včetně nás?

lezným pravidlem, není pravdivé. Na Antarktidu běžně létají třeba vyhlídkové lety. Letěla tam i česká letecká nízkonákladová společnost Smartwings, která tam ve středu 26. ledna 2022 jako první přistála s Boeingem 737 Max, protože tam vezla členy Norského polárního institutu. Letadlo letělo z Osla a s mezipřistáními v Čadu a Kapském Městě urazilo 15 680 kilometrů, než přistálo na speciální antarktické přistávací

dráze Troll Airfield. Chtěl bych ale takového plochozemce vidět, co by říkal, kdyby měl jeho Boeing poruchu nad Antarktidou nebo Severním pólem, kde není síť záložních letišť. Nebo kdyby nějaký cestující poblil celé letadlo, a to by potřebovalo nouzově zastavit. A tak by se dalo pokračovat...

Moc složitě

Viděl jsem v tomto směru jednu pozoruhodnou diskusi, kterou loni uspořádala česká mutace technologického magazínu Wired. Postavila v ní tři horlivé plochozemce proti kosmickému inženýrovi, a byl to velmi zajímavý a přínosný experiment. Ne snad z hlediska vlivu na realitu, ta je jenom jedna, ale přístupu jednotlivých účastníků.

Zatímco běžně ve veřejném prostoru vidáme největší argumentační zoufalost či znalostní nedostatečnost na straně přívrženců oficiálních teorií, kteří jsou obvykle duševní lenochodi a ochotně uvěří každé pitomosti jen proto, aby si nemuseli namáhat mozkové závity, tady se role rázem proměnily. Ovšem ze zcela jiného důvodu. Plochozemci vůbec nejsou líní myslet a uvěřit nějaké teorii jen proto, že je to jednoduché a bezbolestné. Jejich problém je přesně opačný – myslí až příliš a snaží se naroubovat své představy a argumenty na problém tak, aby jim všechno sedělo a pasovalo do jejich předem vytvořené šablony. Takže místo aby nejprve zjistili a prozkoumali, jak se věci mají, a pak teprve něco hlásali, udělali si naopak po několika hodinovém internetovém rychlokurzu názor, pro který se z nějakého důvodu rozhodli a nadchli, a pro ten pak zběsile hledají argumenty.

Příčemž pro to, aby jim to sedělo a dávalo aspoň trochu smysl, udělají doslova cokoli. Třeba systematicky vyřadí všechny argumenty, které jejich pohádku spolehlivě a logicky vyvracejí. Jinými slovy, jejich teorie není primitivní, ale naopak přespříliš složitá. A bohužel silně překombinovaná a nebál bych se říct, že i naprosto a ultimátně debilní.

vid ●

Na Antarktidě prý podle plochozemců ohraničuje svět velká ledová zeď. Tady asi někdo příliš sledoval Hru o trůny... Foto Adobe Stock

Nepřepadnout PŘES OKRAJ

Proč je třeba být neustále ve střehu?

Dobře to nacítil i kosmický inženýr Jan Lukačevič, kterého magazín Wired do debaty s ortodoxními plochozemci vyslal. Po snaze o diskusi se třemi fundamentalisty došel pan inženýr k tomuto závěru: „Tam není cesty zpět. To není laškování s nějakou myšlenkou, ale je to strašně složitě napasovaný na tu naši realitu a strašně selektivně vybrané informace, aby to dávalo smysl. Stačí ale relativně málo a neobstojí to.“

On na to šel přitom chytře a od lesa. Jenom poslouchal, občas se pousmál, ptal se, proč si to či ono myslí, ale o ničem je nepřesvědčoval, protože to nemělo cenu. Zkrátka je nechal, ať poodhalí své myšlenkové pochody a porazí se v diskusi sami. Tato taktika se přitom ukázala jako velmi příhodná. „Oni tu hru v té diskusi mohou vyhrát jenom kvůli tomu, že zásadním způsobem překreslí celé to hřiště. Člověk pořád čeká, že bude hrát fotbal, ale najednou to nejde.“

Všiml si hned zkraje, že přestřelka nemá valného smyslu: „Jakékoliv zpochybnění nebo otázka se setkaly vyloženě s odporem. Nebylo to žádné ‚Aha, to je zajímavé, zamyslím se‘, ale okamžitě přišlo nějaké argumentační karate.“

A k nefunkčnosti představ o plochem modelu Země dodal: „Ty důkazy jsou na té lidské úrovni hrozně těžko ověřitelné a otestovatelné, protože ta měřítka jsou ohromná. Ale to, jak je ten svět nastavený a jak fungu-

Nejlepším důkazem nám může být právě to, jak byly postaveny egyptské pyramidy, jejichž poloha se řídí mimo jiné pohybem hvězd, a je klíčová pro pochopení jejich skutečné funkce.

mohly šířit žádné elektromagnetické vlny, protože by nemělo jak vznikat napětí mezi ionosférou a povrchem Země, a tudíž by nemohl fungovat ani lidský mozek, který vyzařuje takzvané mozkové vlny. (Tedy jak se zdá, tak jen u někoho.) A celá řada dalších a dalších věcí a jevů. Nemluvě o tom, že kdybyste se podívali na oblohu hvězdářským dalekohledem (ale i pouhým okem), neviděli byste třeba kulatý Měsíc.

Rozvícená světla

V nové době zkrátka ještě víc než kdy dříve proto platí, že je třeba zůstat v každém okamžiku ve střehu a nepodléhat falešným vábníčkám, i když mohou na první pohled vypadat atraktivně a lákavě. A bez uvědomování si širšího obrazu, sahajícího minimálně do starého Egypta, ke stavbám pyramid a astronomickým i astrologickým znalostem vyspělých civilizací, které obývaly tuto planetu během předcházejících zlatých věků a které dobře věděly, že jsou planety a hvězdy kulaté (no dobře, možná šišaté; ale rozhodně ne ploché), se raději do podobných intelektuálních harakiri vůbec nepouštět. Mohli bychom totiž docela snadno „přepadnout přes okraj“.

Ostatně staré civilizace, například ta egyptská, chápaly nejen to, že jsou kosmická tělesa kulatá (no dobře, šišatá), ale i to, jak TO celé funguje a jak poloha planet naší sluneční soustavy vůči Slunci ovlivňuje podobu života na Zemi.

Nejlepším důkazem nám pak může být právě to, jak byly postaveny egyptské pyramidy, jejichž poloha se řídí mimo jiné pohybem hvězd, a je klíčová pro pochopení jejich skutečné funkce. I k tomu by se postupně chtěla Šifra vrátit a dobrat, protože pochopíme-li funkci pyramid, porozumíme i (skoro) všemu ostatnímu. Ale je třeba na to jít pěkně od lesa a postupně a nepředbíhat se v zatáčkách, abychom ve všem neměli naopak ještě větší zmatek.

Protože ten, který na křižovatce odbočil dobře včera, může dnes zahrnout úplně

špatně. Stejně jako ten, který již mnohokrát naboural, může změnit směr i styl jízdy a dojet dál než včerejší premiant. Musí se ale vykašlat na zvuky, rady, nápovědy či příkazy zvenku, a všimnout si jen toho, jak řídí a kam chce vlastně dojet. A to lze udělat jediné tak, že popřít pořád podle svojí vnitřní navigace a bude mít řádně rozsvícená světla.

Přesně jak to povídal v minulé Šifře Ježíš Nazaretský: „Kdo chodí ve dne, neklopýtne, neboť vidí světlo tohoto světa.“ (J 11,9). A naopak: „Kdo však chodí v noci, klopýtá, poněvadž v něm není světla.“ (J 11,10)

Mně se v této souvislosti moc líbí i slova, kterými něco velmi podobného vyjádřil lektor osobního rozvoje a známý autor Dale Carnegie. Ten tuším že v úžasné knize *Jak se zbavit starostí (a začít žít)* nebo v té druhé, teď nevím, neméně úžasné s názvem *Jak si získávat přátele a působit na lidi*, perfektně vystihuje, proč nezáleží ani tak na tom, v jaké životní situaci se zrovna nacházíme, ale především na tom, jak ji vnímáme a jak se k ní postavíme. A také jestli se z ní, pokud není příjemná, poučíme a posuneme dál.

Úsloví, kterým to tak trefně popsal Dale Carnegie a které skvěle vystihuje životní filozofii i to, kterým směrem nakonec půjdeme, zní takto: „Dva vězni hledí z okna cely ven. Jeden vidí hvězdy, a druhý bláto jen.“

V každém okamžiku je třeba se soustředit na (sebe)řízení a neusínat na vavřínech, pokud se nám něco povede; nebo naopak nepodléhat chmurám, když se zrovna nedaří, a prostě jenom hledat a držet ten správný směr.

Já to mám třeba snadné, protože mě udržuje ve střehu rytmus měsíčních uzávěrek, a byť bych napsal sebelepší číslo, pár dní po uzávěrce a krátkém vydechnutí si mohu pouze povzděchnout, že není nic staršího než včerejší noviny. A makat dál.

Makat na sobě dál ale musíme všichni i proto, abychom neskončili jako „lívanci“. Pardon, přívrženci teorie o ploché Zemi. Protože tak to dopadá, když je někdo tak chytrý, až z toho všeho úplně zblblne. **vid** ●

V plochem světě je možné všechno. Kromě velké ledové zdi například skutečnost, že vedle sebe může existovat placatá Země a kolem ní kroužit kulatý Měsíc. O Slunci ani nemluvě. Fantazii se v honbě za senzacími meze nekladou. Jen ta logika pokulhává... Foto Adobe Stock

jeme třeba technologicky, by jen těžko fungovalo v jiném než kulatém schématu.“

Ano, protože kdyby bylo například Slunce umělým diskem, kterým někdo posouvá po obloze (třeba na provázku?), aby mohla být v představách některých lidí plochá (nebo je snad podle nich plochá jen Země?), a nebylo by koulí se žhavým jádrem, nemohlo by fungovat jako zdroj elektromagnetického záření v podobě tepla a světla.

Na ploché Zemi by nefungovaly ani Schumannovy rezonance, jejichž princip jsme si v Šifře dostatečně podrobně vysvětlili loni. Nemohly by kolem ní lézat družice a Starlink Elona Muska, který poskytuje satelitní internetové připojení v oblastech se špatným signálem, by dávno zkrachoval. Nemluvě o tom, že by se na Zemi, kdyby nebyla kulatá, ne-

RADOST až na KOST

Nechte se inspirovat tím, co vám stejně jako mně může rozšířit obzory, zpříjemnit život a okouzlit smysly.

STO ROKŮ SAMOTY. Netflix jede od konce starého roku a začátku nového bomby. Převést na obrazovky, a ještě do seriálové adaptace, magicko-realistickou románovou ságu kolumbijského spisovatele Gabriela Garcíi Márqueze? A nezkazit to? Tomu se říká majstrštyk.

Na létající koberce či osudy postav, u kterých bylo běžné, že jim narostl prasečí ocásek nebo se dožívaly nadpřirozeného věku (ale třeba obyčejný led tu byl zobrazen jako zázrak), se nedá zapomenout.

Nejen pro čtenáře, ale i pro samotného Márqueze se představa zfilmování zdála nemožná. A surreálná jako celý příběh generací rodiny Buendíů, jenž se odehrává uprostřed džungle v městečku Macondo. Svolení dali až Márquezovi synové, kteří se ujali i výkonné produkce seriálu. „Náš otec nevěřil, že film lze natočit v časové tísní celovečerního filmu,“ nechal se slyšet Rodrigo García. „V současném zlatém věku seriálů, s úrovní psaní a režie a filmovou kvalitou obsahu ale máme za to, že nastal čas přijít s filmovou adaptací s globálním dosahem (...)“ A dobře jste udělali, chlapi. Výsledek tatíkovi ostudu rozhodně neudělal. A je lepší, než mohl kdokoli očekávat.

PETER YARROW. Koloběh života je ale neúprosný. Sotva se člověku něco podaří a pořádně to rozjede, zjistí, že už mu toho času zase tolik nezbyvá. A to i proto, že když je člověk mladý, zdá se mu, že má všechno čas světa a je nesmrtelný. Jakmile

ale překročí čtyřicítku (a po ní padesátku, šedesátku, či sedmdesátku), subjektivně vnímá plynutí času mnohem rychleji. Taky to tak máte? Když jsem si jako malý oblíbil písničku o kouzelném

dráčkovi Puff the Magic Dragon, měl jsem celý život před sebou. Teď, když její autor, písničkář Peter Yarrow, odešel na druhý břeh (doufám, že na jeho hezcí stranu), už si broukám jeho verzi Řekni, kde ty kytky jsou, kde mohou být... A každého dne, který ještě mám, si vážím mnohem víc.

ANTONÍN KINSKÝ. Dnešní doba nemá mnoho dobrých vzorů, ale tenhle jedenadvacetiletý mladý muž je inspirativní a následováníhodnou výjimkou. Dobře ale funguje i celá jeho rodina, což je též vzácnost. Tonda je talentovaný fotbalový brankář a syn Antonína Kinského staršího, který to na stejném postu dotáhl až do reprezentace. A tak z jeho zkušeností těží i junior. Tonda starší například synka nechal hrát zprvu v útoku, protože věděl, že jako moderní gólman musí umět kromě chytání i kopat. A teprve pak mazal do brány. Teď patří díky tomu mezi gólmány s nejlepší hrou nohama, takže týmu pomáhá při rozehrávce i výstavbě hry. Talent ani obrovská podpora rodiny, o níž se většině dětí může jen zdát, by ale přesto nestačily. Málokdo je totiž na sobě ochoten dříť tolik jako on. Ale protože je Tonda mladší výjimečný i svým

přístupem k životu a práci, je slušně vychovaný a pokorný a ví, co chce, a odmala si za tím tvrdě jde, koupil jej na konci roku z pražské Slavie, kde se stal za pouhý půlrok oporou, přední anglický klub Tottenham Hotspur. O jeho správném nastavení svědčí i to, že ač nikdy

nechystal v zahraničí, cíleně se na tento krok připravoval, a tak hned po přestupu vystříhl v novém klubu perfektní rozhovor v angličtině. Pár dní nato vychystal čisté konto proti nejlepšímu týmu na světě Liverpoolu.

BILLA PREMIUM CHOCOLATE CREAM. Když už tady ale jsme, měli bychom si ten život taky trochu osladit. Dostal jsem od své drahé k Mikulášovi pomazánku s čokoládou, s mořskou solí, karamelovou příchutí a extraktem z bourbonské vanilky. A hlavně bez pachuti z palmového tuku (na rozdíl třeba od Nutelly). Jednou jsem si dal krém do kaše, kterou si vařím z ovesných vloček. A protože to bylo famózní, usoudil jsem, že je škoda dávat takovou dobrotu do kaše, a sežral jsem ji raději samotnou.

ŠIFRA PRO VÁS

www.casopis-sifra.cz

Časopis Vám pošleme až domů

Poštovné a balné zdarma

Předplatné i jednotlivá čísla

Objednávejte na eshop.casopis-sifra.cz

či na 702 417 540

Prodejní místa: **U Džoudyho**, Jugoslávská 7/670, Praha 2; **AVASA centrum**, Křížíkova 308/19, Praha 8; **Slunečnice**, Chelčického 78/21, České Budějovice; **Trafika Patriot**, Hradební 209/36, České Budějovice; **Čajovna Kuba a Pařízek**, Masarykovo nám. 21, Jihlava; **Zdravá výživa Šternberk**, U Horní Brány 6, Šternberk; **Tabák**, Husova 113/25, Kutná Hora; **Trafika Herpo**, Zelenobranská 74, Pardubice; **Trafika U Klokana**, Palackého 154/1, Čáslav; **Slunečnice**, Legerova 68, Kolín; **Tabák – Copy Centrum**, nám. Míru 169, Klatovy; **Trafika Tomáš Vršínský**, nám. Jiřího z Poděbrad 149, Hořice; **Trafika Miroslav Pešout**, Horní 2060, Havlíčkův Brod; **Slunečnice – zdravý obchod**, Na Hradbách 152, Kolín; **Jen zdravě**, OC Campus Square, Netroufalky 770/14, Brno

Harmonizace prostoru, těla a vody

99 % spokojených zákazníků
Vaše spokojenost je naší
prioritou

Garance 60 dní
Na vrácení Somavedicu
bez udání důvodu

Vědecky prověřené
4 studie
11 certifikací

K dispozici po celém světě
Zákazníci ve více než 60
zemích

Jaké mají uživatelé Somavedicu zkušenosti?

Zlepšení spánku

Více energie

Zlepšená hydratace

Snížení stresu a úzkosti

Zlepšená fyzická regenerace

Proč používat právě Somavedic?

Snižuje obsah volných
radikálů v těle

Zlepšuje přirozené
regenerační procesy těla

Podporuje odpočinek a
relaxaci

Zlepšuje biologickou dostupnost
vody (hydratace)

Stále více lidí je nadměrně citlivých na
elektromagnetické záření (EHS –
elektromagnetická hypersenzibilita)

4,3

4,7

100%

Video o Somavedicu
Otázky a odpovědi
Recenze klientů
Nejoblíbenější model

